

แนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

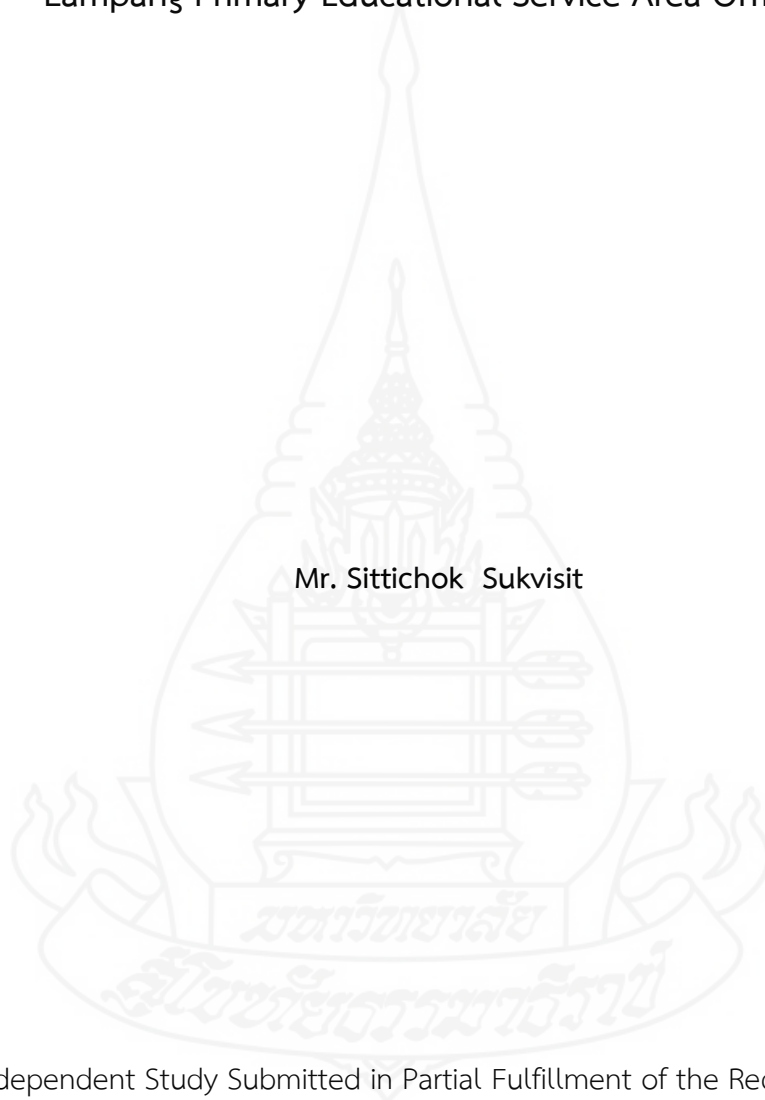
นายสิทธิโชค สุขวิสิทธิ์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2564

Guidelines for Development of Academic Networks of Schools under
Lampang Primary Educational Service Area Office 2

Mr. Sittichok Sukvisit

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Administration

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirath Open University

2021

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ แนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

ผู้ศึกษา นายสิทธิโชค สุทธิสิทธิ์ **รหัสนักศึกษา** 2632301707

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.โสภณา สุตสมบูรณ์ **ปีการศึกษา** 2564

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา 2) สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา 3) ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา และ 4) แนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 จำนวน 297 คน กำหนดขนาดโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซ์และมอร์แกน จากนั้นสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดของสถานศึกษา ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 9 คน ได้แก่ รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้อำนวยการศูนย์เครือข่าย และกรรมการศูนย์เครือข่ายเครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบบตอบสนองคู่เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .97 และ .98 ตามลำดับ และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดัชนีความต้องการจำเป็น และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการเรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ การติดตามผลการดำเนินงานของเครือข่าย การพัฒนาสมาชิกเครือข่าย การส่งเสริมกิจกรรมสำคัญของเครือข่าย การมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย กระบวนการปฏิบัติงานของเครือข่าย และการกำหนดวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของเครือข่าย และ 4) แนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิชาการประกอบด้วยเครือข่ายควร (1) ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ความสามารถของครูและบุคลากรในสถานศึกษาสมาชิกอย่างต่อเนื่อง (2) ส่งเสริมให้สถานศึกษาสมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการอย่างสร้างสรรค์และเหมาะสม (3) กำหนดรูปแบบการนิเทศ ติดตามและประเมินผลที่สอดคล้องกับตัวชี้วัด (4) นำผลการนิเทศไปใช้ในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการอย่างเป็นระบบ และ (5) จัดให้มีการรายงานผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ แนวทางการพัฒนา เครือข่ายวิชาการ ประถมศึกษา

Independent Study title: Guidelines for Development of Academic Networks of Schools under Lampang Primary Educational Service Area Office 2

Author: Mr. Sittichok Sukvisit ; **ID:** 2632301707;

Degree: Master of Education (Educational Administration);

Independent Study advisor: Dr. Sopana Sudsomboon

Academic year: 2021

Abstract

The objectives of this research were to study 1) the current states of the operation of academic networks of schools; 2) the desired states of operation of academic networks of schools; 3) the needs for development of academic networks of schools; and 4) the guidelines for development of academic networks of schools under Lampang Primary Educational Service Area Office 2.

The sample consisted of 297 teachers in schools under Lampang Primary Educational Service Area Office 2, obtained by stratified random sampling according to school size. The sample size was determined based on Krejcie and Morgan's Sample Size Table. There were 9 key informants, namely the deputy director of Lampang Primary Educational Service Area Office 2, school administrators, the director of network center, and the committee of network center. The employed instruments were a rating scale questionnaire with a dual-response format dealing with the current and desired states of operation of academic networks of schools, with the reliability coefficients of .97 and .98, respectively, and a semi-structured interview form dealing with guidelines for development of academic networks of schools. The data were analyzed with the use of frequency, percentage, mean, standard deviation, PNI_{modified} , and content analysis.

The research findings were as follows: 1) the overall current state of operation of academic networks of schools was at the high level; 2) the overall desired state of operation of academic networks of schools was at the highest level; 3) the needs for development of academic networks of schools which ranked from the highest to the lowest were as follows: the network performance monitoring, the network members development, the promotion of important network activities, the participation of network members, the network operation process and the formulation of network objectives and goals; and 4) guidelines for development of academic networks of schools were the following: the academic networks should (1) continuously promote the development of knowledge and abilities of teachers and personnel within school network members; (2) encourage school network members to participate in the development of academic networks creatively and appropriately; (3) determine a form for supervision monitor and evaluation consistent with the indicators; (4) apply the results of supervision to systematically develop academic networks; and (5) continuously report the network performance.

Keywords: Guideline for development, Academic network, Primary education

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยทำสำเร็จได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก อาจารย์ ดร. โสภณา สุดสมบูรณ์ อาจารย์ที่ปรึกษา การศึกษาค้นคว้าอิสระที่กรุณาให้คำแนะนำและติดตามการจัด ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้อย่างใกล้ชิดตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง รวมทั้งรองศาสตราจารย์ ดร.ชูชาติ พ่วงสมจิตรร์ ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระและได้กรุณาชี้แนะทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้มีความสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างชาติ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง นายวิสันต์ สุขวิสิทธิ์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ตาก เขต 1 นายสมคิด มาหล้า และครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนแม่พริกบน นางธวชนิ มาหล้า ที่ให้ความกรุณา ในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผู้บริหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู และเครือข่ายสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวม ข้อมูล จนได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ แขนงวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชทุกท่าน ที่ให้ความรู้จนสามารถทำการศึกษาค้นคว้าอิสระนี้จนสำเร็จ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณของทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบคุณทุกกำลังใจที่ดีตลอดมาจาก ครอบครัวหากงานวิจัยนี้ก่อให้เกิดประโยชน์และคุณค่าแก่การบริหารการศึกษา ผู้วิจัยขอยกความดีนี้ เป็นการขอบพระคุณบิดา มารดา ครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

สิทธิโชค สุขวิสิทธิ์

มิถุนายน 2565

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
กรอบแนวคิดการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่ได้รับ	8
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิดเกี่ยวกับเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา	10
แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาการประเมินความต้องการจำเป็น	49
บริบทการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 2	56
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	64
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	76
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	76
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	77
การเก็บรวบรวมข้อมูล	78
การวิเคราะห์ข้อมูล	78
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	82
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	83
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันของการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2	85

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ...	92
ตอนที่ 4 ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลำปาง เขต 2	99
ตอนที่ 5 ผลการศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2	107
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	110
สรุปการวิจัย	110
อภิปรายผล	115
ข้อเสนอแนะ	118
บรรณานุกรม	120
ภาคผนวก	125
ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือการวิจัย และหนังสือขออนุญาตต่างๆ.....	126
ข รายนามผู้เชี่ยวชาญการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิชาการ ของสถานศึกษาและหนังสือขอสัมภาษณ์.....	135
ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัยแนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา.....	146
ง แบบสัมภาษณ์เพื่อการศึกษาแนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา.....	154
จ การหาค่าความสอดคล้องของเครื่องมือ.....	158
ฉ ค่าความเที่ยงของเครื่องมือ.....	161
ประวัติผู้ศึกษา	166

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 การสังเคราะห์องค์ประกอบเครือข่ายทางวิชาการของสถานศึกษา	38
ตารางที่ 2.2 จำนวนโรงเรียน นักเรียน และครู	57
ตารางที่ 2.3 จำนวนศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาอำเภอ และกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษา	58
ตารางที่ 2.4 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2562 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2562 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 2	59
ตารางที่ 2.5 เปรียบเทียบผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คะแนนเฉลี่ยรวม 4 สาระ ระดับศูนย์เครือข่าย สถานศึกษา 6 อำเภอ ปีการศึกษา 2559 – 2562	59
ตารางที่ 2.6 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2562 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2562 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 2	60
ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	76
ตารางที่ 4.1 ความถี่และค่าร้อยละของข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	83
ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพปัจจุบันของการ ดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยภาพรวม	85
ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพปัจจุบันของการ ดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของเครือข่าย	86
ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพปัจจุบันของ การดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา ด้านกระบวนการปฏิบัติงาน ของเครือข่าย	87
ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพปัจจุบันของ การดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วม ของสมาชิกเครือข่าย	88
ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน เครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา ด้านการพัฒนาสมาชิกเครือข่าย	89

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพปัจจุบันของ การดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา ด้านการติดตามผล การดำเนินการของเครือข่าย	90
ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพปัจจุบันของ การดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมกิจกรรม สำคัญของเครือข่าย	91
ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพที่พึงประสงค์ ของการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยภาพรวม	92
ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพที่พึงประสงค์ของการ ดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา ด้านกำหนดวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของเครือข่าย	93
ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพที่พึงประสงค์ ของการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา ด้านกระบวนการ ปฏิบัติงานของเครือข่าย	94
ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพที่พึงประสงค์ของการ ดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก เครือข่าย	95
ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพที่พึงประสงค์ของการ ดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา ด้านการพัฒนาสมาชิกเครือข่าย	96
ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพที่พึงประสงค์ของการ ดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา ด้านการติดตามผล การดำเนินการของเครือข่าย	97
ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพที่พึงประสงค์ ของการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมกิจกรรม สำคัญของเครือข่าย	98
ตารางที่ 4.16 ลำดับของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ในภาพรวม	99

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.17 ลำดับของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของเครือข่าย.....	100
ตารางที่ 4.18 ลำดับของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา ด้านกระบวนการปฏิบัติงานของเครือข่าย.....	101
ตารางที่ 4.19 ลำดับของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย.....	103
ตารางที่ 4.20 ลำดับของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา ด้านการพัฒนาสมาชิกเครือข่าย.....	104
ตารางที่ 4.21 ลำดับของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา ด้านการติดตามผลการดำเนินการของเครือข่าย.....	105
ตารางที่ 4.22 ลำดับของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมกิจกรรมสำคัญของเครือข่าย.....	106

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	5
ภาพที่ 2.1 ผังเครือข่าย การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของกลุ่ม	25
ภาพที่ 2.2 แผนภูมิแท่ง: แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนน O-NET ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2559-2562 คะแนนเฉลี่ย 4 สาระ ระดับศูนย์เครือข่ายสถานศึกษา 6 อำเภอ	60
ภาพที่ 2.3 แผนภูมิแท่ง: แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนน O-NET ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2559-2562 คะแนนเฉลี่ย 4 สาระ ระดับศูนย์เครือข่ายสถานศึกษา 6 อำเภอ	61

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในการประชุมสมัชชาใหญ่แห่งองค์การสหประชาชาติ เมื่อวันที่ 27 กันยายน 2558 ที่ประชุมมีมติรับรองเป้าหมายการพัฒนาของโลกชุดใหม่เพื่อดำเนินการต่อเนื่องจาก MDGs 2015 โดยใช้ชื่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก (Sustainable Development Goals : SDGs) และได้รวมเป้าหมายบางด้านของ MDGs 2015 ที่ยังไม่บรรลุผลเข้าไว้ด้วย SDGs 2030 จึงเป็นทิศทางการพัฒนาของโลกในช่วง 15 ปีต่อจากนี้ โดยได้มีการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาไว้ 17 เป้าหมาย 169 เป้าประสงค์ โดยเป้าหมายที่ 4 เป็นเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ได้กำหนด เป้าหมายไว้ว่า “สร้างหลักประกันว่าทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเสมอภาค และเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต” ในส่วนของสาระสำคัญมีการเปลี่ยนแปลงจากเดิมที่เน้นการสร้างโอกาสทางการศึกษาใน สถานศึกษาไปสู่แนวคิดที่ให้ความสำคัญกับการเข้าถึงเด็กที่ด้อยโอกาสทุกกลุ่ม ปัญหาความเท่าเทียมของหญิง และชายในการเข้าถึงการศึกษา และต้องเป็นการศึกษาที่มีคุณภาพ โดยเชื่อมโยง กับความต้องการของตลาดงานจึงต้องแสวงหาความร่วมมือกับภาคเอกชนเพื่อรวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับทักษะการทำงานที่ภาคเอกชนต้องการ รวมถึงกลุ่มผู้ใหญ่ที่มีปัญหาการอ่านออกเขียนได้ และการขาดทักษะใหม่ๆ ที่ตลาดต้องการให้กลับเข้ามาศึกษาต่อเพื่อเสริมสร้างทักษะ และสมรรถนะในการประกอบอาชีพอย่างต่อเนื่อง เป้าประสงค์ที่สำคัญของ SDGs 2030 คือการสร้างหลักประกันทางการศึกษาที่มีคุณภาพ เสมอภาค และเท่าเทียม สำหรับเด็กทุกคนในทุกระดับตั้งแต่ปฐมวัยถึงอุดมศึกษา เพิ่มจำนวนครูที่มีคุณภาพ เพิ่มจำนวนเยาวชน และผู้ใหญ่ที่มีทักษะที่จำเป็นสำหรับการทำงาน และการเป็นผู้ประกอบการ รวมทั้งจัดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา โดยคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน ความเสมอภาคระหว่างเพศ การส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งความสงบสุข และการเป็นพลเมืองของโลก เป้าประสงค์ข้างต้นได้ส่งผลต่อระบบการศึกษาทั่วโลกที่ต้องปรับตัว และจัดการศึกษาตาม ทิศทางเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ 2573 (Sustainable Development Goals : SDGs 2030) ประเทศไทยจึงต้องนำเป้าหมายดังกล่าวมากำหนดยุทธศาสตร์ และมาตรการเชิงนโยบาย วางแผน และขับเคลื่อนให้มีหลักประกันโอกาสทาง การศึกษา และลดความเหลื่อมล้ำในสังคม เพื่อบรรลุเป้าหมายของสัญญาประชาคมโลกที่ได้ตกลงร่วมกัน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

การจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในปัจจุบัน พบว่า คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาส่วนใหญ่ ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน โดยที่โรงเรียนเหล่านี้ตั้งอยู่อย่าง กระจัดกระจายอยู่ตามชนบท และจะยิ่งเพิ่มขึ้น เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพ และประสิทธิภาพการจัดการ ศึกษาตามหลักสูตร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจึงออกระเบียบการจัดกลุ่มบุคคลหรือ หน่วยงาน/องค์กรที่สมัครใจที่จะทำกิจกรรมร่วมกันในลักษณะกลุ่มเครือข่าย ภายใต้หลักการกระจาย อำนาจ และความเป็นนิติบุคคล โดยคำนึงถึงองค์ประกอบหลักของเครือข่ายความร่วมมือ ได้แก่ กิจกรรมสำคัญที่เสริมประสิทธิภาพการดำเนินภารกิจของเครือข่าย เทคนิค/วิธีการพัฒนาสมาชิก เครือข่าย กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ (Empowerment) คุณลักษณะที่ดีของสมาชิกและผู้นำ การปฏิบัติงานของเครือข่ายและการสะท้อนผล (ภัทรวรรณ นิลแก้วบรรวิษณีย์, 2559, น.5-6) โดย การสร้างเครือข่ายความร่วมมือที่อยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจในวัตถุประสงค์การทำงาน ร่วมกัน การแบ่งงานกันทำ การแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ร่วมกัน การใช้ทรัพยากรทางการศึกษาอย่าง คุ่มค่า หลายหน่วยงานพบว่า การจัดการศึกษาของไทยในปัจจุบันยังอยู่ในเกณฑ์ที่ยังไม่เป็นที่พอใจ ผลผลิตทางการศึกษายังมีคุณลักษณะที่ไม่สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 ถึงแม้ว่ากระทรวงศึกษาธิการได้พยายามมาอย่างต่อเนื่องในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทางด้านงานวิชาการจึงมีความจำเป็นที่จะได้รับการพัฒนาโดยเร่งด่วน การพัฒนาเครือข่ายวิชาการ เป็นอีกทางเลือกหนึ่งของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นงานที่มีความสำคัญที่สุดในการ บริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ ไพรสนนท์ มะโนยานะ (2556) ที่สรุปความสำคัญของเครือข่ายวิชาการ ไว้ว่า 1) เป็นทางเลือกหนึ่งเพื่อแก้ไขปัญหาการ พัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐาน 2) เป็นประโยชน์ ในการจัดทำนโยบายเพื่อส่งเสริม และยกระดับคุณภาพ และมาตรฐานโรงเรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 รับผิดชอบพื้นที่ 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอแม่ทะ อำเภอเกาะคา อำเภอเสริมงามอำเภอสบปราบ อำเภอเถิน และอำเภอแม่พริก ดำเนินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตั้งแต่ระดับชั้นก่อนประถมศึกษาจนถึงระดับการศึกษาภาคบังคับ จากการประเมินการจัดการศึกษาในช่วงที่ผ่านมา พบว่า คุณภาพการศึกษาอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่พึงพอใจ เนื่องจากมีข้อจำกัดหลายประการ จากการรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2562 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คะแนนเฉลี่ยในภาพรวมของเขตพื้นที่การศึกษา สูงกว่าระดับสังกัด และระดับประเทศ แต่เปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ยระดับเขตพื้นที่การศึกษา 2561 และปีการศึกษา 2562 ในภาพรวมลดลง ร้อยละ -5.17 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2562 คะแนนเฉลี่ยในภาพรวมของเขตพื้นที่การศึกษาต่ำกว่าระดับสังกัดร้อยละ -1.16 ต่ำกว่าระดับประเทศ ร้อยละ -0.93 และคะแนนเฉลี่ยในภาพรวมระดับเขตพื้นที่การศึกษา 2562 ต่ำกว่าปีการศึกษา 2561 ร้อยละ -1.31 ส่วนข้อจำกัดอื่นๆ ได้แก่โรงเรียนส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียนต่ำกว่า 120

ลงมา ขาดครูตรงตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ขาดสื่ออุปกรณ์ และงบประมาณในการศึกษาไม่เพียงพอ เนื่องจากรัฐจัดสรรให้ตามจำนวนนักเรียนเป็นรายหัว ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน แม้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ได้มีความพยายามในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นจึงจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเร่งด่วน โดยเน้นปรับปรุงที่ผลิตผลของการศึกษา ทั้งในด้านความรู้ ความคิด และทักษะความสามารถ อีกทั้งด้านคุณธรรมจริยธรรมด้วย จากข้อมูลผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (O-NET) ที่พบว่า มีแนวโน้มลดลง สะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพของการบริหารงานด้านวิชาการในสถานศึกษา ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ดังนั้นจึงมีความจำเป็นในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของกลุ่มโรงเรียน ซึ่งเป็นทางเลือกหนึ่งเพื่อแก้ปัญหาระบบคุณภาพการศึกษาที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐาน ซึ่งส่งผลต่อการจัดทำนโยบายเพื่อส่งเสริม และยกระดับคุณภาพ และมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2) ประโยชน์ของเครือข่ายวิชาการนอกจากจะส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาแล้วยังช่วยในการส่งเสริมการสร้างเวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษาสมาชิกด้วยกัน ช่วยเปิดหนทางความก้าวหน้าทางวิชาการ ในมิติของศูนย์รวมข้อมูลและสารสนเทศด้านคุณภาพการศึกษา เพื่อสร้างความเป็นเลิศให้แก่องค์กร เป็นการพัฒนารูปแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพิ่มช่องทางในการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญา และยังเป็นการส่งเสริมการนิเทศระหว่างโรงเรียนภายในกลุ่มเครือข่าย เพื่อลดความเสี่ยงในการทำงานร่วมกัน และจัดการกับความไม่มั่นคงทางวิชาการ และเป็นการสร้างแรงบันดาลใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กร ซึ่งลักษณะของเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษาในปัจจุบันมีลักษณะเป็นการรวมตัวกันของโรงเรียนขนาดเล็กหลายๆ โรงเรียนที่อยู่ในบริบทใกล้เคียงกันกัน เช่น เป็นโรงเรียนที่อยู่ในตำบล หรืออำเภอเดียวกัน การคมนาคม หรือภูมิศาสตร์คล้ายๆ กัน เป็นต้น เมื่อหลายๆ โรงเรียนรวมตัวกันก็จะกลายเป็นองค์กรขนาดใหญ่ เป็นศูนย์เครือข่ายสถานศึกษา หรือกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษา ตามแต่จำนวนโรงเรียนที่รวมตัวกัน มีการร่วมกันทำกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนภายในกลุ่มเครือข่ายสมาชิก ทั้งนี้เป็นไปตามหลักการกระจายอำนาจทางการศึกษาภายใต้วัตถุประสงค์ และจุดมุ่งหมายเดียวกัน คือ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งด้านหลักสูตร และการเรียนการสอน รวมทั้งสามารถนำเอาหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีคุณภาพ ทำให้โรงเรียนขนาดเล็กที่รวมตัวกัน มีศักยภาพเพียงพอในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนสมาชิกด้วยการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พัฒนาสื่อและนวัตกรรม จัดการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยี และการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่เพียงพอ และเหมาะสม บนหลักการของการทรัพยากรร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล เกิดความคุ้มค่า มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การทำงานร่วมกัน การแบ่งงานกันทำ การแบ่งปันความรู้ การกระจายอำนาจ ความเป็นนิติบุคคล การมีส่วนร่วม สร้างความรับผิดชอบด้วยการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี มีความโปร่งใสยึดธรรมาภิบาล

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจทำวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 เพื่อนำมากำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานกลุ่มเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา ให้มีคุณภาพและมาตรฐานของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

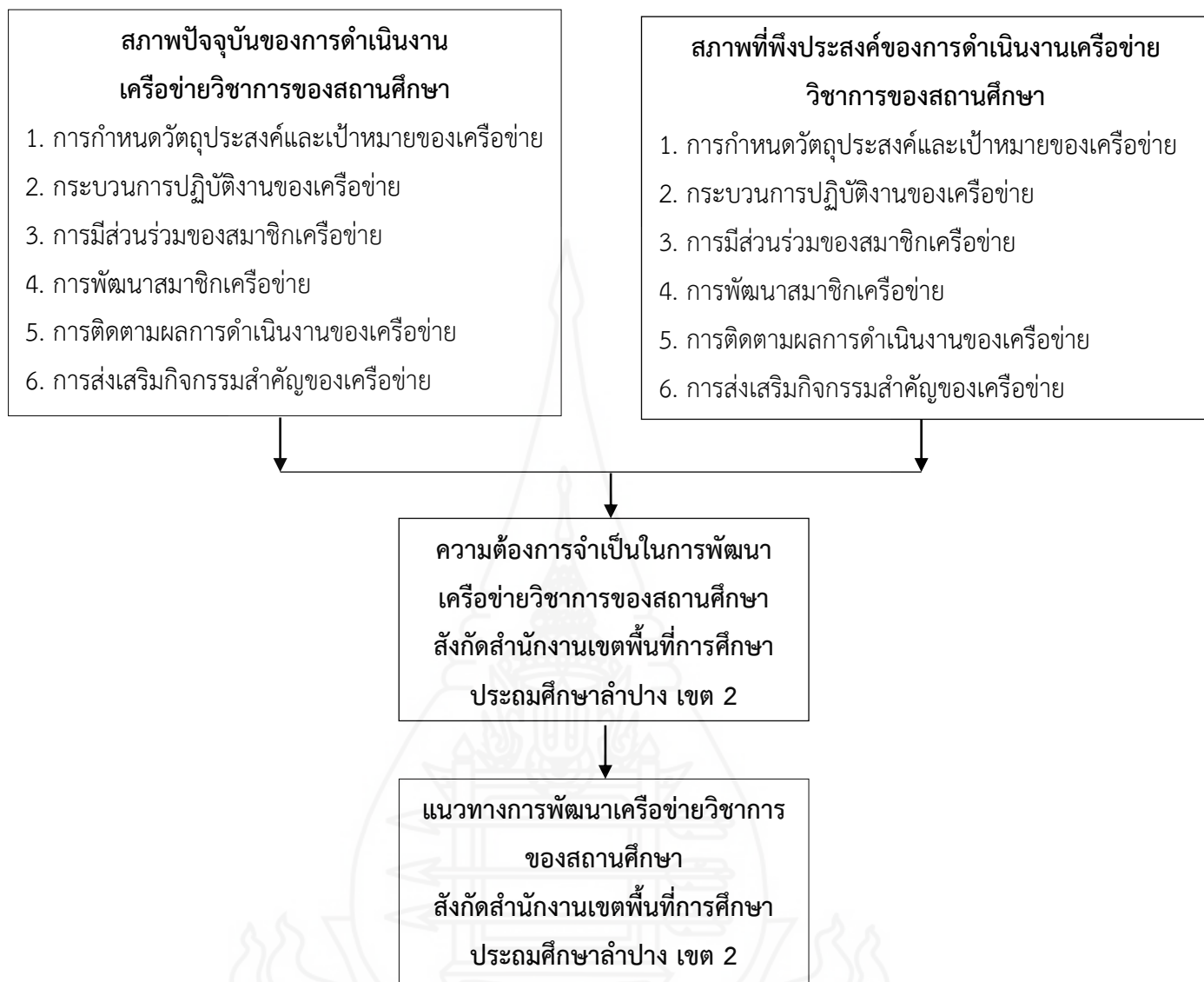
2.2 เพื่อศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

2.3 เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

2.4 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบเครือข่ายวิชาการ จากวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการ อาทิ ไพโรจน์ มະโนยานะ (2556) บุญเรียง สิทธิทองศรี (2557) วิเชียร ทรงศรี (2558) เสมอ สุวรรณโค (2558) จิรภัทร มหาวงศ์, วิทยา จันทร์ศิลา, ทำรงลักษณ์ เอื้อนครินทร์ (2559) เพิ่มศักดิ์ บัวรักษ์ (2558) ภัทรวรรณ นิลแก้วบรรวิษย์ (2559) เทอดศักดิ์ จันทิมา (2560) น้ำฝน กันมา (2560) นุชนาด สอนสงและสงวน อินทร์รักษ์ (2561) สุธรรม ธรรมทัศน์านนท์ (2561) นฤมล น่วมอนงค์ (2562) ชีรภัทร โคตรบรรเทา รังสรรค์ ลุนบง สัญญารักษ์ จันทอรุตร รุ่งรัตน์ ธรรมทอง (2563) นฤมล ฤทธิแสง (2563) ชัชวาลย์ สิงหาทอง เปรมจิตต์ ขจรภัย ลาร์เซ็น ช่อเพชร เบ้าเงิน มารุต พัฒนาผล. (2563) และศุภโชค สาระบุตร (2563) สามารถสรุปองค์ประกอบของเครือข่ายวิชาการได้ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของเครือข่าย 2) กระบวนการปฏิบัติงานของเครือข่าย 3) การมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย 4) การพัฒนาสมาชิกเครือข่าย 5) การติดตามผลการดำเนินงานของเครือข่าย และ 6) การส่งเสริมกิจกรรมสำคัญของเครือข่าย แสดงดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 ขอบเขตด้านตัวแปร

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาแนวทางการพัฒนาการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเครือข่ายสถานศึกษา และสังเคราะห์ขอบเขตการวิจัยได้ 6 ประเด็น ได้แก่

- 1) การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของเครือข่าย

- 2) กระบวนการปฏิบัติงานของเครือข่าย
- 3) การมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย
- 4) การพัฒนาสมาชิกเครือข่าย
- 5) การติดตามผลการดำเนินงานของเครือข่าย
- 6) การส่งเสริมกิจกรรมสำคัญของเครือข่าย

4.2 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 2 จำนวน 109 แห่ง จำนวน 1,295 คน

4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยในครั้งนี้ศึกษาสถานศึกษาในเขตพื้นที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 2 จำนวน 109 แห่ง

4.4 ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย เดือน ตุลาคม 2564 – กรกฎาคม 2565

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 เครือข่ายวิชาการ หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล กลุ่มบุคคล ส่วนงานหรือองค์การที่มีเป้าหมาย วัตถุประสงค์หรือความต้องการบางอย่างร่วมกัน กำหนดกิจกรรมและภารกิจอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกันตามบรรทัดฐานหรือกฎเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นโดยสมัครใจ ใช้ทรัพยากรต่างๆทางการศึกษาร่วมกันอย่างคุ้มค่า มีประสิทธิภาพ เพื่อช่วยเหลือและแก้ปัญหาโดยคำนึงถึงสภาพภูมิศาสตร์ การคมนาคมและความจำเป็นตามบริบทผ่านกระบวนการดำเนินงานโดยคณะทำงานในหลากหลายรูปแบบโดยเน้นการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภาพรวม ซึ่งมีองค์ประกอบของเครือข่ายวิชาการ 6 องค์ประกอบ ได้แก่

5.1.1 การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของเครือข่าย หมายถึง วัตถุประสงค์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจของกลุ่มเครือข่ายที่สมาชิกมองเห็นจุดมุ่งหมายในอนาคตที่เป็นภาพเดียวกัน โดยใช้ข้อมูลทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเข้ามาร่วมวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค มีการรับรู้ และเข้าใจไปในทิศทางเดียวกันโดยผ่านการลงมติเห็นชอบจากกลุ่มเครือข่าย มีความเป็นเอกภาพในการขับเคลื่อนงานของเครือข่าย และช่วยผ่อนคลายความขัดแย้งอันเนื่องมาจากความคิดเห็นที่แตกต่างกัน

5.1.2 กระบวนการปฏิบัติงานของเครือข่าย หมายถึง กำหนดการบริหาร และจัดการเครือข่าย ทั้งโครงสร้างของเครือข่าย สถานภาพ บทบาทของสมาชิก กฎระเบียบที่ใช้ร่วมกัน

การประสานงาน การติดต่อสื่อสาร แผน โครงการและงบประมาณ เป็นการบริหารจัดการศึกษา และบุคลากรโดยสมาชิกเครือข่ายจะเป็นผู้กำหนดร่วมกัน ฟังพาทซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิกในเครือข่าย ร่วมแรงร่วมใจสนับสนุนการปฏิบัติงานตามภารกิจให้ประสบผลสำเร็จ การเกื้อหนุนพืงพาทกันในลักษณะนี้จะส่งผลให้สมาชิกมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันโดยอัตโนมัติ มีการประเมินผลสำเร็จ วิเคราะห์ ปัญหา อุปสรรค หนทางแก้ไข และปรับปรุงพัฒนาการทำงานต่อไป

5.1.3 การมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย หมายถึง การรวมพลังของสมาชิกเครือข่าย เพื่อเพิ่มพลังอำนาจในการทำงานร่วมกัน เพื่อเสริมสร้างความสามัคคี ความเสียสละ การมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่ายเป็นคุณลักษณะสำคัญอย่างหนึ่งของเครือข่ายวิชาการ เป็นการพัฒนาความเข้มแข็งของเครือข่าย มีกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมมือกระทำอย่างจริงจัง มีแผนการเสริมสร้างความร่วมมือสำหรับสมาชิกเครือข่าย โดยทำระเบียบหรือข้อตกลงในการร่วมกันแบ่งปันทรัพยากรทางการศึกษาและการดูแลรักษาทรัพยากรทางการศึกษาโดยสถานะของสมาชิกในเครือข่ายมีความเท่าเทียมกันและเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริม และสนับสนุนภารกิจของเครือข่าย

5.1.4 การพัฒนาสมาชิกเครือข่าย หมายถึง เทคนิค วิธีการในการพัฒนาสมาชิกของเครือข่าย ทั้งครู และบุคลากรให้มีความเข้มแข็งด้านวิชาการ เป็นวิธีการพัฒนาสมาชิกเครือข่ายที่มีประโยชน์ในการช่วยให้กระบวนการดำเนินงานของเครือข่ายทุกขั้นตอนเป็นไปด้วยดี มีลักษณะเป็นการสนับสนุนส่งเสริมซึ่งกันและกัน ให้ประสบความสำเร็จในการดำเนินกิจกรรมของเครือข่าย ทำให้เครือข่ายดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและบรรลุเป้าหมายของเครือข่ายร่วมกัน โดยทุกคนตระหนักถึงความสำคัญของสมาชิกแต่ละคน มีจิตสำนึกในการเป็นเจ้าของเครือข่าย

5.1.5 การติดตามผลการดำเนินงานของเครือข่าย หมายถึง การวัดและประเมินผล การปฏิบัติงานของเครือข่ายและการสะท้อนผลการปฏิบัติงานของเครือข่าย เป็นขั้นตอนการปฏิบัติงานของเครือข่ายความร่วมมือด้านวิชาการ เป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จของเครือข่าย เพื่อให้การดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของเครือข่าย

5.1.6 การส่งเสริมกิจกรรมสำคัญของเครือข่าย หมายถึง การมีปฏิสัมพันธ์ในเชิงแลกเปลี่ยน หมายถึง สัมพันธภาพและการติดต่อสื่อสาร มีการติดต่อกันผ่านทาง การเขียนการพบปะพูดคุย การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ในรูปแบบกิจกรรมในการดำเนินงานของเครือข่ายตามปกติ และกิจกรรมที่ร่วมกันดำเนินการเป็นกรณีพิเศษ ซึ่งเป็นกิจกรรมสำคัญที่เสริมประสิทธิภาพการดำเนินการกิจของเครือข่าย หรือมีกิจกรรมประชุมสัมมนาร่วมกัน โดยที่ผลของการปฏิสัมพันธ์นี้ต้องก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเครือข่าย ตามมาด้วยลักษณะของปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก จัดกิจกรรมส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์เพื่อการติดต่อสื่อสารที่ีระหว่างปัจเจกบุคคล มีการจัดกิจกรรมเพื่อนั้น

ย้ำ เพื่อทบทวน รักษาเป้าหมายและทิศทางการดำเนินงานกลุ่มเครือข่ายให้บรรลุผลสำเร็จตาม วิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจที่ได้กำหนดไว้

5.2 ความต้องการจำเป็น หมายถึง การที่สถานศึกษาจัดกระบวนการที่ช่วยในการ จัดลำดับความสำคัญในความแตกต่างหรือช่องว่างระหว่างสิ่งที่เป็นอยู่หรือสภาพที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และสภาพที่ควรจะเป็น ที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาองค์กร โดยข้อมูลที่ได้จากบุคคลสามารถนำมาสู่การวางแผน การกำหนดแนวทางการพัฒนาได้อย่างเหมาะสมและข้อมูลดังกล่าวนำไปสู่การ เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางบวก หรือเชิงสร้างสรรค์

5.3 สภาพปัจจุบัน หมายถึง สภาพที่ปรากฏขึ้นจริงในปัจจุบันของพัฒนาเครือข่าย วิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ที่ประเมินผล จาก 6 องค์ประกอบ ของการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา

5.4 สภาพที่พึงประสงค์ หมายถึง สิ่งที่เกี่ยวข้องกับทางการพัฒนาเครือข่ายวิชาการ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 มีความต้องการ และ คาดหวังให้สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ใช้ 6 องค์ประกอบของการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา เพื่อกำหนดเป็นแนวทางการพัฒนา เครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

5.5 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

5.6 ผู้บริหารการศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา รองผู้อำนวยการเขต พื้นที่การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

5.7 ครู หมายถึง ข้าราชการครูสายการสอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 2

6. ประโยชน์ที่ได้รับ

6.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 สามารถนำผลการวิจัยมา วางแผนพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษาในสังกัด ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

6.2 ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลการวิจัยมาเป็นข้อมูลในการวางแผน และกำหนด นโยบายด้านการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา
 - 1.1 ความหมายและความสำคัญของเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา
 - 1.2 หลักการของเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา
 - 1.3 ประเภทของเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา
 - 1.4 กระบวนการสร้างเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา
 - 1.5 องค์ประกอบของเครือข่ายวิชาการ
 - 1.6 ปัจจัยสำเร็จในการสร้างเครือข่ายวิชาการ
2. แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาการประเมินความต้องการจำเป็น
 - 2.1 ความเป็นมาและพัฒนาการในการศึกษาความต้องการจำเป็น
 - 2.2 ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น
 - 2.3 หลักการของการประเมินความต้องการจำเป็น
 - 2.4 ขั้นตอนของการประเมินความต้องการจำเป็น
 - 2.5 การจัดลำดับความต้องการจำเป็น
3. บริบทการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2
 - 3.1 ข้อมูลทั่วไป
 - 3.2 การดำเนินงานเกี่ยวกับเครือข่ายวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. แนวคิดเกี่ยวกับเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา

การสร้างเครือข่ายความร่วมมือที่อยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจในวัตถุประสงค์การทำงาน ร่วมกัน การแบ่งงานกันทำ การแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ร่วมกัน บทบาทของความร่วมมือจะแผ่ขยายออกไป จากการให้ความร่วมมือทางการศึกษาไปสู่ความร่วมมือในการสร้างความเข้มแข็งในด้านอื่นๆ อีกด้วย โดยเฉพาะสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสมควรจัดกลุ่มบุคคล หรือองค์กรหน่วยงานที่สมัครใจที่จะทำกิจกรรมร่วมกันในลักษณะของเครือข่ายความร่วมมือ ภายใต้หลักการกระจายอำนาจและความเป็นนิติบุคคล โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำทางการศึกษาเพื่อให้สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างเหมาะสม คล่องตัว มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการศึกษา โดยคำนึงถึงองค์ประกอบหลักของ เครือข่ายความร่วมมือ ได้แก่ กิจกรรมสำคัญที่เสริมประสิทธิภาพการดำเนินภารกิจของ เครือข่าย เทคนิควิธีการพัฒนาสมาชิก กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ คุณลักษณะที่ดีของ สมาชิก และผู้นำเครือข่าย และการปฏิบัติงานของเครือข่าย และการสะท้อนผล ในการจัดการศึกษาของประเทศไทย (ศักดิ์นิพนธ์ สว่างวงศ์, 2557)

1.1 ความหมายและความสำคัญของเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา

1.1.1 ความหมายของเครือข่ายวิชาการ

การจัดการศึกษาในปัจจุบันได้นำหลักการการมีส่วนร่วมเข้ามาใช้ในการบริหารสถานศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งการมีส่วนร่วมที่สำคัญคือการช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างสถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาที่สมัครใจแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลระหว่างกันหรือทำกิจกรรมร่วมกัน โดยมีการจัดรูปหรือจัดระเบียบโครงสร้างที่ต้นหรือองค์การสมาชิกยังคงมีความเป็นอิสระซึ่งในที่นี้อาจเรียกว่า “เครือข่ายวิชาการ” หรือ “เครือข่ายสถานศึกษา” มีนักวิชาการศึกษา นักวิจัย และหน่วยงานทางการศึกษาได้ให้ความหมาย และคำจำกัดความของคำว่า เครือข่ายวิชาการ ไว้หลากหลาย ดังนี้

บุญเรียง สิทธิทองศรี (2557, น.14) ได้ให้ความหมายของ เครือข่ายสถานศึกษาว่า เป็นการรวมตัวของสถานศึกษา โรงเรียนหรือบุคคลเพื่อทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง มีการเชื่อมโยงเข้าหากันโดยมีวัตถุประสงค์หรือข้อตกลงร่วมกัน เพื่อช่วยเหลือหรือร่วมแก้ปัญหาาร่วมกัน มีกิจกรรมในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษามีการรวมตัวกันที่เน้นการร่วมกันคิด ร่วมกันทำ และร่วมกันรับผิดชอบ และใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ร่วมกันอย่างคุ้มค่าเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 (2557, น. 1) กล่าวว่า กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษา หมายถึง การรวมสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 โดยคำนึงถึงสภาพภูมิศาสตร์ และการคมนาคม หรือตามความจำเป็น

เสมอ สุวรรณโค (2558) กล่าวว่า การสร้างเครือข่ายด้านวิชาการเป็นการรวมตัวของบุคคล กลุ่มบุคคล หน่วยงาน ร่วมทำกิจกรรม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายเดียวกัน มีการดำเนินการที่เป็นระบบ หลากหลายรูปแบบแนวทาง การปฏิบัติตามความต้องการจำเป็นของบุคคลหรือหน่วยงาน การเสริมสร้างความร่วมมือของหน่วยงานทางการศึกษาในแต่ละระดับจนถึงโรงเรียนที่เป็นหน่วยปฏิบัติจำเป็นอย่างยิ่งต้องมีการทำงานร่วมกันในลักษณะเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อให้ความช่วยเหลือกันในด้านความรู้ ทรัพยากร และบุคคลในการดำเนินการเพื่อให้ภารกิจในการจัดการศึกษาประสบผลสำเร็จ โดยการอาศัยความร่วมมือกัน

ทนนเดช ยงค์มกล (2562) กล่าวว่า เครือข่ายสถานศึกษา หมายถึง กลุ่มการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานประจำเขตตรวจราชการ “เครือข่ายกลุ่มโรงเรียน” ที่มีจิตใจ และวัฒนธรรม(Morals and Cultural) ของระบบคุณค่าทางวัฒนธรรม ความไว้วางใจของ “กลุ่มเครือข่ายโรงเรียน” ที่เกิดขึ้นในเงื่อนไขสำคัญ 2 ประการ คือ 1) การสร้างบรรทัดฐานแบบพึ่งพาอาศัยกันที่ตั้งอยู่บนพื้นฐาน และกฎเกณฑ์ กติกาของความสัมพันธ์แบบเท่าเทียมกันขึ้นมา พร้อมทั้งพัฒนาระบบการและการขัดเกลา เพื่อให้บรรทัดฐานดังกล่าวเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง และยั่งยืน 2) การสร้างเครือข่าย (Networks) ที่ทำให้บุคคลมาสัมพันธ์กันทั้งการพัฒนาความสัมพันธ์แบบวิสาสะ (Association) และความสัมพันธ์แบบแนวราบของความร่วมมือ (Cooperation) เพื่อให้กลุ่ม “เครือข่ายโรงเรียน” ได้สร้างนิสัยของความร่วมมือในการพัฒนาการศึกษาอย่างเป็นระบบของการมุ่งผลสำเร็จของงาน (Achievement Emphasis) เป็นประเด็นเป้าหมาย ที่ต้องการจัดการเพื่อให้ได้มาตามที่กำหนดไว้จากการใช้แผนเชิงรุก และเชิงนโยบายเป็นยุทธศาสตร์ และแผนแม่บทในการวางระบบการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา ความเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายที่ เข้มแข็ง ความเป็นอิสระในการคิด และการดำเนินการวางแผนอย่างรอบคอบ มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ มีภูมิคุ้มกันในความเสี่ยง และมีแผนสำรองเป็นทางเลือกเพื่อให้นโยบาย และการพัฒนาทางการศึกษาขับเคลื่อน (Driver) และอย่างต่อเนื่อง (Dynamics) ไปสู่เป้าหมายให้เกิดผลสำเร็จ และเกิดประโยชน์สูงสุด (Use Best)

ศุภโชค สาระบุตร (2563) กล่าวว่า กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเป็นการรวมตัวของสถานศึกษาหลาย ๆ แห่ง มารวมตัวกัน เพื่อจุดมุ่งหมายในพัฒนาสถานศึกษาในรูปแบบของความร่วมมือ โดยมีเป้าหมายวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีคณะทำงานเพื่อขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมาย โดยอาศัยความร่วมมือภายในกลุ่มเครือข่าย จากสถานศึกษาขนาดเล็ก กลายเป็นหน่วยงานขนาดใหญ่ ซึ่งจะทำให้การทำงานในภาพรวมมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

Wieczorek (2021) กล่าวว่า เครือข่ายวิชาการเป็นรูปแบบของการรวมตัวกันของนักวิชาการที่เน้นการเรียนรู้ และพัฒนาความเข้มแข็งผ่านความสัมพันธ์ทางวิชาการตามขั้นตอนต่าง ๆ ของการพัฒนา

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า เครือข่ายวิชาการ หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล กลุ่มบุคคล ส่วนงานหรือองค์การที่มีเป้าหมาย วัตถุประสงค์หรือความต้องการบางอย่างร่วมกัน กำหนดกิจกรรมและภารกิจอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกันตามบรรทัดฐานหรือกฎเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นโดยสมัครใจ แบ่งปัน แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ความรู้ ประสบการณ์ และทรัพยากรต่างๆ เพื่อช่วยเหลือและแก้ปัญหาโดยคำนึงถึงสภาพภูมิศาสตร์ การคมนาคม และความจำเป็นตามบริบทผ่านกระบวนการดำเนินงานโดยคณะทำงานในหลากหลายรูปแบบโดยเน้นการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภาพรวม

1.1.2 ความสำคัญของเครือข่ายวิชาการ

กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเป็นองค์กรตามระเบียบของเขตพื้นที่การศึกษาว่าด้วยการจัดกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดขึ้น เพื่อส่งเสริม สนับสนุน ให้การบริหารจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวง ศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2553 อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยรวมให้สูงขึ้น ได้มีนักการศึกษา และนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของเครือข่ายวิชาการ ดังนี้

ไพโรสณฑ์ มะโนยานะ (2556, น. 3) ได้สรุปความสำคัญของเครือข่ายวิชาการไว้ว่า

1. เป็นทางเลือกหนึ่งเพื่อแก้ไขปัญหาการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐาน
2. เป็นประโยชน์ ในการจัดทำนโยบายเพื่อส่งเสริม และยกระดับคุณภาพและมาตรฐานโรงเรียน

นุชนาด สอนสง และ สงวน อินทร์รักษ์ (2561) ได้สรุปความสำคัญของเครือข่ายวิชาการ ไว้ว่า

1. เป็นแนวทางในการส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาอย่างเป็นระบบทั้งประเทศ โดยเชื่อมโยงกับมหาวิทยาลัย และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมดำเนินการพัฒนาการศึกษาตลอดแนว
2. เป็นการส่งเสริมการสร้างเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการของสถานศึกษาแต่ละระดับ
3. เป็นการบุกเบิกความก้าวหน้าด้านวิชาการของสถานศึกษาในระดับจังหวัด
4. เป็นการเฝ้าระวังวิกฤตปัญหาและสถานการณ์ที่อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาเพื่อแก้ปัญหา

5. เป็นการเชื่อมโยงระหว่างสถาบันอุดมศึกษา และหน่วยงานภาครัฐ และเอกชนหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในจังหวัด

6. เป็นศูนย์รวบรวมข้อมูล และสารสนเทศด้านคุณภาพการศึกษา เพื่อการบริการ และการพัฒนา

7. เป็นองค์คณะบุคคลหลัก ในการส่งเสริมสนับสนุนศูนย์พัฒนาการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามหลักสูตร รวมทั้งศูนย์พัฒนาการเรียนรู้อื่นที่ส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษา

นฤมล น่วมอนงค์ (2562) ได้สรุปความสำคัญของเครือข่ายวิชาการ ไว้ว่า

1. เป็นการสร้างความเป็นเลิศให้แก่องค์กร

2. เป็นเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของบุคลากรสายวิชาการ และแผนยุทธศาสตร์เป็นเรื่องที่สัมพันธ์กัน การวางแผนยุทธศาสตร์อย่างมีทิศทางสามารถสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการที่ดีขึ้นได้

3. เป็นการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการที่เข้มแข็งจะนำไปสู่ การกำหนดแผนยุทธศาสตร์ที่สร้างความเป็นเลิศให้แก่องค์กรได้เช่นเดียวกัน

เทอดศักดิ์ จันทิมา (2560) ได้สรุปความสำคัญของเครือข่ายวิชาการ ไว้ว่า

1. เป็นการพัฒนาครูแบบเพื่อนช่วยเพื่อน และสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์

2. เป็นการส่งเสริมให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษานำกระบวนการวิจัยไปใช้ในการแก้ปัญหา ประสานความร่วมมือโรงเรียนในกลุ่มให้ส่งตัวแทนในการจัดทำสื่อนวัตกรรม ให้โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายไปใช้กับนักเรียนในโรงเรียน

3. เป็นช่องทางในการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ให้กับโรงเรียนในกลุ่มได้เข้าไปศึกษา เรียนรู้แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นในกลุ่มเครือข่ายร่วมกัน

4. เป็นการส่งเสริมให้มีการนิเทศระหว่างโรงเรียนภายในกลุ่ม จัดเวทีสัมมนาทางวิชาการเพื่อประสานความร่วมมือ ตั้งศูนย์แนะแนวทางการศึกษาระดับกลุ่มเครือข่าย จัดตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพระดับกลุ่มเครือข่าย สร้างเครือข่ายวิชาการโรงเรียน และชุมชนที่เข้มแข็ง ประสานขอความร่วมมือในการเข้าร่วมเป็นเครือข่ายพัฒนางานกับกลุ่มเครือข่าย โรงเรียนหรือหน่วยงานอื่นที่มีศักยภาพในการพัฒนางานที่เป็นเลิศ และกลุ่มเครือข่ายต้องบริหารสารสนเทศให้เกิดประโยชน์ มีการเผยแพร่องค์ความรู้ให้กับบุคคล องค์กรหน่วยงานอื่นที่สนใจในการเรียนรู้

Wieczorek (2021) ได้สรุปความสำคัญของเครือข่ายวิชาการ ไว้ว่า

1. เป็นการลดความเสี่ยงในการทำงานร่วมกัน และการจัดการกับความไม่มั่นคงทางวิชาการ

2. เป็นการพัฒนา และสร้างความสัมพันธ์ทางวิชาการในขั้นตอนต่างๆ ของการพัฒนาตามกระบวนการสร้างเครือข่ายในระบบสถานศึกษา

3. สร้างความสัมพันธ์อย่างมีความหมายระหว่างนักวิชาการ เช่น แลกเปลี่ยนความคิด แบ่งปันเทคนิคการวิจัย และข้อมูลการวิจัย

4. เป็นความสัมพันธ์อย่างกว้างๆ ของนักวิชาการตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปในการร่วมกันพัฒนา วางแผนกลยุทธ์ เพื่อกำหนดความร่วมมือในการดำเนินการต่างๆ ของเครือข่าย

5. เป็นเครื่องสร้างแรงบันดาลใจจากความสัมพันธ์ระหว่างองค์กร

กล่าวโดยสรุป เครือข่ายวิชาการมีความสำคัญต่อการส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา การส่งเสริมการสร้างเวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา การบุกเบิกความก้าวหน้าทางวิชาการ ศูนย์รวมข้อมูล และสารสนเทศด้านคุณภาพการศึกษา การสร้างความเป็นเลิศให้แก่องค์กร การพัฒนาครูแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เป็นช่องทางในการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญา การส่งเสริมการนิเทศระหว่างโรงเรียนภายในกลุ่มเครือข่าย ลดความเสี่ยงในการทำงานร่วมกัน และจัดการกับความไม่มั่นคงทางวิชาการ และเป็นการสร้างแรงบันดาลใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กร

1.2 หลักการของเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา

หลักการของเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงแนวคิด และหลักการของเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา ดังนี้

สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2555) ได้กล่าวว่า การพัฒนาโรงเรียนเครือข่ายบนพื้นฐานแนวคิดสำคัญ คือ การพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนการสอน และสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรร่วมกัน ทั้งครู สื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยี โดยกำหนดโรงเรียนศูนย์แม่ข่ายในการบริหารจัดการ และการพัฒนาการเรียนรู้เพื่อเพิ่มโอกาสให้นักเรียนได้เข้าถึงการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ และส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ซึ่งผลจากการพัฒนาประสิทธิภาพโรงเรียน และห้องเรียน มีการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาร่วมกันระหว่างโรงเรียน และเป็นเครือข่ายความร่วมมือกันด้านวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 (2557, น. 2) กล่าวว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาจัดตั้งกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษา ให้จัดตั้งเครือข่ายสถานศึกษา โดยรวมสถานศึกษาภายในเขตปกครองท้องที่ และมีพื้นที่ใกล้เคียงตามสภาพภูมิศาสตร์ และการคมนาคม หรือตามความจำเป็น เข้าเป็นกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ องค์กรความรู้ และมวลประสบการณ์ และสามารถบริหารทรัพยากรเพื่อดำเนินกิจกรรมการบริหารจัดการเรียนการสอนร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

ศักดิ์นิพนธ์ สว่างวงศ์ (2557) กล่าวว่า การสร้างเครือข่ายความร่วมมือที่อยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจในวัตถุประสงค์การทำงานร่วมกัน การแบ่งงานกันทำ การแบ่งปันความรู้ และประสบการณ์ร่วมกัน บทบาทของความร่วมมือจะแผ่ขยายออกไป จากการให้ความร่วมมือทางด้านการศึกษาไปสู่ความร่วมมือในการสร้างความเข้มแข็งในด้านอื่นๆ อีกด้วย โดยเฉพาะสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานสมควรจัดกลุ่มบุคคลหรือองค์กรหน่วยงานที่สมัครใจที่จะทำกิจกรรมร่วมกันในลักษณะของเครือข่ายความร่วมมือภายใต้หลักการกระจายอำนาจ และความเป็นนิติบุคคล โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำทางการศึกษาเพื่อให้สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างเหมาะสม คล่องตัว มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ ตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการศึกษา

จิรภัทร มหาวงศ์ และคณะ (2559) ได้สรุปว่า หลักการของเครือข่าย ประกอบด้วย หลักการมีส่วนร่วม หลักประสิทธิภาพ หลักประสิทธิผล และหลักความรับผิดชอบ ด้วยสภาพการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารบนพื้นที่สูงให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา จำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วม และความร่วมมือภายใต้กฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับ คณะรัฐมนตรีที่มีมติเห็นชอบให้กำหนดเรื่องการบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดี (Good Governance) โดยมีหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ซึ่งมีสาระสำคัญที่ความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่า การกระจายภารกิจ ทรัพยากร และอำนาจการตัดสินใจตอบสนองความต้องการของประชาชน และการมีส่วนร่วมของประชาชน และความโปร่งใสในการบริหาร ซึ่งเป็นหลักการของการบริหารแบบธรรมาภิบาล ในกรณีนี้ สถานศึกษาทั้งภาครัฐ และเอกชนในฐานะองค์กร

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560) ได้กล่าวว่า สถานศึกษาระดับประถมศึกษา ควรจัดกลุ่มโรงเรียน ที่อยู่ใกล้กันหรืออยู่ในตำบลเดียวกันเป็นกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่จะบริหารจัดการการศึกษา และจัดกิจกรรมอื่นๆ ร่วมกันในลักษณะเครือข่ายความร่วมมือ ภายใต้หลักการกระจายอำนาจ และความเป็นนิติบุคคล โดยมีผู้อำนวยการโรงเรียนในเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเป็นผู้นำทางการศึกษาร่วมกัน เพื่อสามารถจัดการศึกษาตามบริบทได้อย่างเหมาะสม คล่องตัว มีคุณภาพ และประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการศึกษา

เทอดศักดิ์ จันทิมาและคณะ (2560) กล่าวว่า แนวคิด และหลักการของเครือข่ายสถานศึกษา คือ กระบวนทัศน์ใหม่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งในด้านการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจ กำกับติดตามประเมินผล อย่างเป็นระบบซึ่งจะส่งผลต่อการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ร่วมกัน โดยใช้ทรัพยากรการบริหารจัดการอย่างคุ้มค่าสอดคล้องกับการปฏิรูประบบราชการของประเทศไทยด้านการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล(Good Governance) ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสถานศึกษา โดยองค์รวม โดยเฉพาะการมุ่งผลสัมฤทธิ์ที่จะเกิดกับนักเรียน ด้วยการมีส่วนร่วมของเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

Wieczorek (2021) กล่าวว่า การร่วมมือกันของเครือข่ายวิชาการเป็นกระบวนการทางสังคมของมนุษย์ ในการรวบรวมทุนมนุษย์เพื่อวัตถุประสงค์ของการผลิตความรู้ เพื่อสร้างทีมวิชาการของเครือข่ายสถานศึกษาที่มีความเหมาะสม ร่วมกันทำงานที่เกี่ยวข้องให้เกิดประสิทธิภาพ โดยยึดหลักการบริหาร POSDCoRB ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้การสร้าง และการบริหารเครือข่ายวิชาการให้มีดำเนินการได้ยาวนานยิ่งขึ้น กล่าวโดยละเอียด ดังนี้

1. การวางแผน (Planning) ได้แก่ การจัดวางโครงการ และแผนงานต่างๆ ขึ้นมาไว้ล่วงหน้า
2. การจัดองค์การ (Organizing) ได้แก่ การแบ่งงาน การกำหนดส่วนงาน โครงสร้างขององค์การ การกำหนดตำแหน่งงานต่างๆ พร้อมกับอำนาจหน้าที่
3. การจัดการเกี่ยวกับตัวบุคคลในองค์การ (Staffing) นับตั้งแต่การจัดอัตรากำลัง การสรรหา การคัดเลือก การบรรจุแต่งตั้งบุคคล การเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง เงินเดือน การโยกย้าย การพัฒนาบุคคลในองค์การเรื่อยไปจนกระทั่งการให้บุคคลพ้นจากตำแหน่ง
4. การอำนวยงาน (Directing) ได้แก่ การทำหน้าที่ในการตัดสินใจ วินิจฉัยสั่งการ การออกคำสั่งมอบหมาย การกิจการงานไปให้ผู้ใต้บังคับบัญชา หลังจากนั้นต้องใช้ภาวะของการเป็นผู้นำในการกระตุ้นจูงใจคนให้ยอมรับในผู้บริหาร
5. การประสานงาน (Coordinating) ได้แก่ การทำหน้าที่ในการประสานกิจกรรมต่างๆ ที่ได้มีการแบ่งแยกออกไปเป็นส่วนงานย่อยๆ เพื่อให้ทุกภาคส่วนสามารถทำงานประสานสอดคล้องกัน และไปสู่เป้าหมายเดียวกัน
6. การรายงาน (Reporting) ได้แก่ การทำหน้าที่ในการรับฟังรายงานผลการปฏิบัติงานของบุคคล และหน่วยงานที่เป็นผู้ใต้บังคับบัญชาได้รายงานมา การรายงานถือเป็นมาตรการในการตรวจสอบ และควบคุมงานด้วย
7. การงบประมาณ (Budgeting) ได้แก่ หน้าที่ที่เกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณ การจัดทำบัญชีการใช้จ่ายเงิน และการตรวจสอบควบคุมด้านการเงิน การบัญชีของหน่วยงานนั่นเอง

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า หลักการของเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา ได้แก่ แนวทางใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ ด้วยความร่วมมือ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การทำงานร่วมกัน การแบ่งงานกันทำ การแบ่งปันความรู้ การกระจายอำนาจ ความเป็นนิติบุคคล การมีส่วนร่วม สร้างความรับผิดชอบด้วยการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี มีความโปร่งใส ยุติธรรม มาภิบาล มีความคุ้มค่า และแนวทางการบริหาร POSDCoRB เกิดความคล่องตัว มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ นำไปสู่การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาในภาพรวม โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน

1.3 ประเภทของเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา

เครือข่ายวิชาการมีการแบ่งประเภทออกเป็นหลายประเภทขึ้นอยู่กับมุมมองของนักวิชาการหรือนักการศึกษา ดังต่อไปนี้

สนธยา พลศรี (2550, น. 229 - 242) ได้แบ่งประเภทของเครือข่ายตามหลักเกณฑ์ที่นิยมใช้กันทั่วไป คือ

1. แบ่งตามความซับซ้อนของกลไกการทำงาน โดยพิจารณาจากความซับซ้อนในการรวมตัว และขยายตัวของสมาชิกจากความซับซ้อนน้อยแล้วเพิ่มความซับซ้อนมากขึ้นเป็นลำดับ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1.1 เครือข่ายชั้นเดียว เป็นเครือข่ายที่เกิดจากการรวมตัวของสมาชิก เพียงระดับเดียวโครงสร้างไม่มีความซับซ้อนมากนัก

1.2 เครือข่ายหลายชั้น เป็นเครือข่ายที่สมาชิกรวมกันในลักษณะของการขยายเครือข่ายออกไปหลายระดับ หรือหลายชั้น ซึ่งจะมีความซับซ้อนที่หลายระดับ

2. การแบ่งตามสถานภาพ และบทบาทของสมาชิกแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 เครือข่ายแนวนอน เป็นเครือข่ายที่สมาชิกมีลักษณะคล้ายคลึงกัน เมื่อรวมเป็นเครือข่ายจะมีตำแหน่ง และหน้าที่ที่ทัดเทียมกัน ไม่มีใครมีอำนาจเหนือกว่าใคร แต่ต่างนำศักยภาพของตนมาใช้ในการดำเนินงานของเครือข่ายอย่างเต็มที่

2.2 เครือข่ายแนวตั้ง เป็นเครือข่ายที่สมาชิกมีลักษณะแตกต่างกัน เมื่อรวมเป็นเครือข่ายสมาชิกจะมีตำแหน่งหน้าที่ที่แตกต่างกันออกไป เช่น สมาชิกแกนนำ สมาชิกธรรมดา สมาชิกสมทบ เป็นต้น

2.3 การแบ่งตามระดับการรวมตัวของสมาชิก เป็นการแบ่งประเภทของเครือข่ายตาม ลักษณะการมารวมกันเป็นเครือข่ายของสมาชิก ซึ่งมีระดับแตกต่างกันออกไปหลายระดับ คือ

1) เครือข่ายระดับบุคคล เป็นเครือข่ายที่สมาชิกประกอบด้วยบุคคลต่างๆ มา รวมกันเป็นเครือข่ายเช่น เครือญาติเพื่อนบ้าน บุคคลที่ประกอบอาชีพเดียวกัน เป็นต้น

2) เครือข่ายระดับกลุ่มหรือองค์กร เป็นเครือข่ายที่สมาชิกเกิดจากการรวมตัว ของกลุ่มหรือองค์กรไม่ใช่บุคคล เช่น ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรจังหวัดสงขลา สหพันธ์ครูสามจังหวัด ชายแดนภาคใต้ เครือข่ายกองทุนหมู่บ้านระดับต่างๆ เครือข่ายมหาวิทยาลัยในจังหวัดสงขลา สหภาพแรงงานแห่งประเทศไทย เป็นต้น

3) เครือข่ายระดับบุคคลกับกลุ่มหรือองค์กร เป็นเครือข่ายที่สมาชิกประกอบด้วย บุคคลต่างๆ กับกลุ่มหรือองค์กร ซึ่งเป็นคนละระดับกัน

4) เครือข่ายระดับชุมชนต่างๆ เป็นเครือข่ายที่สมาชิกประกอบด้วยชุมชนขนาดต่างๆ เช่น ระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับเมืองกับเมือง ประเทศต่อ ประเทศ เป็นต้น หรือสมาชิกอาจจะประกอบด้วยชุมชนขนาดเดียวกัน หรือต่างขนาดก็ได้

5) เครือข่ายระดับสถาบัน เป็นเครือข่ายที่สมาชิกประกอบด้วยสถาบันประเภทเดียวกัน เช่น สถาบันครอบครัวกับสถาบันครอบครัว หรือสถาบันต่างประเภทกัน เช่น สถาบัน ครอบครัวกับสถาบันศาสนา เป็นต้น

2.4 การแบ่งตามลักษณะการเป็นศูนย์กลางของเครือข่าย เป็นการแบ่งโดยพิจารณา จากลักษณะความสัมพันธ์ ระหว่างศูนย์กลางกับสมาชิกว่าเป็นแบบใด ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

1) เครือข่ายรวมศูนย์ เป็นเครือข่ายที่มีศูนย์กลางเพียงศูนย์เดียว มีลักษณะเป็น แบบการรวมอำนาจไว้ในศูนย์กลาง สมาชิกเป็นเพียงผู้ร่วมใช้บริการจากศูนย์กลางเท่านั้น หรือมีศูนย์กลางเป็นแม่ข่าย ส่วนสมาชิกเป็นลูกข่ายที่ต้องดำเนินงานตามแม่ข่าย เช่น ครูสภา สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย เป็นต้น

2) เครือข่ายกระจายศูนย์ เป็นเครือข่ายที่สมาชิกมีอิสระในการดำเนินงาน แต่จะมีคณะกรรมการร่วมทำหน้าที่เป็นศูนย์กลาง หรือประสานงานเครือข่าย

3) เครือข่ายผสม เป็นเครือข่ายที่มีโครงสร้างทั้งรูปแบบรวมศูนย์ และกระจายศูนย์รวมกัน กล่าวคือ มีศูนย์กลางทำหน้าที่ประสานงานระหว่างสมาชิกแต่ให้สมาชิกมีอิสระในการติดต่อประสานงานกันได้ โดยตรงอีกด้วย

4) เครือข่ายเชิงซ้อน เป็นเครือข่ายที่โครงสร้างเปิดโอกาสให้สมาชิกสามารถติดต่อประสานงาน ร่วมมือกันดำเนินงานภายในเครือข่ายได้โดยตรง โดยมีศูนย์กลางประสานงานหลายศูนย์

5) การแบ่งตามระดับความสัมพันธ์กับศูนย์กลาง เป็นการแบ่งประเภทของเครือข่าย โดยพิจารณาจากระดับความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกกับศูนย์กลางของเครือข่ายแบ่งได้ 3 ประเภท คือ

(1) เครือข่ายใกล้ชิด เป็นเครือข่ายที่ประกอบด้วย สมาชิกที่ใกล้ชิดกับบุคคลที่เป็นจุดศูนย์กลางมากที่สุด เช่น เครือข่ายญาติพี่น้อง เพื่อนสนิท เป็นต้น

(2) เครือข่ายรอง เป็นเครือข่ายที่ประกอบด้วยสมาชิกที่บุคคลผู้เป็นศูนย์กลางรู้จัก คำนึงน้อยกว่ากลุ่มเครือข่ายใกล้ชิด ได้แก่ ญาติพี่น้องลำดับห่าง ๆ คนที่รู้จักคุ้นเคยทั่วๆ ไป เป็นต้น

(3) เครือข่ายขยาย เป็นเครือข่ายที่ประกอบด้วย สมาชิกซึ่งบุคคลผู้เป็นจุดศูนย์กลางไม่รู้จักโดยตรง แต่สามารถติดต่อสัมพันธ์โดยผ่านบุคคลในเครือข่ายใกล้ชิดอีกทีหนึ่ง

6) การแบ่งตามขนาดของเครือข่าย เป็นการแบ่งโดยพิจารณาจากจำนวนของ สมาชิกที่รวมกันเป็นเครือข่ายแบ่งออกได้ 2 ประเภท คือ

(1) เครือข่ายขนาดใหญ่หรือเครือข่ายรวม เป็นเครือข่ายที่ประกอบด้วยสมาชิก เป็นจำนวนมาก เช่น เครือข่ายกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งประเทศไทย ซึ่งสมาชิกประกอบด้วยกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองต่างๆ มากกว่า 70,000 กองทุน ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร แห่งประเทศไทย ซึ่งสมาชิกประกอบด้วย สหกรณ์การเกษตรทุกอำเภอ เป็นต้น

(2) เครือข่ายขนาดเล็กหรือเครือข่ายย่อย เป็นเครือข่ายที่มีขนาดเล็กกว่าเครือข่าย รวม มารวมกันเป็นเครือข่ายขนาดใหญ่ขึ้น เช่น กองทุนหมู่บ้านของแต่ละหมู่บ้านรวมกันเป็น เครือข่ายกองทุนหมู่บ้านระดับตำบล ผลิตภัณฑ์ หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ของแต่ละตำบลรวมกัน เป็นเครือข่ายผลิตภัณฑ์ หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ระดับอำเภอ เป็นต้น

7) การแบ่งตามแหล่งกำเนิดของเครือข่าย เป็นการแบ่งโดยพิจารณาจากลักษณะ ของที่มาหรือแหล่งเกิดของเครือข่ายเป็นสำคัญ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

(1) เครือข่ายธรรมชาติ เป็นเครือข่ายที่เกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติเนื่องจากมีปัจจัย บางอย่างสนับสนุน เช่น เครือญาติเดียวกัน นับถือศาสนาเดียวกัน รวมถึงกำเนิดเดียวกัน ประสบ ปัญหาเหมือนกัน เป็นต้น

(2) เครือข่ายจัดตั้ง เป็นเครือข่ายที่เกิดจากการจัดตั้งของมนุษย์โดยมีวัตถุประสงค์ อยางใดอย่างหนึ่ง เช่น เพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาชุมชน เพื่อพัฒนาอาชีพ เพื่อการเพิ่มพูนรายได้เพื่อ รวมพลังของคนในชุมชน เพื่อความมั่นคงของชุมชนหรือจัดตั้งขึ้นตามนโยบายของรัฐบาล เป็นต้น

8) การแบ่งตามลักษณะของสมาชิกที่เชื่อมโยงเป็นเครือข่าย เป็นการแบ่งโดย พิจารณาจากความเหมือน หรือความคล้ายคลึงกันของสมาชิกและความแตกต่างกันของสมาชิกแบ่งได้ 2 ประเภท คือ

(1) เครือข่ายประเภทเดียวกัน เป็นเครือข่ายที่สมาชิกประกอบด้วยบุคคลกลุ่ม หรือองค์กรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน เช่น เครือข่ายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดต่างๆ สมาพันธ์ครูแห่งประเทศไทย สมัชชาคนจนภาคอีสาน สันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย ชมรมกำนันผู้ใหญ่บ้านแห่งประเทศไทยเครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคใต้ เป็นต้น

(2) เครือข่ายต่างประเภทกัน เป็นเครือข่ายที่สมาชิกประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีความแตกต่างกัน แต่มารวมกันเป็นเครือข่ายเนื่องจากมีวัตถุประสงค์รวมกัน เช่น เครือข่ายประชารัฐจังหวัดต่างๆ ประชาคมจังหวัดต่างๆ เป็นต้น

9) การแบ่งตามลักษณะความสัมพันธ์กับรัฐบาล เป็นการแบ่งโดยพิจารณาจากการ จัดตั้ง และการสนับสนุนจากรัฐบาลเป็นสำคัญ แบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ

(1) เครือข่ายภาครัฐ เป็นเครือข่ายที่เกิดจากการจัดตั้ง หรือการสนับสนุน โดย รัฐบาล เช่น เครือข่ายอุตสาหกรรมขนาดกลาง และขนาดย่อม เครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ เครือข่ายกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง และเครือข่ายอื่นๆ ที่จัดตั้ง และสนับสนุนโดย กระทรวง กรม และหน่วยงานต่างๆ ของรัฐบาล

(2) เครือข่ายภาคเอกชน เป็นเครือข่ายที่ประชาชนรวมกันจัดตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์บางอย่าง โดยไม่อยู่ใต้การบังคับบัญชาของรัฐบาล เช่น สโมสรออนไลน์แห่งประเทศไทย สโมสรโรตารีแห่งประเทศไทย สมาคมธนาคารแห่งประเทศไทย สมาคมพ่อค้าจังหวัดต่าง ๆ

(3) เครือข่ายองค์กรพัฒนาเอกชน เป็นเครือข่ายที่เกิดจากการองค์กรพัฒนาเอกชนซึ่งไม่ถูกไม่ถูกบังคับบัญชาโดยรัฐบาล มีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาในด้านต่าง ๆ โดยไม่แสวงหากำไร เช่น คณะกรรมการประสานงานองค์กรพัฒนาเอกชนแห่งประเทศไทยคณะกรรมการประสานงาน องค์กรพัฒนาเอกชนภาคใต้ เป็นต้น

10) การแบ่งตามลักษณะของงาน เป็นการแบ่งโดยพิจารณาจากลักษณะกิจกรรมการ ดำเนินงานของเครือข่ายแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

(1) เครือข่ายพื้นที่ เป็นเครือข่ายที่ดำเนินงานอยู่ในพื้นที่เดียวกันโดยกิจกรรมมี ความหลากหลายแตกต่างกันออกไป เช่น อกุในหมู่บ้านเดียวกันตำบลเดียวกัน อำเภอเดียวกัน จังหวัดเดียวกัน ประเทศเดียวกัน เป็นต้น แต่รวมกันเป็นเครือข่าย

(2) เครือข่ายกิจกรรม เป็นเครือข่ายที่ดำเนินงานในกิจกรรมที่เหมือนกัน หรือ คล้ายคลึงกัน ซึ่งอาจจะครอบคลุมพื้นที่หลายหมู่บ้านหลายตำบล หลายอำเภอ หลายจังหวัด หลาย ประเทศ เป็นต้น

11) การแบ่งตามกฎหมาย เป็นการแบ่งโดยพิจารณาจากการจดทะเบียน หรือการไม่จดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมายของเครือข่ายแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

(1) เครือข่ายที่ไม่เป็นนิติบุคคล เป็นเครือข่ายที่รวมตัวกันอย่างไม่เป็นทางการ หรือยังไม่ได้ดำเนินการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามที่กฎหมายกำหนด เช่น ชมรม สมาคม ต่างๆ ที่ ยังไม่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล เป็นต้น

(2) เครือข่ายนิติบุคคล เป็นเครือข่ายที่ดำเนินการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ถูกต้องตามกฎหมาย และระเบียบของส่วนราชการ เช่น ชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย สมาคมออนไลน์แห่งประเทศไทย หอการค้าแห่งประเทศไทย เป็นต้น

12) การแบ่งตามรูปแบบความร่วมมือระหว่างสมาชิก เป็นการแบ่งโดยพิจารณาจาก ลักษณะความร่วมมือของสมาชิกในการดำเนินงานของเครือข่ายแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

(1) เครือข่ายไม่เป็นทางการ เป็นเครือข่ายที่สมาชิกรวมกันเป็นเครือข่าย โดยไม่ต้องมีการลงนาม ไม่ต้องมีระเบียบกฎเกณฑ์ที่เป็นลายลักษณ์อักษร แต่มีการรวมกันด้วยความจริงใจ เพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน เช่น เครือข่ายขององค์กรพัฒนาเอกชน เป็นต้น

(2) เครือข่ายเป็นทางการ เป็นเครือข่ายที่สมาชิกรวมกันภายใต้พันธสัญญาที่เป็นลายลักษณ์อักษร มีสรกำหนดโครงสร้างกฎระเบียบของเครือข่ายบทบาทหน้าที่ของสมาชิกไว้ อย่างชัดเจน เช่น สภานายความ เครือข่ายอาสาสมัครสาธารณสุข (อ.ส.ม.) เป็นต้น

13) การแบ่งตามคุณสมบัติของเครือข่าย เป็นการแบ่งโดยพิจารณาจากคุณลักษณะของการรวมกันเป็นเครือข่ายแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

(1) เครือข่ายเทียม เป็นเครือข่ายที่ขาดคุณสมบัติของการเป็นเครือข่าย แต่เข้าใจว่า เป็นเครือข่าย เพราะเป็นเพียงการรวมกันของสมาชิกแต่ไม่ได้ร่วมกันแบบเครือข่าย ไม่มีวัตถุประสงค์และเป้าหมายร่วมกัน ไม่มีความตั้งใจที่จะดำเนินกิจกรรมร่วมกัน ตัวอย่างเช่น สมาชิกของสมาคมศิษย์เก่าบางสถาบันการศึกษาที่มีการจัดงานชุมนุมศิษย์เก่าทุกปี สมาชิกในรุ่นเดียวกันต่างมาสังสรรค์กันในลักษณะของการรับประทานอาหารเท่านั้นไม่ได้มีกิจกรรมอื่นใดอีก เป็นต้น

(2) เครือข่ายแท้ เป็นเครือข่ายที่สมาชิกรวมกันเป็นเครือข่ายแล้วมีลักษณะของ การเป็นเครือข่ายที่แท้จริง

14) การแบ่งตามลักษณะของเครือข่าย เป็นการแบ่งโดยพิจารณาลักษณะที่สำคัญของเครือข่ายแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

(1) เครือข่ายการเรียนรู้ เป็นเครือข่ายเพื่อการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด ประสบการณ์ภูมิปัญญา และเทคโนโลยีต่างๆ เช่น ชมรมแพทย์แผนไทยภาคใต้ เป็นต้น

(2) เครือข่ายกิจกรรม เป็นเครือข่ายช่วยเหลือ และร่วมมือทำกิจกรรมในลักษณะเดียวกัน หรือสนับสนุนส่งเสริมกัน เช่น เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน เครือข่ายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ เป็นต้น

(3) เครือข่ายทรัพยากร เป็นเครือข่ายที่ระดม และจัดการทรัพยากรในท้องถิ่น ภาคราชการ เอกชน เข้าไปส่งเสริมสนับสนุนการขาดแคลนทรัพยากรในแต่ละพื้นที่ให้สามารถ ดำเนินการต่อไปได้อย่างที่คาดหวัง เช่น เครือข่ายประมงชายฝั่งจังหวัดสงขลา เป็นต้น

15) การแบ่งตามวิชาชีพของสมาชิก เป็นการแบ่งโดยพิจารณาจากลักษณะ การประกอบอาชีพของสมาชิกเครือข่ายเป็นสำคัญ แบ่งเป็นหลายประเภท เช่น เครือข่ายครูเครือข่าย นักวิชาการ เครือข่ายนักการเมือง เครือข่ายกำนันผู้ใหญ่บ้าน เครือข่ายแพทย์แผนไทย เครือข่าย นักวิจัย เป็นต้น

16) การแบ่งตามลักษณะกิจกรรมของเครือข่าย เป็นการแบ่งโดยพิจารณา จาก ลักษณะของกิจกรรม หรืองานที่ดำเนินการ แบ่งออกเป็นหลายประเภท เช่น เครือข่ายสตรี

เครือข่ายเด็กและเยาวชน เครือข่ายคนพิการ เครือข่ายผู้สูงอายุ เครือข่ายสิ่งแวดล้อม เครือข่ายภูมิปัญญาชาวบ้าน เครือข่ายคุ้มครองผู้บริโภค เครือข่ายสุขภาพ เครือข่ายสิทธิมนุษยชน เครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชน เป็นต้น

วิจิตร ศรีสอ้าน (2557 อ้างถึงใน ศุภโชค สาระบุตร, 2563, น.62) ได้แบ่งประเภทของเครือข่ายออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. เครือข่ายที่แบ่งตามลักษณะการเกิดของเครือข่าย โดยเครือข่ายประเภทนี้สามารถ แบ่งเป็นเครือข่ายในด้านต่างๆ คือ เครือข่ายที่เกิดขึ้นจากการจัดตั้งของภาครัฐ เครือข่ายที่เกิดจากการสนับสนุนขององค์การพัฒนาเอกชน และเครือข่ายที่เกิดขึ้นจากการก่อตัวของภาคประชาชน โดยเครือข่ายลักษณะเช่นนี้จะเป็นเครือข่ายที่เกิดจากการเรียนรู้ การสังสมประสบการณ์ ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต และเชื่อมโยงกระบวนการนั้นเป็นเครือข่าย เช่น เครือข่ายวัฒนธรรมพื้นบ้าน ประชาชนท้องถิ่น เป็นต้น

2. เครือข่ายที่แบ่งตามลักษณะของกิจกรรม ได้แก่ เครือข่ายที่ดำเนินการโดยยึดภารกิจ หรือกิจกรรมที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงเวลาเป็นเกณฑ์ในการแบ่งเครือข่าย โดยเป็นการรวมตัวกันเพื่อทำกิจกรรมเป็นครั้งคราวตามสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น เช่น เครือข่ายการเรียนรู้ เครือข่าย ผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการพัฒนาของภาครัฐ เป็นต้น

กุลทัต หงส์ชยางกูร และปรัชญานันท์ เทียงจรรยา (2560) กล่าวว่า เครือข่ายที่เกิดขึ้นมีอยู่ในหลายลักษณะ ตามมิติต่างๆ ดังนี้

1. เครือข่ายตามพื้นที่ดำเนินการ เช่น เครือข่ายพขอ. เครือข่ายกขป. เครือข่ายพชต. เครือข่ายลุ่มน้ำสายบุรี เครือข่ายลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา เครือข่ายสมัชชาสุขภาพจังหวัด

2. เครือข่ายตามประเด็นปัญหา เช่น เครือข่ายด้านเด็ก สตรี เครือข่ายงดเหล้า เครือข่ายปัจจัยเสี่ยง เครือข่ายเกษตรอินทรีย์ เครือข่ายเกษตรกรรมยั่งยืน เครือข่ายเกษตรกรรมทางเลือก เครือข่ายทรัพยากรชายแดนใต้ เครือข่ายข้าวไร่

3. เครือข่ายอาชีพหรือสถานภาพทางสังคม เช่น เครือข่ายอสม. เครือข่ายด้านแรงงาน เครือข่าย สาธารณสุข เครือข่ายสารวัตรนักเรียน เครือข่ายร้านยา เครือข่ายวิชาการ เครือข่ายธุรกิจ

4. เครือข่ายตามรูปแบบโครงสร้างหรือความสัมพันธ์ ทั้งในแนวตั้ง และแนวนอน โดยแนวตั้ง เป็น เครือข่ายที่มีโครงสร้างเป็นช่วงชั้น ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรภายในเครือข่ายไม่เท่ากัน เช่น เครือข่าย สาธารณสุข เครือข่ายเกษตร และสหกรณ์ ส่วนเครือข่ายตามแนวนอน เป็นเครือข่ายที่ความสัมพันธ์ระหว่าง องค์กรภายในเครือข่ายเท่าเทียมกัน เช่น เครือข่ายศูนย์ประสานงานภาคีพัฒนาจังหวัด

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่าประเภทของเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษาสามารถแบ่งเป็นประเภทต่างๆ ได้แก่ (1) การแบ่งตามความซับซ้อนของกลไกการทำงานเป็นลักษณะเครือข่ายหลายชั้น (2) การแบ่งตามสถานภาพและบทบาทของสมาชิกเป็นไปในลักษณะเครือข่ายแนวตั้ง (3) การแบ่งตามระดับการรวมตัวของสมาชิก ซึ่งเครือข่ายวิชาการเป็นเครือข่ายระดับบุคคลกับกลุ่มหรือองค์กร (4) การแบ่งตามลักษณะการเป็นศูนย์กลางเครือข่าย เป็นลักษณะของเครือข่ายกระจายศูนย์ (5) การแบ่งตามแหล่งกำเนิดของเครือข่าย จะเป็นลักษณะเครือข่ายจัดตั้งขึ้นโดยรัฐบาล (6) การแบ่งตามลักษณะของสมาชิกเชื่อมโยงเครือข่าย เป็นลักษณะเครือข่ายประเภทเดียวกัน กล่าวคือรวมตัวกันของสถานศึกษาเพียงอย่างเดียว (7) การแบ่งตามลักษณะความสัมพันธ์กับรัฐบาลจะเป็นลักษณะเครือข่ายภาครัฐ (8) การแบ่งตามลักษณะของงานซึ่งจะเป็นเครือข่ายกิจกรรม (9) การแบ่งตามรูปแบบความร่วมมือระหว่างสมาชิกเป็นลักษณะเครือข่ายเป็นทางการ (10) การแบ่งตามลักษณะของเครือข่าย ซึ่งเครือข่ายวิชาการเป็นเครือข่ายการเรียนรู้ เครือข่ายกิจกรรม และเครือข่ายทรัพยากร และ (11) การแบ่งตามวิชาชีพของสมาชิก ซึ่งสมาชิกในเครือข่าย เป็นครูผู้สอนในสถานศึกษา

1.4 กระบวนการสร้างเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา

การสร้างเครือข่ายในการทำงานเชิงพัฒนา มีแนวโน้มที่จะเป็นการสร้างเครือข่ายระหว่างองค์กรที่ทำงานพ้องพียงซึ่งกันและกัน มากกว่าที่จะแข่งขันกัน โดยเฉพาะเมื่องานมีเป้าหมายในการขับเคลื่อนสู่การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา เครื่องมือสำหรับการพัฒนา และเปลี่ยนแปลงที่สำคัญจึงเป็นการสร้างเครือข่ายที่ทรงพลัง มีมิติที่หลากหลาย และเชื่อมโยงอย่างทั่วถึง และกว้างขวาง

ภัทรวรรณ นิลแก้ววรวิชัย (2559) ได้ค้นพบกระบวนการ/ขั้นตอนการสร้างรูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วย 6 ขั้นตอนคือ ขั้นตระหนักถึงความจำเป็นในการสร้างเครือข่าย ขั้นประสานหน่วยงาน/องค์กรเครือข่าย ขั้นสร้างพันธะสัญญาร่วมกันขั้นบริหารจัดการเครือข่าย ขั้นพัฒนาความสัมพันธ์ และขั้นรักษาความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง มีรายละเอียดดังนี้

1. ขั้นตระหนักถึงความจำเป็นในการสร้างเครือข่ายก่อนสร้างเครือข่ายควรมีการเตรียมกลุ่มหรือเตรียมเครือข่าย
2. ขั้นประสานหน่วยงาน/องค์กรเครือข่ายมีการติดต่อสื่อสารกันอย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงสมาชิกเพื่อให้เข้าใจกันได้อย่างมีประสิทธิภาพประสานหน่วยงาน/องค์กรเครือข่ายที่เป็นแหล่งวิชาการ
3. ขั้นสร้างพันธะสัญญาร่วมกันกำหนด และสร้างข้อตกลงเป็นพันธะสัญญาร่วมกันมีความเอื้อเพื่อแผ่ยอมรับมีความจริงใจต่อกัน

4. ชั้นบริหารจัดการเครือข่าย มีกระบวนการดำเนินงาน และพัฒนางานอย่างเป็นระบบกำหนดโครงสร้าง และบทบาทหน้าที่กำหนดกฎกติกาของเครือข่าย

5. ชั้นการพัฒนาความสัมพันธ์ และการใช้ประโยชน์มีการสร้างนวัตกรรมใหม่ และการจัดการความรู้ที่อย่างต่อเนื่องความสัมพันธ์ต่อกันในลักษณะของกัลยาณมิตร และ

6. ชั้นรักษาความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง มีการเสริมสร้างผู้นำรุ่นใหม่อย่างต่อเนื่องช่วยเหลือและการแก้ไขปัญหาภายในเครือข่ายบริหารจัดการข้อมูลที่ทันสมัย รักษาสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างสมาชิกเครือข่ายทุกระดับ

ชูศักดิ์ เอกเพชร (2562, น. 6 - 8) ได้กล่าวถึง 8 ขั้นตอนของกระบวนการจัดการเครือข่าย ความร่วมมือ ดังนี้

1. ทำให้รู้สึกถึงความเร่งด่วนที่ต้องมีเครือข่าย ประเมินสถานการณ์ด้านต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของเครือข่ายความร่วมมือ ซึ่งให้เห็นวิกฤต และโอกาสทางเลือกของความสำเร็จ

2. ก่อรูปกลุ่มแกนนำเครือข่ายความร่วมมือรวมตัวกันของคน และกลุ่มที่มีพลังพอที่จะขับเคลื่อนความร่วมมือทำกิจกรรมร่วมกันของแกนนำในลักษณะทีม

3. สร้างจินตภาพ วิสัยทัศน์ความร่วมมือกำหนดกลยุทธ์ไปสู่ความสำเร็จ

4. แผ่ขยายการรับรู้ และยอมรับในวิสัยทัศน์ใหม่ ใช้ทุกช่องทางในการสื่อวิสัยทัศน์ใหม่ และกลยุทธ์กลุ่มแกนนำทำเป็นตัวอย่าง

5. ขับเคลื่อนการกระทำระหว่างหน่วยงาน ลดอุปสรรค เปลี่ยนระบบ และโครงสร้างที่บั่นทอนการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริม "ความคิดใหม่ การกระทำใหม่ที่ดี"

6. ชื่นชมความสำเร็จที่ละเล็กละน้อย กำหนด และชื่นชมการปรับปรุงผลงานที่เริ่มเกิดขึ้น ชื่นชมสรรเสริญคนที่ปรับปรุงตนเองสร้างกระแสความเชื่อในความสำเร็จแม้จะเป็นเรื่องเล็ก

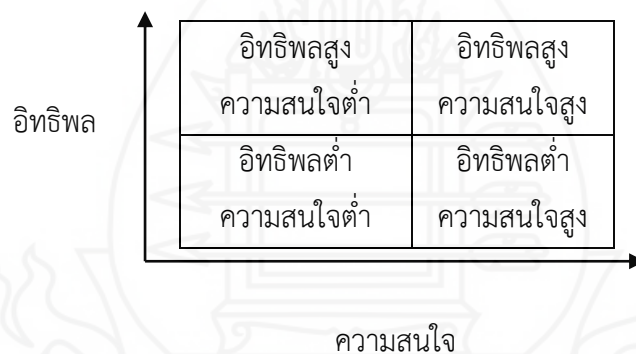
7. ผนึกกำลังผลความสำเร็จก่อตัวเป็นคลื่นของการเปลี่ยนแปลงเมื่อความคิดเริ่มเคลื่อนเปลี่ยน รีบปรับระบบโครงสร้าง และนโยบายให้คล้อยตามต่อกัย้าความเชื่อมั่นด้วยโครงการใหม่ และแกนนำการเปลี่ยนแปลงหน้าใหม่

8. ปลุกฝังแนวทางการทำงานแบบเครือข่ายให้เป็นวัฒนธรรมผลงานที่ดีมาจากความร่วมมือ และการยึดจุดมุ่งหมายร่วมกัน ผวนวกกับการมีภาวะผู้นำที่ดี และการจัดการที่ดี เชื่อมโยงให้เห็นว่าพฤติกรรมความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน นำไปสู่ความสำเร็จของวัตถุประสงค์ ร่วมกันคิดค้นกลไก และหนทางที่พัฒนาภาวะผู้นำ และการสร้างผู้นำเครือข่ายความร่วมมือรุ่นใหม่

กุลทัต หงษ์ขยางกูร และปรัชญานันท์ เทียงจรรยา (2560) กระบวนการสำคัญในการสร้างหรือเริ่มประสานเครือข่าย ประกอบด้วย 1) พัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง 2) จัดตั้งเครือข่าย 3) ดำเนินการ และประเมินผล ดังรายละเอียด

1. พัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง เป็นการเตรียมการศึกษา วิเคราะห์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับประกอบด้วย 1) ระบุผู้ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ต้องการสร้างเครือข่าย 2) การแสวงหาแกนนำที่ดีของกลุ่มที่จะเป็นเครือข่าย และ 3) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของกลุ่ม โดยใช้ผังเครือข่าย

1) ระบุผู้ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ต้องการสร้างเครือข่าย เมื่อชุมชนมีความตระหนักต่อปัญหา หรือ มีความต้องการที่จะรวมกลุ่มแล้ว ควรเริ่มด้วยการระบุบุคคล หน่วยงาน หรือ องค์กรที่เกี่ยวข้องหรือมี ความสัมพันธ์กับประเด็นที่กำลังขับเคลื่อน ประกอบด้วยคนที่ได้ประโยชน์ เสียประโยชน์ บุคคลหรือหน่วยงาน ที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงกับประเด็น นักวิชาการ บุคลากรทั่วไป หรือผู้ที่สนใจ โดยอาศัยหลักคิดของสามเหลี่ยมเขยื้อนภูเขา ร่วมกับเทคนิคการวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholders analysis) ในการระบุ ดังกล่าวต้องผ่านการศึกษา พิจารณาอย่างลึกซึ้งถึงความสนใจ พฤติกรรม ความต้องการ ความรู้ จุดประสงค์ การทำงาน อิทธิพล อำนาจหน้าที่ที่มีจุดยืนต่อประเด็นที่ดำเนินการ รายชื่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ได้ในกลุ่มที่มีอิทธิพลสูง ความสนใจสูง และกลุ่มที่มีอิทธิพลต่ำ สนใจสูง ซึ่งรายชื่อบุคคล กลุ่มคน องค์กรเหล่านี้ที่อยู่ในกลุ่ม อิทธิพลสูง ความสนใจสูง และกลุ่มอิทธิพลต่ำ ความสนใจสูงจะกลายมาเป็นผู้เล่นหลัก และใช้เป็นกรอบในการพัฒนาความสัมพันธ์ไปสู่การเป็นแนวร่วมของเครือข่าย

ภาพที่ 2.1 ผังเครือข่าย การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของกลุ่ม

ที่มา: ดัดแปลงจาก กุลทัต หงส์ชยางกูร และปรัชญานันท์ เทียงจรรยา (2563) การสร้างเครือข่ายและการบริหารเครือข่าย

2) การแสวงหาแกนนำที่ดีของกลุ่มที่จะเป็นเครือข่าย กลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่สนใจที่ระบุได้ ถือเป็นกลุ่มผู้เล่นหลัก (key actors) ที่มีคุณสมบัติเหมาะสม และมีอิทธิพลเพียงพอในการผลักดันการทำงาน นำการเปลี่ยนแปลง และช่วยขยายเครือข่ายออกไปในแนวกว้าง อย่างไรก็ตามด้วยข้อจำกัดของงบประมาณ และบุคลากร การหาผู้นำหลัก (key leaders) หรือบุคคล

ที่เป็นผู้นำของกลุ่มผู้เล่นหลักจึงมีความสำคัญ ตัวอย่างผู้นำหลักในกลุ่มสื่อมวลชน ต้องเป็นบุคคลผู้เป็นที่เคารพนับถือของคนในกลุ่มสื่อมวลชน และมีอิทธิพลมากพอที่จะโน้มน้าวทิศทางของกลุ่มหรือวิชาชีพ ผู้นำเหล่านี้มักมีบทบาทสำคัญในการนำ และผลักดันคนที่อยู่ในแวดวงของตน ให้เกิดการร่วมแรงร่วมใจกันสนับสนุนเครือข่ายจนประสบความสำเร็จ

3) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของกลุ่ม โดยใช้ผังเครือข่าย การก่อรูปเครือข่าย อาจเริ่มจากกลุ่มองค์กรที่มีอยู่ ที่มีการรวมตัวกันอยู่แล้วอย่างหลวมๆ ทำความรู้จัก ทำความเข้าใจ เครือข่าย วิเคราะห์ ความสัมพันธ์ ศูนย์อำนาจ ประเด็นที่เป็นจุดตัดคานงัดการเปลี่ยนแปลงในกลุ่มเหล่านี้ ความสัมพันธ์ที่มีอยู่ที่ควรเข้าไปแตะ หาผู้เล่นหลักในกลุ่ม หาบุคคลหรือกลุ่มที่อยู่เฉยๆ ที่ควรเข้ามาเกี่ยวข้อง รู้จักระบบที่กำลังจะเข้าไป และมองหาสิ่งที่จะนำไปขยายต่อ เครื่องมือที่จะช่วยให้เข้าใจเครือข่ายได้ดีขึ้น คือ ผังเครือข่าย ที่ช่วยให้เห็นถึงศักยภาพ และทุนทางสังคมของเครือข่าย ซึ่งโครงการสามารถนำไปใช้ในการจัดวางระบบเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด วางแผนการเข้าหา และสร้างความร่วมมือที่ดีขึ้น รวมทั้งเข้าใจสัมพันธภาพระหว่างองค์กรในพื้นที่ จากผู้นำในองค์กรเล็กๆ ไปสู่อำนาจอื่นในระดับประเทศ

กรณีเครือข่ายมีการจัดตั้งอยู่แล้วอย่างเป็นทางการ สามารถวินิจฉัยเครือข่ายได้ โดยการตอบคำถาม เครือข่ายมีการรับรู้ข่าวสารกันอย่างไรทั่วถึงหรือไม่ เครือข่ายแสดงให้เห็นถึงมุมมองที่หลากหลายหรือไม่ สมาชิกใหม่เข้าไปร่วมได้ยากหรือง่าย และเครือข่ายสามารถทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ได้หรือไม่ การเริ่มต้นในกลุ่มที่มีการรวมตัวกันอยู่แล้ว และเป็นกลุ่มที่มีการตื่นตัวในประเด็นเดียวกัน จะช่วยให้การก่อตั้งเครือข่ายเป็นไปได้รวดเร็ว เพราะกลุ่มเหล่านี้จะมีบุคลากร และสายสัมพันธ์ในพื้นที่ซึ่งจะช่วยประหยัดทรัพยากรในการริเริ่มไปเสนอหาเครือข่ายใหม่ๆ วิธีหนึ่งที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน และประสบความสำเร็จอย่างสูงในการขยายเครือข่ายในระดับ ชุมชน ได้แก่ การขยายแนวร่วมผ่านระบบความสัมพันธ์แบบตัวต่อตัวในลักษณะ “ดาวกระจาย” โดยเสาะหาคนที่มีความคิดหรือประสบปัญหาแบบเดียวกัน แล้วดึงเข้ามาร่วมกิจกรรมเพื่อสร้างความพึงพอใจ และความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นขึ้น ก่อนที่จะไป “ขายความคิด” เพื่อเสาะหาสมาชิกร่วมเครือข่ายต่อไป

2. จัดตั้งเครือข่าย เป็นระยะของการเริ่มรวมตัวกันเป็นเครือข่าย ประกอบด้วย 1) สร้างพันธสัญญาสู่เป้าหมายร่วมกัน 2) การสร้างวิสัยทัศน์ร่วม และการสร้างจุดร่วมของผลประโยชน์ และ 3) พัฒนาแผนยุทธศาสตร์ความร่วมมือ

1) สร้างพันธสัญญาสู่เป้าหมายร่วมกัน เป็นการสร้างความผูกพันร่วมกัน โดยการตกลงในการที่จะทำงานร่วมกัน เพื่อตอบสนองความต้องการหรือแก้ปัญหา กลุ่มองค์กรจะต้องมีความรู้ที่จำเป็น ซึ่งอาจจะทำโดยการแลกเปลี่ยนความรู้ และอาจเรียกขั้นตอนนี้ว่ากลุ่มศึกษาเรียนรู้ (Learning group) และจะส่งผลให้ทุกภาคีอยากเข้าไปมีส่วนร่วมกันเป็นเครือข่ายความรู้ใน 2 มิติที่

เครือข่ายต้องมี คือ ความรู้เชิงประเด็นที่ดำเนินการ และความรู้เชิงพื้นที่หรือองค์กร ที่จะนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานของเครือข่าย

2) การสร้างวิสัยทัศน์ร่วม และการสร้างจุดร่วมของผลประโยชน์ เครือข่ายเกิดจากการรวมตัวกัน ขององค์กรหรือบุคลากรที่แต่ละองค์กรหรือบุคลากรมีความต้องการของตนเอง การรวมตัวกันขององค์กรหรือบุคลากรมาจากเหตุผลของผลประโยชน์ร่วม ที่มากพอจะดึงดูดใจให้รวมกันเป็นเครือข่าย ผลประโยชน์นี้อาจเป็นตัวเงิน ชื่อเสียง การได้รับการยอมรับ โอกาสในความก้าวหน้า ความสุข หรือความพึงพอใจ จุดร่วมของผลประโยชน์จะเป็นศูนย์กลางทำให้เกิดการรับรู้มุมมองร่วมถึงเหตุผลในการเข้าร่วม และผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการเข้าร่วมเป็นเครือข่าย จุดร่วมหรือประเด็น (issues) อาจเป็นรูปธรรมหรือ นามธรรม มาจากความต้องการเฉพาะของประชาชน หรือความเดือดร้อนขององค์กรหรือบุคลากร เช่น ภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในช่วงการระบาดของโควิดที่ทุกคนในองค์กรรับรู้ และสัมผัสได้ ซึ่งทุกคนต้องการแก้ปัญหา แต่มี ข้อจำกัดของกลุ่มในการแก้ปัญหา จุดร่วมของผลประโยชน์จะนำไปสู่การกำหนดเป็นเป้าหมายร่วม และวิสัยทัศน์ที่เป็นรูปธรรมชัดเจนโดยสรุปวิสัยทัศน์ร่วม เป็นการมองภาพของจุดมุ่งหมายในอนาคตร่วมกันระหว่างสมาชิกในกลุ่มเป้าหมาย ที่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันช่วยให้เกิดเอกภาพในการทำงาน ทำให้ขบวนการเคลื่อนไหวมีพลัง และช่วยบรรเทาความขัดแย้งอันเกิดจากมุมมองความคิดที่แตกต่าง

3) พัฒนาแผนยุทธศาสตร์ความร่วมมือ เป็นการสร้างเครือข่ายให้ปรากฏเป็นรูปธรรม อย่างเป็นทางการ (Formal Agreement) มีการตกลงในเรื่องการบริหารจัดการกลุ่ม กำหนดวัตถุประสงค์ของกลุ่ม กำหนดกิจกรรม จัดวางข้อตกลงในการทำงาน การใช้ทรัพยากรร่วมกัน รวมทั้งกำหนดบทบาทของสมาชิก และสิทธิหน้าที่ของหัวหน้ากลุ่ม นอกจากนี้ควรเริ่มเตรียมโครงสร้างพื้นฐานที่จะช่วยให้เกิดการประสาน nodes เพื่อความยั่งยืนของเครือข่าย หากตั้งที่อาจเป็นพื้นที่ทางกายภาพหรือพื้นที่เสมือนในระบบออนไลน์ แพลตฟอร์มมาตรฐานเครือข่ายทางสังคม เช่น เฟสบุ๊ก เพื่อเป็นจุดเชื่อมโยงการทำงาน

3. ดำเนินการ และประเมินผล ประกอบด้วย 1) การพัฒนาความสัมพันธ์ และ 2) ติดตามและ ประเมินผล ดังนี้

1) การพัฒนาความสัมพันธ์ความสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยนระหว่างกัน ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ ระหว่างกัน และสร้างความผูกพันภายใน สร้างการยอมรับในความแตกต่างระหว่างสมาชิกยอมรับในรูปแบบ และวัฒนธรรมองค์กรของสมาชิก สร้างความไว้วางใจ เกิดการเชื่อมโยงในระดับที่แน่นแฟ้นมากขึ้น โดยในช่วง เริ่มก่อรูปเครือข่ายควรมีกิจกรรมสม่ำเสมอ และมากพอที่จะทำให้สมาชิกได้ทำงานร่วมกัน เป็นกิจกรรมที่ต้องแน่ใจว่าทำได้ และกระจายงานได้ทั่วถึง ควรเลือกกิจกรรมที่ง่าย และมีแนวโน้มประสบความสำเร็จ ผลงานที่ปรากฏเป็นรูปธรรมที่เด่นชัด สร้างความรู้สึกให้สมาชิก

เครือข่ายได้รับรู้ถึงผลประโยชน์จากการเข้าเป็น เครือข่าย ความสัมพันธ์ในเครือข่ายจะยิ่งแน่นแฟ้นขึ้น กิจกรรมที่ยากถ้าทำไม่สำเร็จโดยเฉพาะในครั้งแรกอาจทำให้เครือข่ายที่เริ่มก่อตัวแตกสลายได้

2) ติดตาม และประเมินผล เป็นขั้นตอนการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนที่เกิดจาก เครือข่ายความร่วมมือเพื่อไปสู่การปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงแผนการดำเนินงานนั้น

สรุปได้ว่า กระบวนการสร้างเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา ประกอบด้วย ขั้นตอนสำคัญ ดังนี้ ขั้นการสร้างความเข้าใจให้เห็นถึงความสำคัญของการสร้างเครือข่าย ขั้นการประสานงานสร้างสมาชิก กำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในเครือข่าย ขั้นการสร้างวิสัยทัศน์ และพันธะสัญญาร่วมกันของเครือข่าย ขั้นบริหารจัดการ ขับเคลื่อนเครือข่าย ตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนด และขั้นพัฒนาความสัมพันธ์ในเครือข่าย

1.5 องค์ประกอบของเครือข่ายวิชาการ

การศึกษาเกี่ยวกับเครือข่ายวิชาการจำเป็นจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ องค์ประกอบหรือส่วนประกอบของเครือข่ายทางวิชา ซึ่งมีนักวิชาการหรือนักการศึกษาได้ศึกษาและสรุปไว้ดังนี้

จิรภัทร มหาวงศ์ และคณะ (2559) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารบนเขตพื้นที่สูง พบว่าองค์ประกอบของเครือข่าย สิ่งสำคัญที่จะทำให้เครือข่ายเกิดขึ้น และสามารถทำงานได้บรรลุวัตถุประสงค์ตาม ที่ตั้งไว้ก็คือ องค์ประกอบส่วนต่างๆ ของเครือข่าย เมื่อพิจารณาจากความเป็นมา แนวคิด ความหมาย และลักษณะของเครือข่ายจะเห็นว่าเครือข่ายมีองค์ประกอบที่สำคัญหลายประการดังต่อไปนี้

1. สมาชิกของเครือข่าย เครือข่ายจะต้องเริ่มต้นจาก สมาชิก ซึ่งอาจจะเป็นบุคคล กลุ่ม คน องค์กร หรือชุมชนขนาดต่าง ๆ ตามระดับของเครือข่าย ซึ่งหากเครือข่ายมีสมาชิกมาก ต้องมีการจัดแบ่งหน้าที่เป็นคณะกรรมการ เพื่อทำหน้าที่ในการจัดการ การประสานงาน

2. วัตถุประสงค์ และเป้าหมายร่วมกัน สมาชิกของเครือข่ายจะต้องมีวัตถุประสงค์ และ เป้าหมายเหมือนกัน มารวมกันเป็นเครือข่ายเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ นอกจากนี้เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของเครือข่ายจำเป็นต้องมีความชัดเจน เพราะมีความสำคัญต่อการเข้าร่วม และคงอยู่ของสมาชิก ตลอดจนสามารถสนองตอบความต้องการหรือภารกิจของตนเองหรือองค์กร

3. ระบบความสัมพันธ์ของเครือข่าย สมาชิกของเครือข่ายมารวมกันด้วยความสมัครใจ สมาชิกยังคงมีความเป็นอิสระในการดำเนินงาน มีความเท่าเทียมกันในการดำเนินกิจกรรม มีระบบในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์หรือการถักทอสายใยของความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกให้เกิดความยั่งยืน

4. การบริหารจัดการ สมาชิกเครือข่ายจะเป็นผู้ร่วมกันกำหนดการบริหาร และจัดการ เครือข่ายทั้งโครงสร้างของเครือข่าย สถานภาพ และบทบาทของสมาชิก กฎระเบียบที่ใช้

ร่วมกัน การประสานงาน การติดต่อสื่อสาร แผน และโครงการ งบประมาณ เป็นต้น ซึ่งรูปแบบของการ บริหารจัดการเครือข่ายขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์เป้าหมายของเครือข่าย คุณลักษณะของสมาชิก เครือข่ายเป็นสำคัญ

5. ผู้ประสานงานเครือข่าย เครือข่ายต้องมีผู้ประสานงาน ทำหน้าที่ประสานงาน บริหาร และจัดการเครือข่ายที่คัดเลือกโดยสมาชิก ซึ่งอาจจะเป็นบุคคลหรือกลุ่มบุคคลในลักษณะของ คณะกรรมการเครือข่ายก็ได้ อาจจะมีเป็นศูนย์กลางประสานงานเพียงศูนย์เดียวหรือหลายศูนย์กลางก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจำนวนสมาชิกหรือขนาดของเครือข่าย และความเห็นร่วมกันของสมาชิก

6. กิจกรรมร่วมกัน เครือข่ายต้องมีกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง และเน้นการมีส่วนร่วม ของ สมาชิกเพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของเครือข่าย ซึ่งควรจะเป็นกิจกรรมในการ ดำเนินงานของเครือข่ายตามปกติ และกิจกรรมที่ร่วมกันดำเนินการเป็นกรณีพิเศษ เพื่อให้สมาชิกของ เครือข่ายได้ร่วมกันทำกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง

7. การรวมพลังสมาชิก เครือข่ายต้องมีการรวมพลังหรือศักยภาพของสมาชิกมาใช้ ในการดำเนินงานร่วมกัน เพราะพลังของเครือข่ายเป็นพลังที่เพิ่มพูนขึ้นแบบทวีคูณ และมีผลต่อ ความสำเร็จของเครือข่าย

8. การสนับสนุนส่งเสริมซึ่งกันและกัน สมาชิกของเครือข่ายสนับสนุนส่งเสริมสมาชิก คนอื่น ๆ ให้ประสบความสำเร็จในการดำเนินกิจกรรมของเครือข่าย ไม่ใช่ต่างคนต่างอยู่ ต่างคนต่างทำ โดยทุกคนตระหนักถึงความสำคัญของสมาชิกแต่ละคน มีจิตสำนึกในการเป็นเจ้าของเครือข่าย และ บรรลุเป้าหมายของเครือข่ายร่วมกัน

9. การมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง สมาชิกของเครือข่ายมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของ เครือข่ายอย่างกว้างขวาง ทั้งการร่วมเรียนรู้ ร่วมสรุปบทเรียน ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผนงาน ร่วมปฏิบัติติดตาม ร่วมประเมินผล ร่วมรับผลประโยชน์

10. ผลงานของเครือข่าย เครือข่ายจำเป็นต้องมีผลการดำเนินงานเพื่อเป็นเครื่องชี้ วัด ความสำเร็จของเครือข่าย ซึ่งความสำเร็จดังกล่าวคือการทำงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ และ เป้าหมายของเครือข่ายนั่นเอง ดังนั้นนอกจากเครือข่ายจะมีกิจกรรมเป็นองค์ประกอบที่สำคัญแล้ว ผลงานของเครือข่ายก็ถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอีกประการหนึ่งของเครือข่าย

เพิ่มศักดิ์ บัชรักษ์ (2558) ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือด้าน วิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือ ด้านวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. ด้านคุณลักษณะสำคัญของเครือข่ายความร่วมมือด้านวิชาการ ประกอบด้วย 1) การสร้างวิสัยทัศน์เครือข่ายความร่วมมือด้านวิชาการ 2) การมีส่วนร่วมของสมาชิก 3) การพัฒนา สมาชิกเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง 4) การติดตามและประเมินผล

2. ด้านขอบข่าย และภารกิจด้านวิชาการของสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผลประเมินผล 4) การพัฒนาสื่อนวัตกรรม และการวิจัย 5) การสนับสนุนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และวิทยากร 6) การนิเทศการศึกษา 7) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพประสิทธิภาพวิชาการ

3. ด้านขั้นตอนการปฏิบัติงานของเครือข่ายความร่วมมือด้านวิชาการ ประกอบด้วย 1) การสร้างพันธสัญญาร่วมกัน 2) การติดต่อสื่อสาร 3) การวิเคราะห์ปัญหา 4) การระบุเป้าหมาย 5) การวางแผน จัดทำแผน 6) การดำเนินงานตามแผน 7) การประเมินผล และการรายงาน

4. ด้านคุณลักษณะที่ดีของแกนนำเครือข่ายความร่วมมือด้านวิชาการ ประกอบด้วย 1) มีความกระตือรือร้น 2) มีความคิดสร้างสรรค์ 3) มีความรู้ และความเป็นผู้นำทางวิชาการ 4) การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี 5) มีความเป็นประชาธิปไตย 6) มีความรับผิดชอบ 7) มีความมุ่งมั่นต่อการทำงานให้สำเร็จ

5. ด้านวิธีการพัฒนาสมาชิกของเครือข่ายความร่วมมือด้านวิชาการ ประกอบด้วย 1) สร้างความตระหนัก 2) การอภิปราย บรรยาย 3) ระดมความคิด 4) การศึกษาดูงาน 5) การประชุมปฏิบัติการ 6) การลงมือปฏิบัติ

ภัทรวรรณ นิลแก้วบรรณวิทย์ (2559) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า องค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือ ได้แก่

1. กิจกรรมสำคัญที่เสริมประสิทธิภาพการดำเนินการของเครือข่าย เป็นองค์ประกอบหนึ่งของรูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาการเป็นเครือข่ายความร่วมมือนั้นสิ่งที่จะทำให้องค์ประกอบหลักดำรงตัวอยู่ได้จะต้องมีจุดร่วมหรือกิจกรรมเสริมที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างซ้ำๆ

2. เทคนิค/วิธีการพัฒนาสมาชิกเครือข่าย เป็นวิธีการพัฒนาสมาชิกเครือข่ายที่มีประโยชน์ในการช่วยให้กระบวนการดำเนินงานของเครือข่ายทุกขั้นตอนเป็นไปด้วยดีตั้งแต่การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และปัญหาการระบุเป้าหมายการจัดทำแผนกลยุทธ์การจัดทำแผนปฏิบัติการ/จัดสรรงบประมาณการปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์การตรวจสอบ และประเมินผล และการรายงานผลการดำเนินงานเป็นวิธีการที่ใช้ในการเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะของบุคคลรวมทั้งคุณภาพของความสัมพันธ์ในการทำงานระหว่างบุคคล และเป็นความพยายามในระยะยาวที่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูงเพื่อที่จะปรับปรุงวิสัยทัศน์ขององค์การการมอบอำนาจการเรียนรู้ และกระบวนการแก้ปัญหาโดยผ่านการดำเนินงาน การบริหาร การจัดการวัฒนธรรมองค์การ (Management of Organization Culture)

3. กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ (Empowerment) การเสริมสร้างพลังอำนาจในการทำงานก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับบุคคล ทีมงาน และองค์การ

4. คุณลักษณะที่ดีของสมาชิกและผู้นำเครือข่าย การปฏิบัติงานของเครือข่ายจำเป็นต้องมีผู้นำเครือข่ายเป็นผู้มีบทบาทสำคัญเพื่อให้เกิดการร่วมแรงร่วมใจสนับสนุนการปฏิบัติงานตามภารกิจให้ประสบผลสำเร็จซึ่งจะรวมไปถึงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้นำเครือข่าย

5. การปฏิบัติงานของเครือข่าย และการสะท้อนผล เป็นองค์ประกอบที่จะทำให้เครือข่ายดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่องทำให้การปฏิบัติงานมีเป้าหมายหรือทิศทางร่วมกันที่ชัดเจน

สุรเดช รอดจินดา (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือด้านวิชาการระหว่างสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนบน ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ด้านการมีภาวะผู้นำ ผู้อำนวยการสถานศึกษามีวิสัยทัศน์ที่ดีตลอดจนมีความสามารถในการถ่ายทอดวิสัยทัศน์ไปสู่ครู และบุคลากรผู้ร่วมงาน ทำให้มีความเข้าใจตรงกันในการที่จะพัฒนาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายได้ อีกทั้งในการจัดทำวิสัยทัศน์ เป็นการกำหนดจากทุกส่วนร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นผู้อำนวยการ ครู และบุคลากรที่ปฏิบัติงาน และชุมชนในส่วนผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งต้องใช้ข้อมูลทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษาเข้ามาร่วมวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคเพื่อดำเนินการจัดการศึกษาของสถานศึกษา รวมทั้งผู้อำนวยการสถานศึกษามีพฤติกรรมความเป็นผู้นำทั้งด้านความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ให้คำปรึกษา ความช่วยเหลือ รวมทั้งยอมรับฟังถึงความสามารถในการทำงานของครู และรับฟังความคิดเห็นต่างๆ ของบุคลากรมาใช้ในการวางแผนการทำงานร่วมกันของสถานศึกษา

2. ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน ผู้อำนวยการสถานศึกษาให้ความร่วมมือ และตระหนักถึงการบริหารงานด้านวิชาการว่า การดำเนินงานจะประสบความสำเร็จถ้าสมาชิกเครือข่ายให้ความร่วมมือการกำหนดเป้าหมายด้านวิชาการในอนาคตร่วมกัน พัฒนาไปสู่ระดับของการลงมือทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันด้วย ดังนั้น ดำเนินกิจกรรมบางอย่างร่วมกัน เพื่อนำไปสู่จุดหมายที่เห็นพ้องต้องกัน ซึ่งอาจเป็นกิจกรรมเฉพาะกิจตามความจำเป็น ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การนิเทศการเรียนการสอน การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการจัดหา และพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

3. ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก สถานศึกษาจัดให้ครู และบุคลากรของสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนจากประสบการณ์จริงจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายเป็นเครื่องมือในการนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร คือ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการ

คิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์ และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จาก ประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้การเรียนรู้ของตนเอง กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย กระบวนการเหล่านี้จึงเป็น แนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝน พัฒนา เพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้ได้ดีบรรลุเป้าหมายของหลักสูตร

4. ด้านการสนับสนุนการใช้ทรัพยากรร่วมกัน ทรัพยากรการศึกษาทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยการระดมทรัพยากรทุกด้าน เช่น บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติถึงแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา 3 แนวทางดังนี้ 1) การระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงิน และทรัพย์สินจากทุกส่วนของสังคมเพื่อนำมาใช้จัดการศึกษา 2) ให้รัฐจัดสรรงบประมาณแผ่นดินให้การศึกษ โดยจัดสรรเงินอุดหนุนรายบุคคลให้แก่ผู้เรียนการศึกษาภาคบังคับ และการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดโดยรัฐ และเอกชนให้เท่าเทียมกัน และจัดสรรเงินเพิ่มเติมให้แก่ผู้เรียนที่มีความต้องการ พิเศษ 3) ให้สถานศึกษามีอิสระในการบริหารงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาควบคู่กับระบบ การบริหารการเงิน และบัญชี ระบบการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินประสิทธิภาพการใช้จ่าย งบประมาณ บทบาทของผู้บริหารต้องสนับสนุนทรัพยากรการศึกษาในภารกิจของสถานศึกษาทั้งด้าน การบริหารทั่วไป ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ และด้านบุคลากร เพื่อทำให้การเรียนการสอนมี ประสิทธิภาพมากขึ้น

5. ด้านการวัดและประเมินผล รัฐบาลได้กำหนดค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ โดยมีกำหนดมาตรการ และแนวทางยกระดับคุณภาพการเรียนการสอน และการจัด กิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา ให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยเฉพาะกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์อย่างเข้มข้น โดยถือว่าเป็นกิจกรรมหลักในการพัฒนา ผู้เรียน กำหนดให้ผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนต้องผ่านการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือขั้นความรู้ชั้นสูง รวมทั้งครูผู้สอนต้องผ่านการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือขั้นความรู้เบื้องต้นเป็นอย่างดี โดยคาดหวัง ว่านโยบาย มาตรการ และแนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญ ประโยชน์ที่กำหนดจะพัฒนาผู้เรียนให้มีค่านิยมหลัก 12 ประการ มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และ คุณลักษณะอันพึงประสงค์

6. ด้านการพัฒนาสมาชิกเครือข่าย การพัฒนาครู และบุคลากรให้สามารถจัด กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และสอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียนเป็นเรื่องที่ ได้รับความสนใจในการจัดการศึกษายุคปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องพัฒนาครูให้มีความรู้ในกระบวนการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญก่อน ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐานได้กำหนดเป็นนโยบายว่า ยกกระดับความแข็งแกร่งมาตรฐานวิชาชีพครู และผู้อำนวยการ

สถานศึกษา ให้ครูเป็นผู้ที่มีความสามารถ และทักษะที่เหมาะสมกับการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษามีความสามารถในการบริหารจัดการ และเป็นผู้นำทางวิชาการ ครู และผู้อำนวยการสถานศึกษาประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน สร้างความมั่นใจ และไว้วางใจ ส่งเสริมให้รับผิดชอบต่อผลที่เกิดกับนักเรียน

7. ด้านการสื่อสาร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการส่งเสริม สนับสนุนในการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้ ความสามารถด้านเทคโนโลยี สารสนเทศให้ทันกับยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งเน้นด้านการจัดทำสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ผ่านเครือข่าย อินเทอร์เน็ต (Krutube Channel : ครูไทยยุคไอที สร้างคลิปดีให้เด็กดู) การพัฒนาทักษะการคิดสู่ ห้องเรียนคุณภาพด้วยการใช้ Infographic การฝึกอบรมด้วย Video Training การนำสื่อดิจิทัลมา ช่วยการเรียนการสอน การผลิตสื่อการเรียนรู้ในรูปแบบแอปพลิเคชันที่หลากหลายได้อย่างมีคุณภาพ การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา และการพัฒนาระบบงานทะเบียนเอกสารหลักฐาน การศึกษา ซึ่งจะทำให้การบริหารจัดการสถานศึกษาดำเนินอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ และเป็น ทางเลือกหนึ่งที่จะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนเกิดคุณภาพมากยิ่งขึ้น นักเรียน สามารถเรียนรู้ ทบทวนได้ด้วยตนเองโดยไม่มีข้อจำกัด ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น และตรงกับ ความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง

8. ด้านการวิจัยคุณภาพการศึกษา นโยบายการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มี ประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละ ระดับการศึกษา ดังนั้น ครูผู้สอนจึงต้องทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ด้วยการศึกษาวิเคราะห์ปัญหา การเรียนรู้ วางแผนแก้ไขปัญหาการเรียนรู้ เก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ ผู้สอนสามารถทำวิจัย และพัฒนานวัตกรรมการศึกษาที่นำไปสู่คุณภาพการเรียนรู้ ด้วยการศึกษ วิเคราะห์ปัญหาการเรียนรู้ ออกแบบ และพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ ทดลองใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ เก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ผลการใช้นวัตกรรมนั้นๆ และผู้สอนสามารถนากระบวนการวิจัยมา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ด้วยการใช้เทคนิควิธีการที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนจากการ วิเคราะห์ปัญหา สร้างแนวทางเลือกในการแก้ไขปัญหาดำเนินการตามแนวทางที่เลือก และสรุปผล การแก้ไขปัญหานั้นเป็นการฝึกทักษะ ฝึกกระบวนการคิด ฝึกการจัดการจากการเผชิญสภาพการณ์จริง และปรับประยุกต์มวลประสบการณ์มาใช้แก้ไขปัญหานั้นๆ สำหรับระดับสถานศึกษาการวิจัยพัฒนา คุณภาพการศึกษา มุ่งให้ผู้บริหารทำการวิจัย และนำผลการวิจัยมาประกอบการตัดสินใจ รวมทั้ง จัดทำนโยบาย และวางแผนบริหารจัดการสถานศึกษาให้เป็นองค์กรที่นำไปสู่คุณภาพการจัด การศึกษา และเป็นแหล่งสร้างเสริมประสบการณ์เรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ ดังนั้น ครู และ

ผู้อำนวยการสถานศึกษาจึงมีความจำเป็นต้องทำการวิจัยพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพการจัดการศึกษา

ทันทันเดช ยงค์กมล (2562) พบว่า แนวคิดการบริหารจัดการเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนในรูปแบบคลัสเตอร์ กล่าวว่ องค์ประกอบของเครือข่าย หมายถึง รูปแบบความสัมพันธ์ของโครงสร้างการบริหารจัดการเครือข่ายของโรงเรียนที่มีสอดคล้องใน 7 องค์ประกอบได้แก่

1. การรับรู้มุมมองที่เหมือนกัน (Common perception) การรับรู้มุมมองที่เหมือนกันนั้นสมาชิกจะต้องมีความรู้สึกนึกคิด และการรับรู้เหมือนกันถึงเหตุผลในการเข้ามาร่วมกันเป็นเครือข่าย เช่น มีความเข้าใจในตัวปัญหา และมีจิตสำนึกในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ประสบกับปัญหาอย่างเดียวกันหรือต้องการความช่วยเหลือในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งจะส่งผลให้สมาชิกของเครือข่ายเกิดความรู้สึกผูกพันในการดำเนินกิจกรรมร่วมกันเพื่อแก้ปัญหาหรือลดความเดือดร้อนที่เกิดขึ้น การรับรู้ร่วมกันถือเป็นหัวใจของเครือข่ายที่ทำให้เครือข่ายดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง เพราะถ้าเริ่มต้นด้วยการรับรู้ที่ต่างกัน มีมุมมองหรือแนวคิดที่ไม่เหมือนกันแล้ว จะประสานงาน และขอความร่วมมือยาก เพราะแต่ละคนจะติดอยู่ในกรอบความคิดของตัวเอง มองปัญหาหรือความต้องการไปคนละทิศละทาง แต่ทั้งนี้มิได้หมายความว่าสมาชิกของเครือข่ายจะมีความเห็นที่ต่างกันไม่ได้ เพราะมุมมองที่แตกต่างกันช่วยให้เกิดการสร้างสรรค์ ในการทำงาน แต่ความแตกต่างนั้นต้องอยู่ในส่วนของกระบวนการ (Process) ภายใต้การรับรู้ถึงปัญหาที่สมาชิกทุกคนยอมรับแล้ว มิฉะนั้นความเห็นที่ต่างกันจะนำไปสู่ความแตกแยกในที่สุด

2. การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Common vision) วิสัยทัศน์ร่วมกัน หมายถึงการที่สมาชิกมองเห็นจุดมุ่งหมายในอนาคตที่เป็นภาพเดียวกันมีการรับรู้และเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน และมีเป้าหมายที่จะเดินทางไปด้วยกัน การมีวิสัยทัศน์ร่วมกันจะทำให้กระบวนการขับเคลื่อนเกิดพลังมีความเป็นเอกภาพ และช่วยผ่อนคลายความขัดแย้งอันเนื่องมาจากความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ในทางตรงกันข้าม ถ้าวิสัยทัศน์หรือเป้าหมายของสมาชิกบางกลุ่มขัดแย้งกับวิสัยทัศน์หรือเป้าหมายของเครือข่าย พฤติกรรมของสมาชิกกลุ่มนั้นก็จะเริ่มแตกต่างจากแนวปฏิบัติที่สมาชิกเครือข่ายกระทำร่วมกัน ดังนั้น แม้ว่าจะต้องเสียเวลามากกับความพยายามในการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน แต่ก็จำเป็นจะต้องทำให้เกิดขึ้น หรือถ้าสมาชิกมีวิสัยทัศน์ส่วนตัวอยู่แล้ว ก็ต้องปรับให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของเครือข่ายให้มากที่สุดแม้จะไม่ซ้อนทับกันแบบสนิทจนเป็นภาพเดียวกัน

3. ความสนใจหรือผลประโยชน์ร่วมกัน (Mutual interests/Benefits) ผลประโยชน์ หมายถึง การมีผลประโยชน์ที่เป็นตัวเงิน และผลประโยชน์ไม่ใช่ตัวเงิน ถ้าการเข้าร่วมในเครือข่ายสามารถตอบสนองต่อความต้องการของเขาหรือมีผลประโยชน์ร่วมกัน ก็จะเป็นแรงจูงใจให้เข้ามามีส่วนร่วมในเครือข่ายมากขึ้น ดังนั้น ในการที่จะดึงใครสักคนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเครือข่าย จำเป็นต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ที่เขาจะได้รับจากการเข้าร่วม ถ้าจะให้ดีต้องพิจารณา

ล่วงหน้าก่อนที่เขาจะร้องขอ ลักษณะของผลประโยชน์ที่สมาชิกแต่ละคนจะได้รับอาจแตกต่างกัน แต่ควรต้องให้ทุกคน และต้องเพียงพอที่จะเป็นแรงจูงใจให้เขาเข้ามีส่วนร่วมในทางปฏิบัติได้จริง ไม่ใช่เป็นเข้ามาเป็นเพียงไม้ประดับเนื่องจากมีตำแหน่งในเครือข่าย แต่ไม่ได้ร่วมปฏิบัติภารกิจ เมื่อใดก็ตามที่สมาชิกเห็นว่าเขาเสียประโยชน์มากกว่าได้ หรือเมื่อเขาได้ในสิ่งที่ต้องการเพียงพอแล้ว สมาชิกเหล่านั้นก็จะออกจากเครือข่ายไปในที่สุด

4. การมีส่วนร่วมระหว่างสมาชิกในพัฒนาเครือข่าย (Stakeholders participation) การมีส่วนร่วมของสมาชิกในเครือข่าย เป็นกระบวนการที่สำคัญมากในการพัฒนาความเข้มแข็งของเครือข่าย เป็นเงื่อนไขที่ทำให้เกิดการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมลงมือกระทำอย่างเข้มแข็ง ดังนั้น สถานะของสมาชิกในเครือข่ายควรมีความเท่าเทียมกัน ทุกคนอยู่ในฐานะของการเป็น “หุ้นส่วน (Partner)” ของเครือข่ายจะลักษณะเป็นความสัมพันธ์ในแนวราบ (Horizontal relationship) คือความสัมพันธ์ฉันทเพื่อน มากกว่าความสัมพันธ์ในแนวตั้ง (Vertical relationship) ในลักษณะเจ้านายลูกน้อง ซึ่งบางครั้งก็ทำได้ยากในทางปฏิบัติเพราะต้องเปลี่ยนกรอบความคิดของสมาชิกในเครือข่ายโดยการสร้างบริบทแวดล้อมอื่นๆ เข้ามาประกอบ แต่ถ้าทำได้จะสร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่ายมาก

5. การเสริมสร้างซึ่งกันและกัน (Complementary relationship) การเสริมสร้างซึ่งกันและกันจะทำให้เครือข่ายดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ การที่สมาชิกของเครือข่ายต่างก็สร้างความเข้มแข็งให้กันและกัน โดยนำจุดแข็งของฝ่ายหนึ่งไปช่วยแก้ไขจุดอ่อนของอีกฝ่ายหนึ่ง แล้วทำให้ได้ผลลัพธ์เพิ่มขึ้นในลักษณะพลังทวีคูณ ($1+1 > 2$) มากกว่าผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นเมื่อต่างคนต่างอยู่

6. การส่งเสริมและสนับสนุน (Supporting) การส่งเสริม และสนับสนุนจัดเป็นองค์ประกอบที่ทำให้เครือข่ายดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่องเช่นเดียวกัน เป็นการบริหารจัดการศึกษา และบุคคลากรของกลุ่ม “CLUSTERS” มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ การที่สมาชิกเครือข่ายตกอยู่ในสภาวะจำกัดทั้งด้านทรัพยากร ความรู้ เงินทุน กำลังคน ฯลฯ ไม่สามารถทำงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างสมบูรณ์ได้ด้วยตนเองโดยปราศจากเครือข่าย จำเป็นต้องพึ่งพาซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิกในเครือข่าย การทำให้หุ้นส่วนของเครือข่ายยึดโยงกันอย่างเหนียวแน่น จำเป็นต้องทำให้หุ้นส่วนแต่ละคนรู้สึกว่าเขาหุ้นส่วนคนใดคนหนึ่งออกไปจะทำให้เครือข่ายล้มลงได้การดำรงอยู่ของหุ้นส่วนแต่ละคนจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการดำรงอยู่ของเครือข่าย การเกื้อหนุนพึ่งพากันในลักษณะนี้จะส่งผลให้สมาชิกมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันโดยอัตโนมัติ

7. การมีปฏิสัมพันธ์ในเชิงแลกเปลี่ยน (Interaction) หากสมาชิกในเครือข่ายไม่มีการปฏิสัมพันธ์กันแล้ว ก็ไม่ต่างอะไรกับก้อนหินแต่ละก้อนที่รวมกันอยู่ในถู่ แต่ละก้อนก็อยู่ในถู่อย่างเป็นอิสระ ดังนั้นสมาชิกในเครือข่ายต้องทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อก่อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน เช่น มีการติดต่อกันผ่านทาง การเขียนการพบปะพูดคุย การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

หรือมีกิจกรรมประชุมสัมมนาาร่วมกัน โดยที่ผลของการปฏิสัมพันธ์นี้ต้องก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเครือข่าย ตามมาด้วยลักษณะของปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก ควรเป็นการแลกเปลี่ยนกัน (Reciprocal exchange) มากกว่าที่จะเป็นผู้ให้หรือเป็นผู้รับฝ่ายเดียว (Unilateral exchange) ยิ่งสมาชิกมีปฏิสัมพันธ์กันมากเท่าใดก็จะเกิดความผูกพันระหว่างกันมากขึ้นเท่านั้น ทำให้การเชื่อมโยงแน่นแฟ้นมากขึ้น มีการเรียนรู้ระหว่างกันมากขึ้น เป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่าย

นฤมล ฤทธิแสง (2563) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ดำเนินการวิจัยภายใต้ขอบเขตองค์ประกอบและเนื้อหา 5 องค์ประกอบ 25 ตัวบ่งชี้ โดยสรุปได้ดังนี้

1. การกำกับดูแล และการประสานงานเครือข่าย มีสาระสำคัญ คือ การมีวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจของกลุ่มเครือข่าย ที่ผ่านการลงมติเห็นชอบจากกลุ่มเครือข่าย การแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารเครือข่าย ตามระเบียบสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 การแบ่งฝ่ายการบริหารออกเป็น 4 กลุ่มงาน ที่สอดคล้องกับการบริหารสถานศึกษามีคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการ มีระเบียบปฏิบัติของเครือข่ายมีการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริหารเครือข่ายอย่างชัดเจน มีการจัดสถานที่สำหรับศูนย์ประสานงานเครือข่าย และอัปเดตข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ

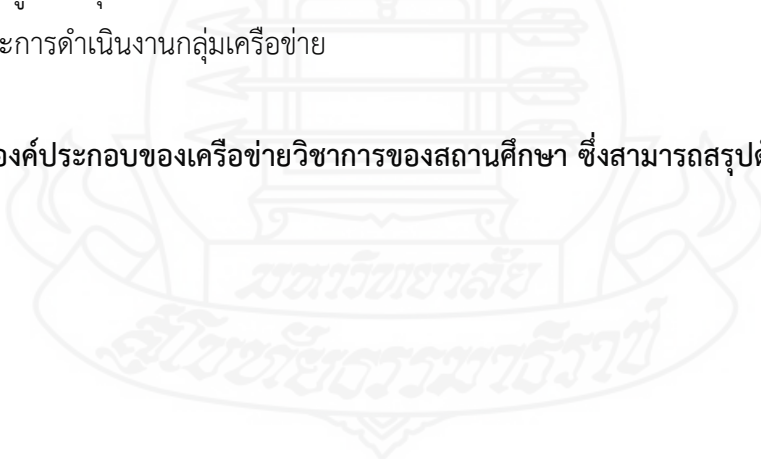
2. การเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่ายมีสาระสำคัญ คือ แผนการเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย เป็นรายภาคเรียนและรายปีการศึกษา การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี ความเสียสละ การมีส่วนร่วม สำหรับสมาชิกเครือข่าย การจัดกิจกรรมทำระเบียบหรือข้อตกลงในการร่วมแบ่งปันทรัพยากรทางการศึกษา และการดูแลรักษาทรัพยากรทางการศึกษา การจัดกิจกรรมระดมทุนเพื่อสรรหาวัสดุ อุปกรณ์ หรือครุภัณฑ์สำหรับการบริหารเครือข่ายจากชุมชนท้องถิ่นเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริม และสนับสนุนภารกิจของเครือข่าย

3. การกำหนดเป้าหมายและดำเนินงานเครือข่าย มีสาระสำคัญ คือ การประชุมเพื่อจัดทำแผนการปฏิบัติของเครือข่ายเป็นรายภาคเรียน และรายปีการศึกษา การแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิบัติงานแต่ละกิจกรรมโดยประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารเครือข่าย ครู บุคลากรทางการศึกษา จากโรงเรียน สมาชิกเครือข่าย สำหรับการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละกิจกรรม การประชุมเพื่อวางแผนการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละครั้ง เพื่อประเมินผลสำเร็จ วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค หนทางแก้ไข และปรับปรุงพัฒนาการทำงานต่อไป มีการยกย่อง เชิดชู ให้กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานเครือข่าย และผู้ที่มีความเสียสละ ทุ่มเทเพื่อความสำเร็จของส่วนรวม และมีการประกาศเชิดชูเกียรติทางเว็บไซต์ของเครือข่าย เป็นลายลักษณ์อักษรมีการเปิดโอกาสให้หน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเครือข่ายตามความเหมาะสม

4. การพัฒนาบุคลากรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีสาระสำคัญ คือ การจัดทำแผนการพัฒนาบุคลากร และความเข้มแข็งทางวิชาการของเครือข่าย โดยเป็นส่วนหนึ่งของภารกิจตามวิสัยทัศน์ และพันธกิจของเครือข่ายมีการจัดสรรงบประมาณร่วมกัน เพื่อการพัฒนาบุคลากร และความเข้มแข็งทางวิชาการของเครือข่าย การประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และกำหนดประเด็นเพื่อการเรียนรู้ และการพัฒนาร่วมกันระหว่างสมาชิกเครือข่ายเป็นประจำทุกเดือน การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มเครือข่ายโดยมุ่งเน้นการศึกษา การบริหาร และความสำเร็จของกลุ่มเครือข่าย ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ทรงคุณวุฒิในการร่วมพัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการ เพื่อพัฒนาพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มเครือข่าย และสมาชิกเครือข่าย การสร้างภาคีเครือข่ายร่วมกับสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อการพัฒนาบุคลากร และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

5. สัมพันธภาพ และการติดต่อสื่อสาร มีสาระสำคัญ คือ แผนการจัดกิจกรรมนันทนาการเสริมสร้างสัมพันธภาพอันดีภายในกลุ่มเครือข่าย ทุกภาคเรียนมีแผนการประชาสัมพันธ์ การดำเนินงานของกลุ่มเครือข่ายอย่างสม่ำเสมอ การจัดกิจกรรมส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์เพื่อการติดต่อสื่อสารที่ดีระหว่างปัจเจกบุคคล กลุ่มกับกลุ่ม และระหว่างเครือข่ายกับเครือข่าย การติดตามและรายงานข่าวสารของกลุ่มเครือข่ายอื่นๆ และแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างกลุ่มเครือข่าย การจัดกิจกรรมเพื่อเน้นย้ำ เพื่อทบทวน รักษาเป้าหมาย และทิศทางการดำเนินงานกลุ่มเครือข่ายให้บรรลุผลสำเร็จตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจที่ได้กำหนดไว้ การเปิดโอกาสให้คณะกรรมการบริหารเครือข่าย ครู และบุคลากรทางการศึกษาที่ไม่ใช่คณะกรรมการ ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการบริหาร และการดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย

สรุปองค์ประกอบของเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา ซึ่งสามารถสรุปดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 การสังเคราะห์องค์ประกอบเครือข่ายทางวิชาการของสถานศึกษา

องค์ประกอบของเครือข่ายวิชาการของ สถานศึกษา	จิรภัทร มทาวงศ์ และคณะ (2559)	เพิ่มเติม บัณฑิต (2559)	ภัทรรรณัน นิลแก้ววรวิญญู (2559)	สุรเดช รอดจินดา (2559)	ทนนันเดช ยงค์กมล (2562)	นฤมล ฤทธิแสง (2563)	รวม
1. การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของเครือข่าย	✓	✓		✓	✓	✓	5
2. กระบวนการปฏิบัติงานของเครือข่าย	✓	✓	✓	✓	✓	✓	6
3. ภาวะผู้นำ		✓	✓	✓			3
4. การมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย	✓	✓	✓	✓	✓	✓	6
5. การพัฒนาสมาชิกเครือข่าย	✓	✓	✓	✓	✓	✓	6
6. การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารเครือข่าย				✓			1
7. การติดตามประเมินผล/ผลงานของเครือข่าย	✓	✓	✓	✓		✓	5
8. การส่งเสริมกิจกรรมสำคัญ	✓		✓	✓	✓	✓	5
9. การใช้ทรัพยากรร่วมกัน			✓	✓		✓	3
10. ส่งเสริมการวิจัย	✓			✓			2
11. ผลประโยชน์ แรงจูงใจ					✓	✓	2

จากตารางที่ 2.1 ผู้วิจัยสังเคราะห์องค์ประกอบของเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา จากงานวิจัย และพิจารณาเลือกองค์ประกอบที่มีค่าความถี่ตั้งแต่ 5 ขึ้นไป สามารถสรุปได้ 6 องค์ประกอบได้แก่ 1) การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของเครือข่าย 2) กระบวนการปฏิบัติงานของเครือข่าย 3) การมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย 4) การพัฒนาสมาชิกเครือข่าย 5) การติดตามติดตามผลการดำเนินงานของเครือข่าย และ 6) การส่งเสริมกิจกรรมสำคัญของเครือข่าย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของเครือข่าย

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับความหมายของหลักการ นโยบาย และโครงสร้างเครือข่าย ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการกำหนดทิศทางการดำเนินงานของเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

จิรภัทร มหาวงศ์ และคณะ (2559) กล่าวว่า การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของเครือข่าย หมายถึง วัตถุประสงค์ และเป้าหมายร่วมกัน สมาชิกของเครือข่ายจะต้องมีวัตถุประสงค์ และ เป้าหมายเหมือนกัน มารวมกันเป็นเครือข่ายเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ นอกจากนี้เป้าหมายหรือ วัตถุประสงค์ของเครือข่ายจำเป็นต้องมีความชัดเจน เพราะมีความสำคัญต่อการเข้าร่วม และคงอยู่ ของสมาชิก ตลอดจนสามารถสนองตอบความต้องการหรือภารกิจของตนเองหรือองค์กร

เพิ่มศักดิ์ บัวรักษ์ (2559) กล่าวว่า การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของเครือข่าย หมายถึง ด้านคุณลักษณะสำคัญของเครือข่ายความร่วมมือด้านวิชาการ ประกอบด้วย 1) การสร้าง วิสัยทัศน์เครือข่ายความร่วมมือด้านวิชาการ 2) การมีส่วนร่วมของสมาชิก 3) การพัฒนาสมาชิก เครือข่ายอย่างต่อเนื่อง 4) การติดตามและประเมินผล

สุรเดช รอดจินดา (2559) กล่าวว่า การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของเครือข่าย หมายถึง การดำเนินการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ทั้งผู้อำนวยการ ครู และบุคลากรที่ปฏิบัติงาน และชุมชนในสวนผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีวิสัยทัศน์ที่ดี มีความเข้าใจตรงกันในการที่จะ พัฒนาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายได้ อีกทั้งในการจัดทำวิสัยทัศน์ เป็นการกำหนดจากทุกส่วนร่วมกัน ซึ่งจะต้องใช้ข้อมูลทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษาเข้ามาร่วมวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค มาใช้ในการวางแผนการทำงานร่วมกันของสถานศึกษา

พนันเดช ยงค์กมล (2562) กล่าวว่า การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของเครือข่าย หมายถึง การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน การที่สมาชิกมองเห็นจุดมุ่งหมายในอนาคตที่เป็นภาพเดียวกัน มีการ รับรู้ และเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน และมีเป้าหมายที่จะเดินทางไปด้วยกัน การมีวิสัยทัศน์ร่วมกันจะ ทำให้กระบวนการขับเคลื่อนเกิดพลัง มีความเป็นเอกภาพ และช่วยผ่อนคลายความขัดแย้งอัน เนื่องมาจากความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ในทางตรงกันข้าม ถ้าวิสัยทัศน์หรือเป้าหมายของสมาชิกบาง กลุ่มขัดแย้งกับวิสัยทัศน์หรือเป้าหมายของเครือข่าย พฤติกรรมของสมาชิกกลุ่มนั้นก็เริ่มแตกต่าง จากแนวปฏิบัติที่สมาชิกเครือข่ายกระทำร่วมกัน ดังนั้น แม้ว่าจะต้องเสียเวลามากกับความพยายามใน การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน แต่ก็จำเป็นจะต้องทำให้เกิดขึ้น หรือถ้าสมาชิกมีวิสัยทัศน์ส่วนตัวอยู่แล้ว ก็ ต้องปรับให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของเครือข่ายให้มากที่สุดแม้จะไม่ซ้อนทับกันแบบสนิทจนเป็นภาพ เดียวกัน

นฤมล ฤทธิแสง (2563) กล่าวว่า การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของเครือข่าย หมายถึง วิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจของกลุ่มเครือข่าย โดยผ่านการลงมติเห็นชอบจากกลุ่ม เครือข่าย สอดคล้องกับการบริหารสถานศึกษามีคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพัฒนาความเข้มแข็ง ทางวิชาการ มีระเบียบปฏิบัติของเครือข่ายมีการกำหนดหน้าที่ และความรับผิดชอบของ คณะกรรมการบริหารเครือข่ายอย่างชัดเจน

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของเครือข่าย หมายถึง วัตถุประสงค์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจของกลุ่มเครือข่ายที่สมาชิกมองเห็นจุดมุ่งหมาย ในอนาคตที่เป็นภาพเดียวกัน โดยใช้ข้อมูลทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษาเข้ามาร่วมวิเคราะห์จุด แข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค มีการรับรู้ และเข้าใจไปในทิศทางเดียวกันโดยผ่านการลงมติเห็นชอบ จากกลุ่มเครือข่าย มีความเป็นเอกภาพในการขับเคลื่อนงานของเครือข่าย และช่วยผ่อนคลายความ ชัดแย้งอันเนื่องมาจากความคิดเห็นที่แตกต่างกัน

2. กระบวนการปฏิบัติงานของเครือข่าย

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับความหมายของกระบวนการปฏิบัติงานของ เครือข่าย ซึ่งการบริหารจัดการเครือข่ายที่ดี จะทำให้การปฏิบัติงานของเครือข่ายบรรลุตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

จิรภัทร มหาวงศ์ และคณะ (2559) กล่าวว่า กระบวนการปฏิบัติงานของเครือข่าย หมายถึง การบริหารจัดการ สมาชิกเครือข่ายจะเป็นผู้ร่วมกันกำหนดการบริหาร และจัดการ เครือข่ายทั้งโครงสร้างของเครือข่าย สถานภาพ และบทบาทของสมาชิก กฎระเบียบที่ใช้ร่วมกัน การ ประสานงาน การติดต่อสื่อสาร แผน และโครงการ งบประมาณ เป็นต้น ซึ่งรูปแบบของการ บริหาร จัดการเครือข่ายขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์เป้าหมายของเครือข่าย คุณลักษณะของสมาชิกเครือข่ายเป็น สำคัญ

เพิ่มศักดิ์ บัวรักษ์ (2559) กล่าวว่า กระบวนการปฏิบัติงานของเครือข่าย หมายถึง ด้านขั้นตอนการปฏิบัติงานของเครือข่ายความร่วมมือด้านวิชาการ ประกอบด้วย 1) การสร้างพันธ สัญญาร่วมกัน 2) การติดต่อสื่อสาร 3) การวิเคราะห์ปัญหา 4) การระบุเป้าหมาย 5) การวางแผน จัดทำแผน 6) การดำเนินงานตามแผน 7) การประเมินผล และการรายงาน

ภัทรวรรณ นิลแก้ววรวิษญ์ (2559) กล่าวว่า กระบวนการปฏิบัติงานของเครือข่าย หมายถึง การร่วมแรงร่วมใจสนับสนุนการปฏิบัติงานตามภารกิจให้ประสบผลสำเร็จ เป็นองค์ประกอบ ที่จะทำให้เครือข่ายดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่องทำให้การปฏิบัติงานมีเป้าหมายหรือทิศทางร่วมกันที่ ชัดเจน

สุรเดช รอดจินดา (2559) กล่าวว่า กระบวนการปฏิบัติงานของเครือข่าย หมายถึง การ ส่งเสริม สนับสนุนในการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศให้ทันกับยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งเน้นด้านการจัดทำสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ผ่าน เครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Krutube Channel : ครูไทยยุคไอที สร้างคลิปดีให้เด็กดู) การพัฒนาทักษะ การคิดสู่ห้องเรียนคุณภาพด้วยการใช้ Infographic การฝึกอบรมด้วย Video Training การนำสื่อ ดิจิทัลมาช่วยการเรียนการสอน การผลิตสื่อการเรียนรู้ในรูปแบบแอปพลิเคชันที่หลากหลายได้อย่างมี คุณภาพ การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา และการพัฒนาระบบงานทะเบียนเอกสาร

หลักฐานการศึกษา ซึ่งจะทำให้การบริหารจัดการสถานศึกษาดำเนินอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ และเป็นทางเลือกหนึ่งที่จะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนเกิดคุณภาพมากยิ่งขึ้น นักเรียนสามารถเรียนรู้ ทบทวนได้ด้วยตนเองโดยไม่มีข้อจำกัด ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น และตรงกับความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง

ทนนเดช ยงค์กมล (2562) กล่าวว่า กระบวนการปฏิบัติงานของเครือข่าย หมายถึง การส่งเสริมและสนับสนุน (Supporting) การส่งเสริม และสนับสนุนจัดเป็นองค์ประกอบที่ทำให้เครือข่ายดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่องเช่นเดียวกัน เป็นการบริหารจัดการศึกษา และบุคลากรของกลุ่ม “CLUSTERS” มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ การที่สมาชิกเครือข่ายตกอยู่ในสภาวะจำกัดทั้งด้านทรัพยากร ความรู้ เงินทุน กำลังคน ฯลฯ ไม่สามารถทำงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างสมบูรณ์ได้ด้วยตนเองโดยปราศจากเครือข่าย จำเป็นต้องพึ่งพาซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิกในเครือข่าย การทำให้หุ้นส่วนของเครือข่ายยึดโยงกันอย่างเหนียวแน่น จำเป็นต้องทำให้หุ้นส่วนแต่ละคนรู้สึกว่าการเอาหุ้นส่วนคนใดคนหนึ่งออกไปจะทำให้เครือข่ายล้มลงได้ การดำรงอยู่ของหุ้นส่วนแต่ละคนจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการดำรงอยู่ของเครือข่าย การเกื้อหนุนพึ่งพากันในลักษณะนี้จะส่งผลให้สมาชิกมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันโดยอัตโนมัติ

นฤมล ฤทธิแสง (2563) กล่าวว่า กระบวนการปฏิบัติงานของเครือข่าย หมายถึง การประชุมเพื่อจัดทำแผนการปฏิบัติของเครือข่ายเป็นรายภาคเรียน และรายปีการศึกษา มีการแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิบัติงานแต่ละกิจกรรมโดยประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารเครือข่าย ครู บุคลากรทางการศึกษาจากโรงเรียน สมาชิกเครือข่าย มีการยกย่อง เชิดชู ให้กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน เครือข่าย และผู้ที่มีความเสียสละ ท่วมเทเพื่อความสำเร็จของส่วนรวม และมีการประกาศเชิดชูเกียรติทางเว็บไซต์ของเครือข่ายเป็นลายลักษณ์อักษรมีการเปิดโอกาสให้หน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเครือข่ายตามความเหมาะสม

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า กระบวนการปฏิบัติงานของเครือข่าย หมายถึง การกำหนดโครงสร้างในการปฏิบัติงานของเครือข่าย บทบาทของสมาชิก กฎระเบียบที่ใช้ร่วมกัน การติดต่อประสานงาน แผน และโครงการ และจัดสรรงบประมาณ มีการพึ่งพาซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิกในเครือข่าย ร่วมแรงร่วมใจสนับสนุนการปฏิบัติงานตามภารกิจให้ประสบผลสำเร็จ และวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค แนวทางแก้ไข และปรับปรุงพัฒนาการทำงานต่อไป

3. การมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย ซึ่งหลักสำคัญของการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา คือ การมีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน การเปิดโอกาสให้มีความเป็นอิสระไม่ครอบงำ การมีส่วนร่วมของสมาชิกที่เกี่ยวข้องรวมถึงมีส่วนร่วมในทุกกระบวนการอย่างแท้จริง ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

จิรภัทร มหาวงศ์ และคณะ (2559) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย หมายถึง การรวมพลังสมาชิก เครือข่ายต้องมีการรวมพลังหรือศักยภาพของสมาชิกมาใช้ในการดำเนินงานร่วมกัน เพราะพลังของเครือข่ายเป็นพลังที่เพิ่มพูนขึ้นแบบทวีคูณ และมีผลต่อความสำเร็จของเครือข่าย

เพิ่มศักดิ์ บัรวัช (2559) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย หมายถึง คุณลักษณะสำคัญของเครือข่ายความร่วมมือด้านวิชาการ ประกอบด้วย 1) การสร้างวิสัยทัศน์ เครือข่ายความร่วมมือด้านวิชาการ 2) การมีส่วนร่วมของสมาชิก 3) การพัฒนาสมาชิกเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง 4) การติดตามและประเมินผล

ภัทรวรรณ นิลแก้วบวรวิษุ (2559) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย หมายถึง กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ (Empowerment) การเสริมสร้างพลังอำนาจการทำงานก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับบุคคล ทีมงาน และองค์การ สนับสนุนการปฏิบัติงาน ก่อให้เกิดการร่วมแรงร่วมใจ

สุรเดช รอดจินดา (2559) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย หมายถึง การที่ สถานศึกษาจัดให้ครู และบุคลากรของสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนจากประสบการณ์จริงจะต้องอาศัย กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายเป็นเครื่องมือในการนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร คือ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์ และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้การเรียนรู้ของตนเอง กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย กระบวนการเหล่านี้จึงเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝน พัฒนา เพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีบรรลุเป้าหมายของหลักสูตร

ทนันเดช ยงค์กมล (2562) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย หมายถึง การมีส่วนร่วมระหว่างสมาชิกในพัฒนาเครือข่าย (Stakeholders participation) การมีส่วนร่วมของสมาชิกในเครือข่าย เป็นกระบวนการที่สำคัญมากในการพัฒนาความเข้มแข็งของเครือข่าย เป็นเงื่อนไขที่ทำให้เกิดการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมลงมือกระทำอย่างเข้มแข็ง ดังนั้น สถานะของสมาชิกในเครือข่ายควรมีความเท่าเทียมกัน ทุกคนอยู่ในฐานะของการเป็น “หุ้นส่วน (Partner)” ของเครือข่ายจะลักษณะเป็นความสัมพันธ์ในแนวราบ (Horizontal relationship) คือ ความสัมพันธ์ฉันท์เพื่อน มากกว่าความสัมพันธ์ในแนวตั้ง (Vertical relationship) ในลักษณะเจ้านาย ลูกน้อง ซึ่งบางครั้งก็ทำได้ยากในทางปฏิบัติเพราะต้องเปลี่ยนกรอบความคิดของสมาชิกในเครือข่าย

โดยการสร้างบริบทแวดล้อมอื่น ๆ เข้ามาประกอบ แต่ถ้าทำได้จะสร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่ายมาก

นฤมล ฤทธิแสง (2563) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย หมายถึง การมีแผนการ การเสริมสร้างความร่วมมือ และการมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่ายเป็นรายภาคเรียน และรายปีการศึกษา มีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี ความเสียสละ การมีส่วนร่วมสำหรับสมาชิกเครือข่าย มีการจัดกิจกรรมทำระเบียบหรือข้อตกลงในการร่วมแบ่งปันทรัพยากรทางการศึกษา และการดูแลรักษาทรัพยากรทางการศึกษา มีการจัดกิจกรรมระดมทุนเพื่อสรรหาวัสดุ อุปกรณ์ หรือครุภัณฑ์สำหรับการบริหารเครือข่ายจากชุมชนท้องถิ่นเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริม และสนับสนุนภารกิจของเครือข่าย

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย หมายถึง การร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมมือและรวมพลังของสมาชิกเครือข่าย มีกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อย่างจริงจัง มีแผนการเสริมสร้างความร่วมมือสำหรับสมาชิกเครือข่าย โดยทำระเบียบหรือข้อตกลงในการร่วมกัน แบ่งปันทรัพยากรทางการศึกษา โดยคำนึงถึงความเท่าเทียมกันของสมาชิกเครือข่าย และการดูแลรักษาทรัพยากรทางการศึกษาให้สามารถใช้งานอย่างคุ้มค่า และเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริม และสนับสนุนภารกิจของเครือข่าย เพื่อเพิ่มพลังอำนาจในการทำงานร่วมกัน เพื่อเสริมสร้างความสามัคคี ความเสียสละและพัฒนาความเข้มแข็งของเครือข่าย

4. การพัฒนาสมาชิกเครือข่าย

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับความหมายของการพัฒนาสมาชิกเครือข่าย การดำเนินงานในลักษณะเครือข่าย ให้ความสำคัญกับการพัฒนา เนื่องจากเครือข่ายเป็นระบบความร่วมมือของบุคคล กลุ่มบุคคลหรือหน่วยงานที่มีจุดมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์เดียวกัน จัดกระบวนการต่างๆ เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายร่วมกัน ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

จิรภัทร มหาวงศ์ และคณะ (2559) กล่าวว่า การพัฒนาสมาชิกเครือข่าย หมายถึง การสนับสนุนส่งเสริมซึ่งกันและกัน สมาชิกของเครือข่ายสนับสนุนส่งเสริมสมาชิก คนอื่นๆ ให้ประสบความสำเร็จในการดำเนินกิจกรรมของเครือข่าย ไม่ใช่ต่างคนต่างอยู่ ต่างคนต่างทำโดยทุกคนตระหนักถึงความสำคัญของสมาชิกแต่ละคน มีจิตสำนึกในการเป็นเจ้าของเครือข่าย และบรรลุเป้าหมายของเครือข่ายร่วมกัน

เพิ่มศักดิ์ บัวรักษ์ (2559) การพัฒนาสมาชิกเครือข่าย หมายถึง วิธีการพัฒนาสมาชิกของเครือข่ายความร่วมมือด้านวิชาการ ประกอบด้วย 1) สร้างความตระหนัก 2) การอภิปราย บรรยาย 3) ระดมความคิด 4) การศึกษาดูงาน 5) การประชุมปฏิบัติการ 6) การลงมือปฏิบัติ

ภัทรวรรณ นิลแก้วบวรวิษุทธิ์ (2559) กล่าวว่า การพัฒนาสมาชิกเครือข่าย หมายถึง เทคนิค/วิธีการพัฒนาสมาชิกเครือข่าย ซึ่งเป็นวิธีการพัฒนาสมาชิกเครือข่ายที่มีประโยชน์ใน

การช่วยให้กระบวนการดำเนินงานของเครือข่ายทุกชั้นตอนเป็นไปด้วยดีตั้งแต่การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และปัญหาการระบุเป้าหมายการจัดทำแผนกลยุทธ์การจัดทำแผนปฏิบัติการ/จัดสรรงบประมาณการปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์การตรวจสอบ และประเมินผล และการรายงานผลการดำเนินงานเป็นวิธีการที่ใช้ในการเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะของบุคคลรวมทั้งคุณภาพของความสัมพันธ์ในการทำงานระหว่างบุคคล และเป็นความพยายามในระยะยาวที่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูงเพื่อที่จะปรับปรุงวิสัยทัศน์ขององค์การการมอบอำนาจการเรียนรู้ และกระบวนการแก้ปัญหา โดยผ่านการดำเนินงาน การบริหาร การจัดการวัฒนธรรมองค์การ (Management of Organization Culture)

สุรเดช รอดจินดา (2559) กล่าวว่า การพัฒนาสมาชิกเครือข่าย หมายถึง การพัฒนาสมาชิกภายในเครือข่าย การพัฒนาครู และบุคลากรให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และสอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียนเป็นเรื่องที่ได้รับความสนใจในการจัดการศึกษายุคปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องพัฒนาครูให้มีความรู้ในกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญก่อน ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดเป็นนโยบายว่า ยกกระดับความแข็งแกร่งมาตรฐานวิชาชีพครู และผู้อำนวยการสถานศึกษา ให้ครูเป็นผู้ที่มีความสามารถ และทักษะที่เหมาะสมกับการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษามีความสามารถในการบริหารจัดการ และเป็นผู้นำทางวิชาการ ครู และผู้อำนวยการสถานศึกษาประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน สร้างความมั่นใจ และไว้วางใจส่งเสริมให้รับผิดชอบต่อผลที่เกิดกับนักเรียน

ทนินเดช ยงค์กมล (2562) กล่าวว่า การพัฒนาสมาชิกเครือข่าย หมายถึง การเสริมสร้างซึ่งกันและกันจะทำให้เครือข่ายดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ การที่สมาชิกของเครือข่ายต่างก็สร้างความเข้มแข็งให้กันและกัน โดยนำจุดแข็งของฝ่ายหนึ่งไปช่วยแก้ไขจุดอ่อนของอีกฝ่ายหนึ่งแล้วทำให้ได้ผลลัพธ์เพิ่มขึ้นในลักษณะพลังทวีคูณ ($1+1 > 2$) มากกว่าผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นเมื่อต่างคนต่างอยู่

นฤมล ฤทธิแสง (2563) กล่าวว่า การพัฒนาสมาชิกเครือข่าย หมายถึง การพัฒนาบุคลากร และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีสาระสำคัญ คือ มีการจัดทำแผนการพัฒนาบุคลากร และความเข้มแข็งทางวิชาการของเครือข่าย โดยเป็นส่วนหนึ่งของภารกิจตามวิสัยทัศน์ และพันธกิจของเครือข่ายมีการจัดสรรงบประมาณร่วมกัน เพื่อการพัฒนาบุคลากร และความเข้มแข็งทางวิชาการของเครือข่าย มีการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และกำหนดประเด็นเพื่อการเรียนรู้ และการพัฒนาร่วมกันระหว่างสมาชิกเครือข่ายเป็นประจำทุกเดือน มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มเครือข่ายโดยมุ่งเน้นการศึกษา การบริหาร และความสำเร็จของกลุ่มเครือข่าย ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ทรงคุณวุฒิในการร่วมพัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการ เพื่อพัฒนาพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่ม

เครือข่าย และสมาชิกเครือข่าย มีการสร้างภาคีเครือข่ายร่วมกับสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อการพัฒนาบุคลากร และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า การพัฒนาสมาชิกเครือข่าย หมายถึง การที่เครือข่ายมีเทคนิค และวิธีการในการพัฒนาเครือข่าย สถานศึกษา และบุคลากรในสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็งด้านวิชาการ มีกระบวนการดำเนินงานของเครือข่าย มีการสนับสนุนส่งเสริมซึ่งกันและกัน โดยมุ่งเน้นให้ทุกคนตระหนักถึงความสำคัญของสมาชิกแต่ละคนรวมทั้งมีจิตสำนึกในการเป็นเจ้าของเครือข่าย เพื่อให้ประสบความสำเร็จในการดำเนินกิจกรรมของเครือข่าย ทำให้เครือข่ายดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง และบรรลุเป้าหมายของเครือข่ายร่วมกัน

5. การติดตามผลการดำเนินงานของเครือข่าย

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับความหมายของการมีส่วนร่วม เป็นการสร้างนวัตกรรมใหม่ และการจัดการความรู้ที่ต่อเนื่อง มีการสรุป และทบทวนสิ่งที่ได้เรียนรู้ร่วมกัน ส่งเสริมความมีอิสระทางความคิดให้แก่สมาชิก โดยร่วมมือกันสร้างบรรยากาศแบบพลังเกื้อกูล สามัคคี สร้างบรรยากาศการทำงานเครือข่ายความร่วมมือแบบสมานฉันท์ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

จิรภัทร มหาวงศ์ และคณะ (2559) กล่าวว่า การติดตามผลการดำเนินงานของเครือข่าย หมายถึง ผลงานของเครือข่าย เครือข่ายจำเป็นต้องมีผลการดำเนินงานเพื่อเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จของเครือข่าย ซึ่งความสำเร็จดังกล่าวคือการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของเครือข่ายนั่นเอง ดังนั้นนอกจากเครือข่ายจะมีกิจกรรมเป็นองค์ประกอบที่สำคัญแล้ว ผลงานของเครือข่ายก็ถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอีกประการหนึ่งของเครือข่าย

เพิ่มศักดิ์ บัรวัช (2559) กล่าวว่า การติดตามผลการดำเนินงานของเครือข่าย หมายถึง ขั้นตอนการปฏิบัติงานของเครือข่ายความร่วมมือด้านวิชาการ ประกอบด้วย 1) การสร้างพันธสัญญาร่วมกัน 2) การติดต่อสื่อสาร 3) การวิเคราะห์ปัญหา 4) การระบุเป้าหมาย 5) การวางแผน จัดทำแผน 6) การดำเนินงานตามแผน 7) การประเมินผล และการรายงาน

ภัทรวรรณ นิลแก้วบวรวิษุ (2559) กล่าวว่า การติดตามผลการดำเนินงานของเครือข่าย หมายถึง การปฏิบัติงานของเครือข่าย และการสะท้อนผล เป็นองค์ประกอบที่จะทำให้เครือข่ายดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่องทำให้การปฏิบัติงานมีเป้าหมายหรือทิศทางร่วมกันที่ชัดเจน

สุรเดช รอดจินดา (2559) กล่าวว่า การติดตามผลการดำเนินงานของเครือข่าย หมายถึง การวัดและประเมินผล รัฐบาลได้กำหนดค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ โดยมีการกำหนดมาตรการ และแนวทางยกระดับคุณภาพการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา ให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยเฉพาะกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์อย่างเข้มข้น โดยถือว่าเป็นกิจกรรมหลักในการพัฒนาผู้เรียน กำหนดให้ผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนต้องผ่านการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือขั้นความรู้ชั้นสูง รวมทั้งครูผู้สอน

ต้องผ่านการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือขั้นความรู้เบื้องต้นเป็นอย่างดี โดยคาดหวังว่านโยบาย มาตรการ และแนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์ที่กำหนด จะพัฒนาผู้เรียนให้มีค่านิยมหลัก 12 ประการ มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึง ประสงค์

นฤมล ฤทธิแสง (2563) กล่าวว่า การติดตามผลการดำเนินงานของเครือข่าย หมายถึง การปฏิบัติกิจกรรมแต่ละกิจกรรมมีการประชุมเพื่อวางแผนการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละครั้ง เพื่อประเมินผลสำเร็จ วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค หนทางแก้ไข และปรับปรุงพัฒนาการทำงานต่อไป

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า การติดตามผลการดำเนินงานของเครือข่าย หมายถึง การที่เครือข่ายมีการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของเครือข่าย มีการวัด และประเมินผลการปฏิบัติงาน ของเครือข่าย การสะท้อนผลการปฏิบัติงานของเครือข่าย การทบทวน และปรับปรุงการดำเนินงาน รายงานผลการปฏิบัติงานของเครือข่าย และการเผยแพร่ผลดำเนินงานของเครือข่าย เพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของเครือข่าย

6. การส่งเสริมกิจกรรมสำคัญของเครือข่าย

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับความหมายของกิจกรรมสำคัญของ เครือข่าย ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

จิรภัทร มหาวงศ์ และคณะ (2559) กล่าวว่า การส่งเสริมกิจกรรมสำคัญของ เครือข่าย หมายถึง กิจกรรมร่วมกัน เครือข่ายต้องมีกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง และเน้นการมีส่วนร่วมของ สมาชิก เพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของเครือข่าย ซึ่งควรจะเป็นกิจกรรมในการ ดำเนินงานของเครือข่ายตามปกติ และกิจกรรมที่ร่วมกันดำเนินการเป็นกรณีพิเศษ เพื่อให้สมาชิกของ เครือข่ายได้ร่วมกันทำกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง

ภัทรวรรณ นิลแก้วบรรวิชัย (2559) กล่าวว่า การส่งเสริมกิจกรรมสำคัญของ เครือข่าย หมายถึง กิจกรรมสำคัญที่เสริมประสิทธิภาพการดำเนินภารกิจของเครือข่าย เป็น องค์ประกอบหนึ่งของรูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเป็นเครือข่ายความร่วมมือที่สิ่งที่จะทำให้องค์ประกอบหลักดำรงตัวอยู่ได้ จะต้องมีจุดร่วมหรือกิจกรรมเสริมที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างซ้ำๆ

สุรเดช รอดจินดา (2559) กล่าวว่า การส่งเสริมกิจกรรมสำคัญของเครือข่าย หมายถึง การดำเนินงานจะประสบความสำเร็จถ้าสมาชิกเครือข่ายให้ความร่วมมือการกำหนด เป้าหมายด้านวิชาการในอนาคตร่วมกัน พัฒนาไปสู่ระดับของการลงมือทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อให้ บรรลุเป้าหมายร่วมกันด้วย ดังนั้น ดำเนินกิจกรรมบางอย่างร่วมกัน เพื่อนำไปสู่จุดหมายที่เห็นพ้อง ต้องกัน ซึ่งอาจเป็นกิจกรรมเฉพาะกิจตามความจำเป็น ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การ พัฒนาระบบการเรียนรู้ออนไลน์ การวัดและประเมินผล การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การนิเทศ

การเรียนการสอน การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการจัดหา และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

ทนนเดช ยงศ์กมล (2562) กล่าวว่า การส่งเสริมกิจกรรมสำคัญของเครือข่าย หมายถึง การมีปฏิสัมพันธ์ในเชิงแลกเปลี่ยน (Interaction) หากสมาชิกในเครือข่ายไม่มีการ ปฏิสัมพันธ์กันแล้ว ก็ไม่ต่างอะไรกับก้อนหินแต่ละก้อนที่รวมกันอยู่ในถุง แต่ละก้อนก็อยู่ในถุงอย่าง เป็นอิสระ ดังนั้นสมาชิกในเครือข่ายต้องทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อก่อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน เช่น มีการติดต่อกันผ่านทาง การเขียนการพบปะพูดคุย การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน หรือมีกิจกรรมประชุมสัมมนาร่วมกัน โดยที่ผลของการปฏิสัมพันธ์นี้ต้องก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงใน เครือข่าย ตามมาด้วยลักษณะของปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก ควรเป็นการแลกเปลี่ยนกัน (Reciprocal exchange) มากกว่าที่จะเป็นผู้ให้หรือเป็นผู้รับฝ่ายเดียว (Unilateral exchange) ยิ่ง สมาชิกมีปฏิสัมพันธ์กันมากเท่าใดก็จะเกิดความผูกพันระหว่างกันมากขึ้นเท่านั้น ทำให้การเชื่อมโยง แน่นแฟ้นมากขึ้น มีการเรียนรู้ระหว่างกันมากขึ้น เป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับเครือข่าย

นฤมล ฤทธิแสง (2563) กล่าวว่า การส่งเสริมกิจกรรมสำคัญของเครือข่าย หมายถึง สัมพันธภาพ และการติดต่อสื่อสาร มีสาระสำคัญ คือ มีแผนการจัดกิจกรรมนันทนาการ เสริมสร้างสัมพันธภาพอันดีภายในกลุ่มเครือข่าย ทุกภาคเรียนมีแผนการประชาสัมพันธ์การ ดำเนินงานของกลุ่มเครือข่ายอย่างสม่ำเสมอมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์เพื่อการ ติดต่สื่อสารที่ดีระหว่างปัจเจกบุคคล กลุ่มกับกลุ่ม และระหว่างเครือข่ายกับเครือข่าย มีการติดตาม และรายงานข่าวสารของกลุ่มเครือข่ายอื่น ๆ และแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างกลุ่มเครือข่าย มีการจัด กิจกรรมเพื่อเน้นย้ำ เพื่อทบทวน รักษาเป้าหมาย และทิศทางการดำเนินงานกลุ่มเครือข่ายให้บรรลุผล สำเร็จตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจที่ได้กำหนดไว้ มีการเปิดโอกาสให้คณะกรรมการบริหาร เครือข่าย ครู และบุคลากรทางการศึกษาที่ไม่ใช่คณะกรรมการ ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการ บริหาร และการดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า การส่งเสริมกิจกรรมสำคัญของเครือข่าย หมายถึง การร่วมกันกำหนดแผนกิจกรรมภายในเครือข่ายเพื่อให้สมาชิกมีปฏิสัมพันธ์ในเชิงแลกเปลี่ยน การ ติดต่อกันผ่านทาง การเขียน การพบปะพูดคุย การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันตามปกติ และ กิจกรรมที่ร่วมกันดำเนินการเป็นกรณีพิเศษ เพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก โดยเน้นการส่งเสริม มนุษยสัมพันธ์เพื่อให้การดำเนินงานกลุ่มเครือข่ายได้บรรลุผลสำเร็จตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจ ที่ได้กำหนดไว้

1.6 ปัจจัยสำเร็จในการสร้างเครือข่ายวิชาการ

ความสำเร็จของการทำงานเครือข่าย ไม่ได้ตัดสินแค่เพียงความสามารถหาสมาชิกหรือภาคี เครือข่ายเท่านั้น สิ่งสำคัญต่อความสำเร็จในการทำงานเครือข่าย จะต้องมองให้ไกลไปถึงผลสำเร็จของงานด้วย

จิรัชทร มหาวงศ์ และคณะ (2559) กล่าวว่า ปัจจัยความสำเร็จของการบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารบนเขตพื้นที่สูง ได้แก่ การสนับสนุนทรัพยากรในการบริหารจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง ทั้งนี้เนื่องจากการบริหารสถานศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพด้านการศึกษาให้เป็นที่ไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่กำหนดไว้ โดยให้ยึดหลักความมีเอกภาพด้านนโยบาย และมีความหลากหลายวิธีการปฏิบัติ มีการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา และการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นผลที่เกิดจากความร่วมมือของทุกฝ่ายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จได้

น้ำฝน กันมา (2560) นอกจากการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพนั้น ต้องอาศัยความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน ทั้งอย่างไม่เป็นทางการ และเป็นทางการช่วยการทำงานให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล แนวคิดเครือข่ายความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพจะช่วยการดำเนินงานจึงจะประสบผลสำเร็จ

ทนนเดช ยงค์กมล (2562) กล่าวว่า โครงสร้างเครือข่าย องค์กรประกอบ และกลยุทธ์ในการบริหารจัดการงานแบบกระจายอำนาจเชิงระบบที่เกิดดุลยภาพทั้งความรู้ ความสามารถทักษะกระบวนการ และการปฏิบัติงานการกำกับติดตามตรวจสอบเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล (Efficiency and Effectiveness) ซึ่งคำว่าประสิทธิภาพ (Efficiency) นั้นจะเป็นภาวะที่ทำให้เกิดความสำเร็จ หรือความสามารถที่ทำให้เกิดผลในการทำงานได้ดี รวดเร็ว และเสร็จตรงเวลา และเป็นระบบการดำเนินงานของ “เครือข่ายกลุ่มโรงเรียน” ที่ทำให้เกิดความสำเร็จได้อย่างดี มีระเบียบขั้นตอนในการทำงาน บุคลากรมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มีระบบการตรวจสอบ และผลิตผลงานคุณภาพได้ตรงเวลา และเป็นที่พอใจตามต้องการ ส่วนประสิทธิผล (Effectiveness) เป็นผลสำเร็จหรือผลที่เกิดขึ้นของแผนงานที่ดี สามารถนำมาปฏิบัติได้จริงใช้แล้วเกิดประโยชน์ และบรรลุเป้าหมายสูงสุด

นฤมล น่วมอนงค์ (2562) กล่าวว่า 1) ก่อนจะกำหนดแผนยุทธศาสตร์ ควรศึกษาเครือข่ายของคณาจารย์ และนักวิจัยที่มีอยู่เดิมเพื่อให้เห็นภาพในเชิงลึกได้ดีกว่า มีฐานความรู้เดิม ทราบความเข้มแข็งของคณะฯ และศักยภาพของบุคลากรที่มีอยู่ การดำเนินงานทำได้ง่าย และรวดเร็ว

กว่า เกิดความต่อเนื่องในการทำงาน มีประเด็นที่มีความหลากหลาย และมีพัฒนาการ มีความมั่นคง เข้มแข็ง เป็นประโยชน์ในการผลักดันให้เกิดดอกผล และผลิตภาพในเชิงนโยบาย เป็นรูปธรรม และอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริงมากกว่า มีความเป็นไปได้ที่จะประสบความสำเร็จมากกว่า หากไม่มีกลุ่มวิจัยที่มีเครือข่ายเดิมเป็นพื้นฐานก็ไม่สามารถจะวางแผนยุทธศาสตร์ได้ เนื่องจากจะไม่มีบุคลากร ที่ดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์นั้น 2) หากเครือข่ายวิชาการที่มีอยู่ไม่ตรงกับแผนยุทธศาสตร์ อาจริเริ่มพัฒนาเครือข่ายใหม่ได้ ยุทธศาสตร์ของเครือข่ายเป็นสิ่งสำคัญในการกำหนดปัจจัยสร้างความสำเร็จเพื่อให้ได้รับผลตามเป้าประสงค์ ควรมีเป้าหมายที่ชัดเจน และควรดำเนินการก่อนคำนึงถึงการสร้างเครือข่าย การให้ความสำคัญกับแผนยุทธศาสตร์เป็นหลักจะทำให้เครือข่ายไม่ย่ำอยู่กับที่ อย่างไรก็ตาม การวางแผนยุทธศาสตร์ก่อนโดยไม่คำนึงถึงเครือข่ายวิชาการอาจต้องอาศัยเวลา ต้องมีทิศทาง และงบประมาณที่ชัดเจน มีความเสี่ยงจากเครือข่ายใหม่ที่อาจไม่ยั่งยืน และอาจเป็นฝืนกลางอากาศที่ไม่รู้ว่าจะเป็นเรื่องจริงหรือไม่

โดยสรุป ปัจจัยความสำเร็จในการสร้างเครือข่ายวิชาการ ประกอบด้วย การสนับสนุนทรัพยากรในการบริหารจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง หลักความมีเอกภาพด้านนโยบาย ความหลากหลายวิธีการปฏิบัติ การระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย และกลยุทธ์ในการบริหารจัดการ กล่าวคือ ปัจจัยความสำเร็จในการสร้างเครือข่ายวิชาการ ได้แก่ องค์ประกอบของเครือข่าย โครงสร้างของเครือข่าย และการบริหารจัดการเครือข่าย

2. แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาการประเมินความต้องการจำเป็น

2.1 ความเป็นมาและพัฒนาการในการศึกษาความต้องการจำเป็น

จากการศึกษาพัฒนาการในการศึกษาความต้องการจำเป็น ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับความต้องการจำเป็น (Needs) มีพัฒนาการมายาวนานกว่า 70 ปีนับตั้งแต่ โบท (Bode) ได้เขียนบทความที่ชื่อว่า “The Concepts of Needs” และได้รับการตีพิมพ์ในหนังสือ เรื่อง “Progressive Education at the Crossroads” ในปี ค.ศ. 1938 ซึ่งถือได้ว่าแนวคิดเรื่องความต้องการจำเป็นเกิดขึ้นเป็นครั้งแรกในโลก จากที่เคยเป็นแค่ “ความต้องการจำเป็นตามความรู้สึก (Felt needs)” (สุวิมล ว่องวานิช, 2558, น. 4-5) พัฒนาการของการประเมินต้องการจำเป็นแบ่งออกเป็น 3 ยุค ได้แก่

ยุคที่ 1 การประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อกำหนดเป้าหมายที่พึงประสงค์ (Needs assessment for goal setting) อยู่ในช่วงระหว่างปี ค.ศ. 1930 - 1960

ยุคที่ 2 การประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อการวางแผน (Needs assessment for planning) อยู่ในช่วงระหว่างปี ค.ศ. 1961-1970 นักวิชาการที่สำคัญ คือ Stufflebeam (1968 อ้างถึงใน Worthen & Sanders, 1973) ซึ่งเสนอโมเดลการประเมินแบบ CIPP (Context-Input-Process-Product) และ Alkin (1969) ได้เสนอโมเดลการประเมินแบบ CSE (Center for the study of Evaluation)

ยุคที่ 3 การประเมินความต้องการจำเป็น เพื่อวางแผนและการนำไปสู่การปฏิบัติ (Needs assessment for planning and implementing) อยู่ในช่วงระหว่างปี ค.ศ. 1971 - ปัจจุบัน นักวิชาการที่สำคัญคือ Kaufman (1972 อ้างถึงใน Kaufman & English, 1981) ซึ่งได้เสนอแนวคิดเชิงระบบ (System approach) ที่นำมาใช้เป็นโมเดลในการประเมิน (สุวิมล ว่องวาณิช, 2550)

การวิจัยประเมินความจำเป็นมีพื้นฐานมาจากแนวคิดของการประเมิน ซึ่งนำมาใช้ในการวางแผน หรือการบริหาร และสามารถจัดกลุ่มประเภทของการวิจัยได้ในกลุ่มเดียวกับการวิจัยประเมินผล (evaluation research) โดยที่การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นมีเป้าหมายเพื่อตอบคำถามวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดความต้องการจำเป็นที่ผู้วิจัยต้องการแสวงหา โดยใช้กระบวนการวิจัย ดังนั้นจึงสื่อให้เห็นประเด็นที่สนใจศึกษา คือ “ความต้องการจำเป็น” (needs) และทำให้มองเห็นได้ว่าการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นมีความคล้ายคลึงกับการวิจัยอนาคตเนื่องจากการวิจัยที่มุ่งหาคำตอบที่นำไปใช้ในการวางแผนงานที่จะเกิดขึ้น ในอนาคตดังนั้นวิธีวิทยาที่ใช้ในการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น จึงใช้เทคนิคที่พัฒนามาจาก การวิจัยอนาคตเป็นส่วนใหญ่ ความแตกต่างอยู่ที่ว่าการวิจัยอนาคตมุ่งหาภาพในอนาคต และแสวงหามาตรการที่จะเปลี่ยนแปลงสภาพปัจจุบัน เพื่อให้ได้สภาพตามต้องการในอนาคต ส่วนการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นนั้น ไม่ว่าจะใช้เทคนิคในการเก็บข้อมูลแบบใด ก็จะมีการดำเนินงานในส่วนที่เป็นการจัดลำดับความสำคัญของการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นร่วมไปด้วย ซึ่งเป็นไปในลักษณะเฉพาะ ทางเทคนิคการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น

จากข้อมูลข้างต้น สรุปได้ว่า พัฒนาการประเมินความต้องการจำเป็นมีการพัฒนาการมาตามยุคที่มีจุดเน้นแตกต่างกันออกไป ในกระบวนการดำเนินงาน และค่อย ๆ เข้าไปในรูปแบบการวิจัยประเมินผลทั้งระเบียบวิธีวิจัยที่มีความคล้ายคลึงกับการวิจัยในอนาคต แต่มีความแตกต่างในเป้าหมายและเทคนิควิธีรวมถึงนำไปจัดลำดับความสำคัญแล้วนำข้อมูลไปใช้วางแผน และพัฒนาองค์การต่อไป

2.2 ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น

จากการศึกษาการประเมินความต้องการจำเป็น มีผู้ให้ความหมายไว้หลายความหมาย ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษา และรวบรวมความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็นไว้ ดังนี้

จิรนนท์ นุ่นชูคັນ (2557, น.15) ได้ศึกษา และสรุปความหมายไว้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบในการหาข้อมูลเกี่ยวกับความแตกต่างหรือช่องว่างระหว่างสภาพที่ควรจะเป็นกับสภาพที่เป็นอยู่จริงเพื่อจัดลำดับในการแก้ไขปัญหาต่อไป

สุวิมล ว่องวานิช (2558, น.62) ได้ศึกษา และสรุปความหมายไว้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่มีการดำเนินอย่างเป็นระบบสำหรับคัดเลือก หรือวิเคราะห์ปัจจัยเพื่อการตัดสินใจ เกี่ยวกับนโยบาย และการดำเนินโครงการทุกขั้นตอน ผลการประเมินใช้ได้เฉพาะกลุ่มประชากร แต่มีความเป็นระบบบนฐานของข้อมูล เชิงประจักษ์ และเน้นที่ผลลัพธ์

ชุติมา ทวีสุวรรณศักดิ์ (2558 , น.14) ได้ศึกษา และสรุปความหมายไว้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง สิ่งที่แตกต่างกันระหว่างสภาพปัจจุบันกับสภาพความคาดหวังเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ขององค์กร

อัญชลี เรือนแก้ว (2560 , น.54) ได้ศึกษา และสรุปความหมายไว้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่ดำเนินการ เพื่อระบุช่องว่างระหว่างสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น แล้วนำช่องว่างดังกล่าวมาจัดลำดับความสำคัญ แล้วเลือกความต้องการจำเป็นนำไปแก้ไขต่อไป

จากข้อมูลข้างต้น สรุปได้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่ดำเนินการประเมิน เพื่อหาข้อมูลที่เป็นข้อมูลระหว่างสภาพจริงกับสภาพความคาดหวัง แล้วเลือกความต้องการจำเป็นนำไปแก้ไขต่อไป

2.3 หลักการของการประเมินความต้องการจำเป็น

จากความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็นข้างต้น ผู้วิจัยได้ศึกษา หลักการของการประเมินความต้องการจำเป็น เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการทำวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษา และรวบรวมหลักการของการประเมินความต้องการจำเป็น ไว้ดังนี้

Witkin and Altschuld (1995) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็นที่มีประสิทธิภาพ ควรเป็นการประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์แบบ โดยมีขั้นตอนที่ประกอบ 3 ขั้นตอน คือ

1. การระบุความต้องการจำเป็นเพื่อสำรวจความต้องการจำเป็นที่เกิดขึ้นทั้งหมดในองค์กร
2. การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นเพื่อวิเคราะห์สาเหตุที่นำไปสู่การเกิดความต้องการจำเป็นนั้นๆ

3. การกำหนดแนวทางการแก้ไขเพื่อจัดความต้องการจำเป็นให้หมดไป โดยการประเมินขั้นสรุปสุดท้ายว่าทางเลือกใดเหมาะสมที่สุด

สุวิมล ว่องวาณิช (2558, น.80-81) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวข้องกับหลักการพื้นฐาน 2 ประการดังนี้

1. หลักความแตกต่าง ผู้วิจัยอาจออกแบบกระบวนการประเมินความต้องการจำเป็นให้มีการเปรียบเทียบข้อมูลสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น หรือออกแบบการวิจัยที่มีความแตกต่างแฝงอยู่ ความแตกต่างนั้นไม่ได้บ่งบอกว่าเป็นความต้องการจำเป็นเสมอไป แต่ขึ้นอยู่กับข้อกำหนดระดับความสำคัญของเป้าหมายที่พึงประสงค์

2. หลักความสำคัญ สิ่งที่เป็นความต้องการจำเป็นมีความสำคัญมาก ต้องได้รับการตอบสนอง และความต้องการจำเป็นนั้นต้องได้รับการจัดลำดับความสำคัญ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย

2.4 ขั้นตอนของการประเมินความต้องการจำเป็น

การศึกษาขั้นตอนของการประเมินความต้องการจำเป็น ทำให้ทราบข้อมูลเพื่อใช้ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษา และรวบรวมไว้ ดังนี้

สุวิมล ว่องวาณิช (2550, น.105) ได้สังเคราะห์ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็นจากนักวิชาการด้านการประเมินไว้ โดยแบ่งขั้นตอนการดำเนินการออกเป็น 3 ระยะ

ระยะแรก เป็นระยะก่อนการประเมินประกอบด้วยขั้นตอนการเตรียมการ มีการกำหนดจุดมุ่งหมายหรือวิสัยทัศน์ที่ต้องการจะให้เกิดกำหนดกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์จากผลการประเมินความต้องการจำเป็น กลุ่มเป้าหมาย และกลุ่มผู้เกี่ยวข้องกับการประเมินความต้องการจำเป็น และขั้นตอนการออกแบบการประเมินเกี่ยวข้องกับการกำหนดนิยามประเภท ขอบข่ายของการประเมินความต้องการจำเป็น การวางแผนงานด้านทรัพยากรค่าใช้จ่าย และระยะในการดำเนินงาน

ระยะที่สอง เป็นระยะระหว่างการประเมิน มีการกำหนดวิธีการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดความต้องการจำเป็น และการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

ระยะที่สาม ระยะหลังการประเมิน มีการนำผลไปใช้ประโยชน์ การเสนอผลหรือรายงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ กำหนดแนวทางการแก้ไขจัดปัญหาที่เกิดจากความต้องการจำเป็นในขั้นของการนำผลไปใช้ประโยชน์

สุวิมล ว่องวาณิช (2558, น.81-82) ได้สรุปว่า การประเมินความต้องการจำเป็น มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. การศึกษาสิ่งที่มุ่งหวัง
2. การศึกษาสภาพที่เป็นอยู่จริงในปัจจุบัน

3. การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสิ่งที่มุ่งหวัง และ การศึกษาสภาพที่เป็นอยู่จริงในปัจจุบัน มาจัดลำดับความสำคัญของผลที่เกิดขึ้น เพื่อกำหนดเป็น ความต้องการจำเป็น

4. การวิเคราะห์ สาเหตุที่ทำให้เกิดความแตกต่างจากการวิเคราะห์ และจัดลำดับ ความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น

5. การศึกษา และกำหนดแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดจากสาเหตุที่ทำให้เกิดความ ต้องการจำเป็นที่วิเคราะห์ได้จากการวิเคราะห์

Altschuld and Witkin (2000 อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวาณิช, 2558, น.100-101) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็นคล้ายคลึงกับการประเมินแบบมีระบบ จึงเสนอขั้นตอนการ ประเมินความต้องการจำเป็น แบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ก่อนการประเมิน ดำเนินการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความต้องการจำเป็น ที่มีอยู่วางแผนการดำเนินงานโดยกำหนดขอบเขต และประเด็นของความต้องการจำเป็น กำหนด จุดมุ่งหมายของความต้องการจำเป็น แหล่งข้อมูล การใช้ประโยชน์ข้อมูล

ระยะที่ 2 การประเมิน ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล จัดลำดับความต้องการ จำเป็น และวิเคราะห์หาสาเหตุ

ระยะที่ 3 หลังการประเมิน ดำเนินการจัดลำดับความต้องการก่อนหลัง และเกณฑ์ การตัดสินใจเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหา การจัดทำแผนปฏิบัติงาน การนำเสนอข้อมูลหรือเผยแพร่ ข้อมูลหรือนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ด้านอื่นๆ

จากข้อมูลข้างต้น สรุปได้ว่า ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็น เป็น กระบวนการครอบคลุมตั้งแต่ การวางแผนการประเมินความต้องการจำเป็น การออกแบบการ ประเมินความต้องการจำเป็น การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น การ วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น การรายงานผลการ ดำเนินงานเกี่ยวกับความต้องการจำเป็น และการนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินความต้องการจำเป็น ไปกำหนดแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดจากสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น

2.5 การจัดลำดับความต้องการจำเป็น

การจัดลำดับความต้องการจำเป็น เพื่อนำข้อมูลไปสู่การหาแนวทางในการแก้ปัญหา ซึ่งเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการระบุความต้องการจำเป็น ผู้วิจัยได้ศึกษาการจัดลำดับความต้องการ จำเป็นไว้ ดังนี้

1) หลักการของการจัดลำดับความจำเป็น

Witkin & Altschuld (1995 อ้างถึงใน วิฑิตกานต์ เอี่ยมสะอาด, 2559, น.21-24) กล่าวถึง หลักการของการจัดลำดับความสำคัญ ดังนี้ การจัดลำดับความสำคัญจะต้องพิจารณาทั้งด้าน

ความเที่ยง และความตรง และต้องมีการตรวจสอบคุณภาพขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการจัดลำดับที่ได้จากการประเมินความต้องการ จำเป็นซึ่งประกอบด้วย

- (1) ขนาดของความแตกต่างของสภาพในปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์
- (2) องค์ประกอบที่เป็นสาเหตุสนับสนุนหรือเป็นอุปสรรคต่อความต้องการจำเป็น
- (3) ระดับความยากง่าย ในการจัดลำดับความต้องการจำเป็น
- (4) การประเมินความเสี่ยง
- (5) ผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นกับ ส่วนอื่นๆ ของระบบ
- (6) ค่าใช้จ่ายที่จะต้องใช้ในการแก้ปัญหา
- (7) องค์ประกอบทางการเมือง หรือองค์ประกอบอื่นที่จะส่งผลต่อการแก้ปัญหา

ความต้องการจำเป็น คุณค่าของชุมชนท้องถิ่น และของชาติ รวมทั้งการคาดหวังของสาธารณะ

การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นมีเทคนิควิธีที่ใช้ในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสำหรับรูปแบบการตอบที่เป็นการตอบสนองเดี่ยวและรูปแบบการตอบสนองคู่ ซึ่งเทคนิคที่ใช้ในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้เทคนิคการจัดลำดับความสำคัญสำหรับรูปแบบการตอบที่เป็นการตอบสนองคู่ (dual – response format) ดังรายละเอียดที่จะกล่าวต่อไป

2) เทคนิคการจัดลำดับความจำเป็นสำหรับข้อมูลแบบการตอบสนองคู่ รูปแบบของการให้ตอบข้อมูลแบบตอบสนองคู่ (dual – response format) มักปรากฏในแบบสอบถามที่มีข้อความให้ตอบในรูปมาตราประมาณค่า โดยให้ระบุข้อมูลทั้งสองชุดคือ ระดับของสภาพที่เป็นอยู่จริง และสภาพที่ควรจะเป็น สร้างขึ้นโดยมีพื้นฐานแนวคิดของการนิยามความต้องการจำเป็นตามโมเดลความแตกต่าง (discrepancy model)

เทคนิคการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสำหรับข้อมูลการตอบสนองคู่ มีหลายกลุ่ม กลุ่มวิธีที่ใช้หลักประเมินความแตกต่าง กลุ่มวิธีที่ใช้หลักการของการวิเคราะห์ข้อมูลที่มีหลายส่วนประกอบ และกลุ่มวิธีกำหนดน้ำหนักความต้องการจำเป็น ซึ่งในงานวิจัยนี้นำเสนอเทคนิคการจัดลำดับความสำคัญสำหรับข้อมูลแบบการตอบสนองคู่ในกลุ่มวิธีที่ใช้หลักประเมินความแตกต่าง

กลุ่มวิธีที่ใช้หลักการประเมินความแตกต่าง เป็นวิธีที่มีรากฐานมาจากการประเมินความต้องการจำเป็นที่ใช้โมเดลความแตกต่าง ซึ่งมีการรวบรวมข้อมูลแบบการตอบสนองคู่จากมาตรวัดที่แสดงระดับความสำคัญ ($I = \text{Importance}$) ของข้อความนั้น เปรียบเสมือนค่าที่บอกระดับของ “What should be” และมาตรที่แสดงระดับที่ข้อรายการนั้นได้รับการตอบสนองหรือระดับสัมฤทธิ์ผล ($D = \text{Degree of Success}$) ที่เป็นอยู่ในขณะนั้น เปรียบเสมือนค่าที่บอกระดับของ “What is” สูตรในการคำนวณระดับความต้องการจำเป็นแต่ละวิธี ดังนี้

1. วิธี Mean Difference Method (MDF) กำหนดโดยหาผลต่างของค่าเฉลี่ยของ I และค่าเฉลี่ยของ D บางคนเรียกวิธีนี้ว่า rank order of difference scores

$$\text{MDF} = I - D$$

ข้อดีของการใช้วิธีการจัดลำดับความสำคัญตามผลของค่าเฉลี่ยคือ เป็นวิธีที่สามารถวิเคราะห์ได้ง่าย ไม่ต้องใช้สถิติวิเคราะห์ขั้นสูง ข้อเสียของวิธีนี้คือ บางครั้งความต้องการจำเป็นหลายข้อ มีคะแนนความแตกต่างเท่ากัน ทำให้มีการตีความว่าเป็นความต้องการจำเป็นที่มีความสำคัญเท่ากัน ด้วยข้อจำกัดของวิธีนี้จึงทำให้นักวิชาการคิดหาวิธีอีกวิธีที่เหมาะสมกว่ามาใช้แทน โดยใช้น้ำหนักความสำคัญให้กับระดับที่คาดหวังเป็นตัวถ่วงคะแนน เรียกวิธีนี้ว่าวิธี Priority Needs Index (PNI)

2. วิธี Priority Needs Index (PNI) เป็นวิธีการเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นซึ่งพัฒนาขึ้นมาโดยใช้ค่าสถิติในรูปดัชนีที่สามารถบอกค่าต่ำสุด และสูงสุดได้ ซึ่งดัดแปลงมาจากวิธีการเรียงตำแหน่งความต้องการจำเป็นจากความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของสภาพที่คาดหวังกับที่เป็นอยู่จริง (Mean Difference Method) โดยการถ่วงน้ำหนักของผลต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง I และ D คูณด้วยน้ำหนักความสำคัญของ I

$$\text{PNI} = (I - D) \times I$$

3. วิธี Priority Needs Index (PNI) แบบปรับปรุง เป็นสูตรที่ปรับปรุงมาจากสูตร PNI ดั้งเดิม โดยนงลักษณ์ วิรัชชัย และ สุวิมล ว่องวาณิช (2550) เป็นวิธีการที่หาค่าผลต่างของสภาพปัจจุบันกับสภาพที่พึงประสงค์ (I - D) แล้วหารด้วยค่า D เพื่อควบคุมขนาดของความต้องการจำเป็นให้อยู่ในพิสัยที่ไม่มีช่วงกว้างมาก เกินไป และให้ความหมายเชิงเปรียบเทียบ เมื่อใช้ระดับของสภาพที่เป็นอยู่เป็นฐานในการคำนวณค่าอัตราการพัฒนาเข้าสู่สภาพที่คาดหวังกลุ่ม

$$\text{PNI}_{\text{modified}} = \frac{(I-D)}{D}$$

4. การวิเคราะห์เมทริกซ์ (matrix analysis) เป็นวิธีการวิเคราะห์ที่เน้นการเสนอผลการดำเนินงานของหน่วยงานในส่วนที่เป็นจุดแข็ง และจุดอ่อนที่ควรได้รับการพัฒนา โดยการแบ่งตารางออกเป็น 4 ช่อง แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสภาพที่มุ่งหวัง (หรือเรียกว่าเกณฑ์ที่ควรจะเป็น) และสภาพที่เกิดขึ้นจริง จุดที่ใช้ในการแบ่งอาจเป็นค่าเฉลี่ยของคะแนนสูง - ต่ำ ที่กำหนดหรือเกณฑ์ที่ผู้ประเมินเห็นว่าเหมาะสมที่สุดเป็นจุดตัด (cut-off score)

สรุปได้ว่า เทคนิคการจัดลำดับความสำคัญสำหรับข้อมูลการตอบสนองคู่ในกลุ่มวิธีที่ใช้หลักประเมินความแตกต่าง ซึ่งมีสูตรในการคำนวณระดับความต้องการจำเป็น ดังนี้

1. Mean Difference Method เป็นวิธีเรียงตำแหน่งความต้องการจำเป็นจากความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของสภาพที่คาดหวังกับสภาพที่เป็นอยู่จริง ซึ่งมีสูตร ดังนี้

$$MDF = I - D$$

2. วิธี Priority Needs Index (PNI) เป็นวิธีที่ดัดแปลงมาจากวิธี MDF โดยมีสูตร ดังนี้

$$PNI = (I - D) \times I$$

3. วิธี Priority Needs Index (PNI) แบบปรับปรุง เป็นสูตรที่ปรับปรุงมาจากวิธี PNI ดั้งเดิม โดยมีสูตรดังนี้

$$PNI_{\text{modified}} = \frac{(I-D)}{D}$$

4. การวิเคราะห์เมทริกซ์ เป็นการแบ่งตารางออกเป็น 4 ช่องแสดงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่มุ่งหวังและสิ่งที่เกิดขึ้นจริงโดยใช้จุดเป็นเกณฑ์ในการตัดสินความเหมาะสมจะเห็นได้จากเทคนิคการจัดลำดับความสำคัญสำหรับข้อมูลแบบการตอบสนองคู่ในกลุ่มวิธีที่ใช้หลักประเมินความแตกต่าง มีหลายวิธีในการคำนวณระดับความต้องการจำเป็น ซึ่งผู้วิจัยเลือกใช้วิธี Priority Needs Index (PNI) แบบปรับปรุง ซึ่งเป็นสูตรที่ปรับปรุงจากสูตร PNI ดั้งเดิมโดย นางลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช (2550) เพื่อนำมาจัดลำดับความสำคัญของแนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

3. บริบทการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

3.1 ข้อมูลทั่วไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ตั้งอยู่เลขที่ 376 หมู่ที่ 3 ถนนพหลโยธิน ตำบลศาลา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง 52130 มีเขตพื้นที่บริการ 6 อำเภอ คือ 1) อำเภอแม่ทะ 2) อำเภอเกาะคา 3) อำเภอสบปราบ 4) อำเภอเสริมงาม 5) อำเภอเถิน 6) อำเภอแม่พริก และมีสถานศึกษาทั้งสิ้น 109 โรงเรียน ดังตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 จำนวนโรงเรียน นักเรียน และครู

ขนาดโรงเรียน	โรงเรียน	นักเรียน	ครู
โรงเรียนขนาดเล็ก (นักเรียน 1 – 120 คน)	73	4,717	624
โรงเรียนขนาดเล็ก (นักเรียน 121 – 600 คน)	34	6,137	594
โรงเรียนขนาดเล็ก (นักเรียน 601 – 1500 คน)	2	1,149	77
รวม	109	12,003	1,295

ที่มา: แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ 2563 – 2565 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

การปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 เป็นการปรับเปลี่ยนการศึกษาไทย ทั้งแนวความคิด โครงสร้าง และกระบวนการด้วยความมุ่งมั่นที่จะยกระดับคุณภาพการศึกษา และคุณภาพของคนไทย โดยรวม การปรับเปลี่ยนครั้งนี้จึงจำเป็นต้องดำเนินการอย่างรอบคอบ และใช้ยุทธศาสตร์ที่เหมาะสม เพื่อรองรับการกระจายอำนาจ ด้านบริหารทั่วไป ด้านบริหารบุคคล ด้านงบประมาณ และด้านวิชาการ ตามมาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ไปยังเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ซึ่งปัจจุบัน กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศให้มีเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 225 เขต (เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 183 เขต และเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 42 เขต) สำหรับจังหวัดลำปาง แบ่งเป็น 4 เขตพื้นที่การศึกษา คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 3 เขต และสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 1 เขต โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอเกาะคา มีภารกิจจัดการศึกษาครอบคลุมพื้นที่ 6 อำเภอ คือ อำเภอเกาะคา อำเภอแม่ทะ อำเภอเสริมงาม อำเภอสบปราบ อำเภอเถิน และ อำเภอ แม่พริก มีศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาอำเภอ จำนวน 6 ศูนย์ กลุ่มเครือข่ายสถานศึกษา ดังตารางที่ 2.3

ตารางที่ 2.3 จำนวนศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาอำเภอ และกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษา

ที่	อำเภอ	จำนวน		
		สถานศึกษา	ศูนย์เครือข่าย สถานศึกษาอำเภอ	กลุ่มเครือข่าย สถานศึกษา
1	เกาะคา	17	1	3
2	แม่ทะ	23	1	4
3	เสริมงาม	15	1	2
4	สบปราบ	11	1	-
5	เถิน	34	1	4
6	แม่พริก	9	1	-
รวมทั้งสิ้น		109	6	13

ที่มา: แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ 2563 – 2565 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

3.2 การดำเนินงานเกี่ยวกับเครือข่ายวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

ระเบียบสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ว่าด้วยการบริหารงานเครือข่าย สถานศึกษา พ.ศ.2561 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ครั้งที่ 1) พ.ศ.2564

โดยเป็นการสมควรให้มีการปรับปรุงระเบียบสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ว่าด้วยการบริหารงานเครือข่าย พ.ศ.2561 ให้สอดคล้อง และเหมาะสมกับการบริหารงานเครือข่าย สถานศึกษา เพื่อให้ศูนย์เครือข่ายสถานศึกษา และกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษา ช่วยเหลือ ประสานงาน ส่งเสริม และสนับสนุนสถานศึกษา การบริหาร และจัดการศึกษา พัฒนางานด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารทั่วไป และด้านการบริหารงานบุคคล รวมถึงการระดมทรัพยากรทางการศึกษาจากชุมชน และองค์กรต่างๆ ให้มีระบบเครือข่ายอย่างมีประสิทธิภาพ

ในระหว่างที่ผ่านมาสพ.ล.ลำปาง เขต 2 ได้ดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาผ่านเครือข่ายวิชาการ ดังนี้

ด้านคุณภาพการศึกษา

ตารางที่ 2.4 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2562
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2562 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 ลำปาง เขต 2

สาระการ เรียนรู้	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ปีการศึกษา 2562					เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระดับเขต พื้นที่		
	ระดับเขต	เปรียบเทียบ ระดับ สพฐ.		เปรียบเทียบ ระดับประเทศ		ปีการศึกษา		เพิ่ม/ลด
		สพฐ.	เพิ่ม/ลด	ประเทศ	เพิ่ม/ลด	2561	2562	
ภาษาไทย	51.17	47.95	3.22	49.07	2.10	58.24	51.17	-7.07
ภาษาอังกฤษ	31.43	30.86	0.57	34.42	-2.99	37.07	31.43	-5.64
คณิตศาสตร์	34.95	31.60	3.35	32.90	2.05	38.92	34.95	-3.97
วิทยาศาสตร์	36.79	34.30	2.49	35.55	1.24	40.76	36.79	-3.97
รวม 4 กลุ่ม สาระ	38.59	36.18	2.41	37.99	0.60	43.75	38.59	-5.17

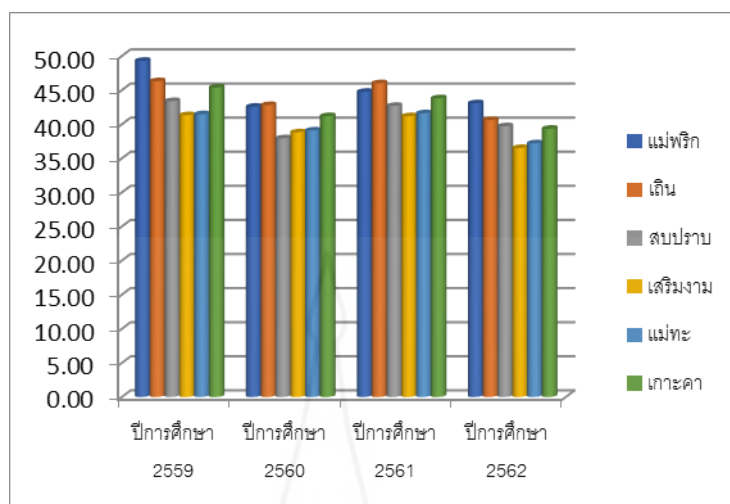
ที่มา: แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ 2563 – 2565 สำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คะแนน
 เฉลี่ยในภาพรวมของเขตพื้นที่การศึกษาสูงกว่าระดับสังกัด และระดับประเทศ แต่เปรียบเทียบคะแนน
 เฉลี่ยระดับเขตพื้นที่ปีการศึกษา 2561 และปีการศึกษา 2562 ในภาพรวมลดลง ร้อยละ -5.17

ตารางที่ 2.5 เปรียบเทียบผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET)
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คะแนนเฉลี่ยรวม 4 สาระ ระดับศูนย์เครือข่ายสถานศึกษา 6
 อำเภอ ปีการศึกษา 2559 – 2562

อำเภอ	แม่พริก	เถิน	สบปราบ	เสริมงาม	แม่ทะ	เกาะคา
ปีการศึกษา 2559	49.29	46.30	43.38	41.32	41.45	45.37
ปีการศึกษา 2560	42.56	42.80	37.93	38.80	39.08	41.18
ปีการศึกษา 2561	44.75	46.01	42.68	41.17	41.60	43.80
ปีการศึกษา 2562	43.06	40.61	39.7	36.51	37.19	39.33

ที่มา: แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ 2563 – 2565 สำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

ภาพที่ 2.2 แผนภูมิแท่ง: แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนน O-NET ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2559-2562 คะแนนเฉลี่ย 4 สาระ ระดับศูนย์เครือข่ายสถานศึกษา 6 อำเภอ

ที่มา: แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ 2563 – 2565 สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

ตารางที่ 2.6 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2562 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2562 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลำปาง เขต 2

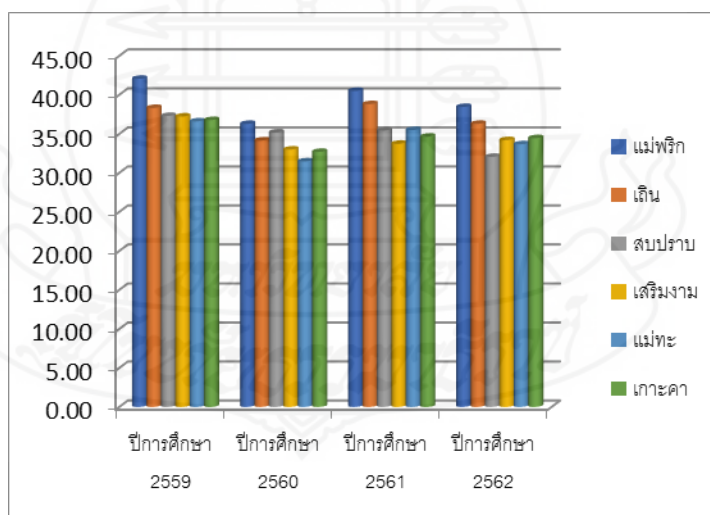
สาระการเรียนรู้	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ปีการศึกษา 2562					เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระดับเขต พื้นที่		
	ระดับเขต	เปรียบเทียบ ระดับ สพฐ.		เปรียบเทียบ ระดับประเทศ		ปีการศึกษา		เพิ่ม/ลด
		เพิ่ม/ลด	เพิ่ม/ลด	เพิ่ม/ลด	เพิ่ม/ลด	2561	2562	
ภาษาไทย	55.52	55.91	-0.39	55.14	0.38	54.40	55.52	1.12
ภาษาอังกฤษ	30.44	32.98	-2.54	33.25	-2.81	26.93	30.44	3.51
คณิตศาสตร์	25.31	26.98	-1.67	26.73	-1.42	28.04	25.31	-2.73
วิทยาศาสตร์	30.18	30.22	-0.04	30.07	0.11	37.30	30.18	-7.12
รวม 4 กลุ่ม สาระ	35.36	36.52	-1.16	36.30	-0.93	36.67	35.36	-1.31

ที่มา: แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ 2563 – 2565 สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขึ้นพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2562 คะแนนเฉลี่ยในภาพรวมของเขตพื้นที่การศึกษาต่ำกว่าระดับสังกัดร้อยละ -1.16 ต่ำกว่าระดับประเทศ ร้อยละ -0.93 และคะแนนเฉลี่ยในภาพรวมระดับเขตพื้นที่การศึกษา 2562 ต่ำกว่าปีการศึกษา 2561 ร้อยละ -1.31 สาระการเรียนรู้ภาษาไทยสูงกว่าระดับประเทศ ร้อยละ 0.38 และสูงกว่าปีการศึกษา 2561 ร้อยละ 1.12 สาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสูงกว่าปีการศึกษา 2561 ร้อยละ 3.51 และสาระวิทยาศาสตร์สูงกว่าระดับประเทศ ร้อยละ 0.11

อำเภอ	แม่พริก	เถิน	สบปราบ	เสริมงาม	แม่ทะ	เกาะคา
ปีการศึกษา 2559	42.05	38.31	37.29	37.22	36.59	36.76
ปีการศึกษา 2560	36.27	34.14	35.17	32.98	31.46	32.68
ปีการศึกษา 2561	40.50	38.80	35.42	33.72	35.49	34.63
ปีการศึกษา 2562	38.44	36.27	32.04	34.19	33.66	34.44

ที่มา: แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ 2563 – 2565 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

ภาพที่ 2.3 แผนภูมิแท่ง: แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนน O-NET ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2559-2562 คะแนนเฉลี่ย 4 สาระ ระดับศูนย์เครือข่ายสถานศึกษา 6 อำเภอ

ที่มา: แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ 2563 – 2565 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

ด้านการจัดการศึกษา

1) โครงการ ค่ายลูกเสือต้านภัยยาเสพติด พัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนวัยเสี่ยงปลอดภัยยาเสพติด และอบายมุขในสถานศึกษา ปีการศึกษา 2563

วัตถุประสงค์

เพื่อร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจสภาพการใช้สารเสพติดในสถานศึกษา สรุปและหาแนวทางดูแลช่วยเหลือพัฒนาชีวิตนักเรียนวัยเสี่ยงในสถานศึกษา / สรุปข้อมูลจากการดำเนินการเยี่ยมบ้านนักเรียนทุกปีการศึกษา / สรุปการติดตามประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงในสถานศึกษา / สรุปข้อมูลผลการดำเนินงานโครงการของปีที่ผ่านมา โดยครูแกนนำจำนวน 32 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน ดำเนินกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้พัฒนาทักษะชีวิต

ผลการดำเนินงาน

ครูแกนนำลูกเสือต้านภัยยาเสพติด มีแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยง สามารถนำความรู้ไปขับเคลื่อน เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา ทำให้นักเรียนมีภูมิคุ้มกันในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา จากผลการดำเนินการดังกล่าวอย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา ส่งผลให้โรงเรียนที่มีผลงานเชิงประจักษ์ งานป้องกัน และแก้ไขปัญหาเสพติด อย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา ได้รับการพิจารณาคัดเลือกผลงานจากโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดภัยยาเสพติด และอบายมุข ในระดับประเทศ สรุปได้ดังนี้

ระดับประเทศ

1. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ประเภทผลงานดีเด่น ระดับเพชร ปีการศึกษา 2561 คือ โรงเรียนสันโป่งวิทยา อำเภอเสริมงาน

2. ประเภทกระทรวงศึกษาธิการ ประเภทผลงานดีเด่น ระดับทอง ปีการศึกษา 2561 คือ

2.1 โรงเรียนบ้านสองแคว อำเภอเถิน

2.2 โรงเรียนบ้านท่า อำเภอเถิน

2.3 โรงเรียนบ้านน้ำดิบ อำเภอเถิน

2.4 โรงเรียนบ้านแม่เติน อำเภอเถิน

2.5 โรงเรียนวังหินวิทยา อำเภอเถิน

3. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ประเภทผลงานดีเด่น ระดับเงิน ปีการศึกษา 2561 คือ

3.1 โรงเรียนบ้านเวียง อำเภอเถิน

3.2 โรงเรียนอนุบาลสบปราบ อำเภอสบปราบ

3.3 โรงเรียนแม่มอกวิทยา อำเภอเถิน

- 3.4 โรงเรียนแม่เชียงรายวิทยา อำเภอแม่พริก
 - 3.5 โรงเรียนบ้านแม่ตั่ง อำเภอแม่พริก
 - 3.6 โรงเรียนชุมชนวัดพระธาตุลำปางหลวง อำเภอเกาะคา
 - 3.7 โรงเรียนบ้านท่ามะเกว๋น อำเภอเถิน
 - 3.8 โรงเรียนบ้านหนองเตา อำเภอเถิน
 - 3.9 โรงเรียนเสริมชัยวิทยา อำเภอเสริมงาม
- 2) โครงการสถานักเรียน รู้ เข้าใจ รับมือภัยคุกคาม

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษา และวิเคราะห์นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นโยบายที่ 1 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของมนุษย์ และของชาติ ตัวชี้วัดที่ 3 ร้อยละของผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และมีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง เช่น ภัยจากยาเสพติด ความรุนแรง การคุกคามในชีวิต และทรัพย์สิน การค้ามนุษย์ อาชญากรรมไซเบอร์ และภัยพิบัติต่างๆ มาวิเคราะห์ปัญหาโดยการวางแผน และการจัดทำแผนงาน / โครงการ กำหนดการดำเนินการ กำหนดระยะเวลากำหนดผู้รับผิดชอบแต่ละฝ่าย และการกำหนดงบประมาณที่จะใช้ ดำเนินการจัดทำโครงการสถานักเรียน รู้ เข้าใจ รับมือภัยคุกคาม โดยมีสถานักเรียนทุกโรงเรียนในสังกัดเป็นแกนนำในการขับเคลื่อนกิจกรรมดังกล่าว ซึ่งขอรับงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินงานจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ประจำปี 2563 โครงการดังกล่าวเป็นโครงการจัดอบรมครูที่ปรึกษาสถานักเรียนซึ่งเป็นวิทยากรแกนนำในการขยายผลการดำเนินงานไปแต่ละอำเภอในพื้นที่ ครอบคลุมทุกพื้นที่จำนวน 6 อำเภอ 109 โรงเรียน วิทยากรแกนนำทั้งหมด 39 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน

ผลการดำเนินงาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ได้ดำเนินการจัดอบรมวิทยากรแกนนำโครงการสถานักเรียน รู้ เข้าใจ รับมือภัยคุกคาม ประจำปี 2563 ตามปฏิทินที่ได้กำหนดครอบคลุมทุกพื้นที่ ทำให้นักเรียนโรงเรียนในสังกัด มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม เลิกใช้ถุงพลาสติก และโฟมบรรจุอาหาร และหันมาใช้ถุงผ้า และกล่องบรรจุอาหารแทน มีภูมิคุ้มกันในการห่างไกลยาเสพติด มีสำนึกในความเป็นไทย และประพฤติตนในระบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีภูมิคุ้มกันในการคิด วิเคราะห์ ข่าวสารจากสื่อต่างๆ ซึ่งอาจเป็นสาเหตุของการได้รับข่าวปลอม มีการป้องกันความรุนแรงจากการ Bully และภัยคุกคามทุกรูปแบบ ส่งผลให้โรงเรียนศรีลังกาวิทยา อำเภอเสริมงาม ได้รับรางวัล “สถานศึกษาปลอดภัย” ดีเด่น ประจำปี 2563 ติดต่อกันเป็นเวลา 3 ปี จากกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

3) โครงการ ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ STEM ศึกษา

วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ตามแนว STEM ศึกษา และส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างความเข้มแข็งครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงบูรณาการตามแนว STEM ศึกษา และจัดสรรงบประมาณให้พอเพียง โดยดำเนินการอบรมเชิงปฏิบัติการการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC และนวัตกรรมกรรมการเรียนการสอน STEM ศึกษา) มีผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการฯ ประกอบด้วยครูผู้สอนวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ โรงเรียนขยายโอกาส ในสังกัด จำนวน 32 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน

ผลการดำเนินงาน

ครูผู้สอนวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ ของโรงเรียนขยายโอกาสในสังกัด จำนวน 32 โรงเรียน มีความรู้ และประสบการณ์ จากการเข้ารับการพัฒนาโดยการปฏิบัติกิจกรรมการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แก่กันแก่และกัน ในการร่วมกิจกรรมการสะท้อนคิด และนวัตกรรมกรรมการจัดการเรียนรู้ตามแนว STEM ศึกษา สามารถขับเคลื่อนการเรียนการสอนตามแนว STEM ศึกษา มีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ในการดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแนว STEM ศึกษาให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยในประเทศ

วิเชียร ทรงศรี (2558) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารเครือข่ายโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า รูปแบบการบริหารเครือข่ายโรงเรียน ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) นโยบายและโครงสร้างองค์กรเครือข่ายโรงเรียน 2) กระบวนการดำเนินงานของเครือข่ายโรงเรียน 3) บรรยากาศการบริหารเครือข่ายโรงเรียน 4) ลักษณะภาวะผู้นำของคณะกรรมการบริหารเครือข่ายโรงเรียน 5) กระบวนการมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย 6) การพัฒนาสมาชิกเครือข่าย 7) การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารเครือข่ายโรงเรียน และ 8) การติดต่อสื่อสารของเครือข่ายโรงเรียน ทุกองค์ประกอบผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่ามัธยฐานสูงกว่า 4.50) และความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกัน (ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์น้อยกว่า 1.50)

เสมอ สุวรรณโค (2558) ได้ทำการศึกษาเรื่อง รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านวิชาการของโรงเรียนระดับประถมศึกษา พบว่า (1) สภาพการจัด

การศึกษาโรงเรียนต้นแบบของเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านวิชาการของโรงเรียนระดับประถมศึกษา ดังนี้ 1) องค์ประกอบผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 1.1) ด้านภาวะผู้นำ 1.2) ด้านหลักการบริหาร 1.3) ด้านการพัฒนาครู 1.4) ด้านชุมชน 2) องค์ประกอบครูผู้สอน ประกอบด้วย 2.1) ด้านหลักสูตร 2.2) ด้านการจัดการเรียนรู้ 2.3) ด้านสื่อ และเทคโนโลยี 2.4) ด้านการวัด และประเมินผล 2.5) ด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2.6) ด้านการวิจัย และพัฒนาผู้เรียน (2) สภาพการดำเนินงานของเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านวิชาการของโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบผู้บริหารสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยมากกว่าองค์ประกอบครูผู้สอน โดยองค์ประกอบผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ การให้คำแนะนำหรือปรึกษาทางวิชาการ การเอาใจใส่การจัดการศึกษาเต็มศักยภาพ องค์ประกอบครูผู้สอน มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การศึกษาวิจัยพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และ (3) ผลการสร้างรูปแบบ ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) ระบบและกลไกการดำเนินงาน 4) การดำเนินงาน 5) การประเมินผล และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ ส่วนการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความสอดคล้องของรูปแบบเครือข่ายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านวิชาการของโรงเรียนระดับประถมศึกษา พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก และความสอดคล้องอยู่ในระดับมาก

จิรภัทร มหาวงศ์ และคณะ (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารบนเขตพื้นที่สูง ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารบนเขตพื้นที่สูง ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการของเครือข่าย ประกอบด้วย หลักการมีส่วนร่วม หลักประสิทธิภาพ หลักประสิทธิผล และหลักความรับผิดชอบ 2) ลักษณะของเครือข่าย 3) คณะกรรมการบริหารเครือข่าย ประกอบด้วย คณะกรรมการระดับเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บทบาทหน้าที่คณะกรรมการระดับเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา คณะกรรมการระดับกลุ่มเครือข่าย และบทบาทหน้าที่คณะกรรมการระดับกลุ่มเครือข่าย 4) ขอบข่ายความร่วมมือทางวิชาการ ประกอบด้วย ความร่วมมือในการใช้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ความร่วมมือในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ความร่วมมือในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ความร่วมมือการจัดการเรียนรู้ และความร่วมมือการใช้แหล่งเรียนรู้ และ 5) กระบวนการบริหารเครือข่าย ประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์กร การประสานงาน การดำเนินงาน และการปรับปรุง โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่ารูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารบนเขตพื้นที่สูง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และผู้บริหารสถานศึกษามีความเห็นว่ารูปแบบการบริหารเครือข่าย

ความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารบนพื้นที่สูงมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก และมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

เพิ่มศักดิ์ บัรวัช (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่อง รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือด้าน วิชาการของสถานศึกษา พบว่า การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพปัจจุบัน และ องค์ประกอบรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือด้านวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) พัฒนาองค์ประกอบรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือด้านวิชาการ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) ยืนยันผลของการพัฒนา องค์ประกอบรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือด้านวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้ดำเนินการ 3 ขั้นตอนดังนี้ขั้นที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำรา และงานวิจัย และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ โดยเลือกแบบเจาะจง จำนวน 9 คน เกี่ยวกับ องค์ประกอบรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือด้านวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการวิเคราะห์ เนื้อหา แล้วนำมาขยายองค์ประกอบรูปแบบ เครือข่ายความร่วมมือด้านวิชาการของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน ขั้นที่ 2 พัฒนาองค์ประกอบรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือด้านวิชาการของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยการตรวจสอบความคิดเห็นขององค์ประกอบรูปแบบ เครือข่ายความร่วมมือ ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือด้าน วิชาการของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ คุณลักษณะ สำคัญของเครือข่ายความร่วมมือ ขอบข่าย และภารกิจของเครือข่ายความร่วมมือด้านวิชาการ วิธีการ พัฒนาสมาชิกเครือข่ายความร่วมมือด้านวิชาการ กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจของเครือข่าย ความร่วมมือด้านวิชาการ คุณลักษณะที่ดีของแกนนำเครือข่ายความร่วมมือด้านวิชาการ และขั้นตอน การปฏิบัติงาน และการสะท้อนผลของเครือข่ายความร่วมมือด้านวิชาการ 2) องค์ประกอบของ รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือด้านวิชาการของสถานศึกษา และ 3) ความสัมพันธ์ของรูปแบบ เครือข่ายความร่วมมือด้านวิชาการของสถานศึกษา

ภัทรวรรณ นิลแก้วบรรวิษย์ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการพัฒนาเครือข่าย ความร่วมมือทางวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาองค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือ สร้าง และพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้ง นี้คือ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ศึกษาพิเศษ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการจัด การศึกษา คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความ

ร่วมมือทางวิชาการ ประกอบด้วย 1) องค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการมี 5 องค์ประกอบ คือ 1.1) กิจกรรมสำคัญที่เสริมประสิทธิภาพการดำเนินงานภารกิจของเครือข่าย 1.2) เทคนิค วิธีการพัฒนาสมาชิกเครือข่าย 1.3) กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ (Empowerment) 1.4) คุณลักษณะที่ดีของสมาชิก และผู้นำเครือข่าย และ 1.5) การปฏิบัติงานของเครือข่ายและการสะท้อนผล 2) กระบวนการสร้างเครือข่ายมี 6 ขั้นตอน คือ 2.1) ชั้นตระหนักถึงความจำเป็นในการสร้างเครือข่าย 2.2) ชั้นประสานหน่วยงาน/องค์กรเครือข่าย 2.3) ชั้นสร้างพันธะสัญญาร่วมกัน 2.4) ชั้นบริหารจัดการเครือข่าย 2.5) ชั้นพัฒนาความสัมพันธ์ และ 2.6) ชั้นรักษาความสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง 3) ขอบข่ายภารกิจงานด้านวิชาการมี 7 ภารกิจ คือ 3.1) การพัฒนาหลักสูตร 3.2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3.3) การพัฒนาการวัดและประเมินผลการศึกษา 3.4) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา 3.5) การพัฒนาระบบการนิเทศติดตาม 3.6) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา 3.7) การพัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษา และ 4) ผลการทดลองใช้ รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

สุรเดช รอดจินดา (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือด้านวิชาการระหว่างสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ภาคเหนือตอนบน มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือด้านวิชาการระหว่างสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ภาคเหนือตอนบน และ 2) ประเมินรูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือด้านวิชาการระหว่างสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ภาคเหนือตอนบน ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) รูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ภาคเหนือตอนบน ประกอบด้วยกระบวนการบริหาร 4 ขั้นตอน ดังนี้ (1.1) การวางแผนการสร้างเครือข่าย ได้แก่ การระบุเป้าหมาย การสร้างพันธะสัญญาร่วมกัน (1.2) การจัดองค์กรเครือข่ายความร่วมมือ (1.3) การดำเนินงานของเครือข่ายความร่วมมือ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา และการนิเทศการศึกษา และ (1.4) การประเมินผลเครือข่ายความร่วมมือ ได้แก่ การประเมินผลการดำเนินงานของเครือข่ายความร่วมมือ ส่วนองค์ประกอบของ เครือข่ายความร่วมมือ ได้แก่ (1) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน (2) การสนับสนุนการใช้ทรัพยากรร่วมกัน (3) การมีภาวะผู้นำทางวิชาการ (4) การมีส่วนร่วมของสมาชิก (5) การพัฒนาสมาชิกเครือข่าย (6) การสื่อสาร (7) การวัดและประเมินผล และ (7) การวิจัยคุณภาพการศึกษา

น้ำฝน กันมา (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน: กรณีศึกษา พะเยาโมเดล พบว่า รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. หลักการของรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือ 2. วัตถุประสงค์

ของเครือข่ายความร่วมมือ 3. คณะกรรมการบริหารเครือข่ายความร่วมมือ และบทบาทหน้าที่ และ 4. กระบวนการปฏิบัติงานของเครือข่ายความร่วมมือ

สุธรรม ธรรมทัศนานนท์ (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็กอสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบ และตัวชี้วัดการดำเนินงานกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม 2) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม 3) เพื่อการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบ และตัวชี้วัดการจัดการกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม มีองค์ประกอบดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 วัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย องค์ประกอบที่ 2 การมีส่วนร่วมของสมาชิก องค์ประกอบที่ 3 สมาชิกเครือข่าย องค์ประกอบที่ 4 ภาวะผู้นำของผู้ประสานงาน และองค์ประกอบที่ 5 กิจกรรมที่ทำร่วมกัน และผลการประเมินโดยภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 2) สภาพปัจจุบันการจัดการกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) รูปแบบการจัดการกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามแบ่งเป็น 5 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 แนวคิด และหลักการวัตถุประสงค์ของรูปแบบ ส่วนที่ 2 องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม ประกอบด้วย องค์ประกอบที่ 1 สภาพแวดล้อมภายนอก องค์ประกอบที่ 2 ปัจจัยป้อนเข้าองค์ประกอบที่ 3 กระบวนการ องค์ประกอบที่ 4 ผลผลิต/ผลลัพธ์ องค์ประกอบที่ 5 ข้อมูลป้อนกลับ ส่วนที่ 3 แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ ส่วนที่ 4 การประเมินผล ส่วนที่ 5 เงื่อนไขความสำเร็จและผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมาก

พนันเดช ยงค์กมล (2562) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนในรูปแบบคลัสเตอร์ มีจุดมุ่งหมายเพื่อหาแนวทางในการบริหารจัดการเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนในรูปแบบ คลัสเตอร์ของกลุ่มโรงเรียน โดยเฉพาะในโรงเรียนซึ่งเป็นหลักให้ความรู้แก่ผู้เรียนในการยอมรับความแตกต่าง และการเปลี่ยนแปลง จึงถือเป็นบทบาทของผู้บริหารในการศึกษาองค์ประกอบ

การบริหารสถานศึกษา และสร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาในการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบที่มีความเหมาะสม ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) การวางระบบการบริหาร และพัฒนาองค์กรอย่างมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน 2) การพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้โดยมีวิจัยเป็นฐาน 3) การบริหารจัดการทรัพยากร และงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ 4) การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีสมรรถนะทางเทคโนโลยี และการสื่อสาร และ 5) การพัฒนาระบบข้อมูล และสารสนเทศเพื่อบริหารจัดการทรัพยากร และงบประมาณ ด้วยประเด็นดังกล่าวชี้ให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาของไทย ส่วนทางด้านคุณภาพการศึกษานั้นไม่ว่าจะวัดจากคะแนนสอบ PISA คะแนนสอบ TIMSS โดยเฉลี่ยคะแนนนักเรียนจะอยู่ในอันดับท้ายๆ หากมองเข้าไปในมุมของการประเมินคุณภาพการศึกษา พบว่า คุณภาพการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ สำหรับองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนในรูปแบบคลัสเตอร์ มุ่งหาคำตอบว่าจะมีความเป็นไปได้เพียงใดที่จะบูรณาการความร่วมมือของโรงเรียนในเครือข่าย และการจัดการบริหารโรงเรียนเครือข่ายในเขตพื้นที่การศึกษาให้เข้ามามีปฏิสัมพันธ์ โดยมีเป้าหมายร่วมกันในการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนให้สูงขึ้น โดยได้มีการดำเนินการเป็นศูนย์โรงเรียน เครือข่ายความร่วมมือ และการพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการจัดการเครือข่ายความร่วมมือเป็นทางเลือกสำคัญเพื่อการเป็นศูนย์กลาง (Hub) ของชุมชน และศูนย์โรงเรียน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนต่อไป

นฤมล น่วมอนงค์ (2562) ได้ทำการศึกษาเรื่อง เครือข่ายร่วมมือทางวิชาการของบุคลากรสายวิชาการเพื่อการสนับสนุนแผนยุทธศาสตร์ของคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความคิดเห็น และสรุปข้อมูลเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของคณาจารย์และนักวิจัยในสังกัดคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และหาแนวทางส่งเสริมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบัน เพื่อสนับสนุนแผนยุทธศาสตร์ของคณะสังคมศาสตร์ สร้างความเข้มแข็งเป็นเลิศทางวิชาการ และบรรลุเป้าประสงค์ตามวิสัยทัศน์ของคณะฯ โดยการศึกษาวิจัย ได้อาศัยข้อมูลทุติยภูมิในรายงานสรุปข้อมูลเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ และการสำรวจความคิดเห็นของบุคลากรสายวิชาการในสังกัดเกี่ยวกับการสร้าง และพัฒนาเครือข่าย โดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า คณะฯ มีเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการแทบทุกภูมิภาคทั่วโลก โดยบุคลากรสายวิชาการเห็นว่าคณะฯ สามารถกำหนดแนวทางการส่งเสริม และพัฒนาเครือข่ายวิชาการเพื่อสนับสนุนแผนยุทธศาสตร์ ได้ 3 แนวทาง คือ (1) การจัดทำแผนยุทธศาสตร์แบบบนลงล่าง โดยมุ่งเป้า และกำหนดแผนยุทธศาสตร์เป็นหลัก (2) การจัดทำแผนยุทธศาสตร์แบบล่างขึ้นบน โดยให้อิสระ ทางความคิด และวิชาการแก่บุคลากร ให้ความสำคัญกับเครือข่ายวิชาการที่มีอยู่เดิม และมีความเข้มแข็ง และ (3) การจัดทำยุทธศาสตร์แบบผสมผสาน ดำเนินการควบคู่กัน ทั้งการจัดทำแผนยุทธศาสตร์แบบบนลงล่าง และแบบล่างขึ้นบน โดยกำหนด

สัดส่วน ให้เหมาะสมกับรูปแบบ และวัฒนธรรมองค์กรของส่วนงาน ซึ่งบุคลากรสายวิชาการของคณะฯ ร้อยละ 42.55 เห็นว่าควรวางแผนยุทธศาสตร์ในแบบล่างขึ้นบน และร้อยละ 38.30 เห็นว่าควรจัดทำยุทธศาสตร์แบบผสมผสาน มีเพียงร้อยละ 19.15 เท่านั้น ที่เห็นว่า ควรจัดทำยุทธศาสตร์แบบบนลงล่าง นอกจากนี้ บุคลากรสายวิชาการ ร้อยละ 74.47 เห็นว่าทิศทางในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของบุคลากรไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับ แผนยุทธศาสตร์ของคณะฯ เสมอไป ทั้งนี้ เมื่อดำเนินการมาระยะหนึ่งแล้วคณะฯ ควรมีการปรับแผนยุทธศาสตร์ เพื่อให้สอดคล้องตรงกันกับความเชี่ยวชาญ และความต้องการของคณาจารย์ในที่สุด และแสดงให้เห็นถึงความมีส่วนร่วมของบุคลากรในการพัฒนา แผนยุทธศาสตร์ของคณะฯ ส่งผลถึงความยั่งยืนขององค์กรในระยะยาวต่อไป เกี่ยวกับการพัฒนา แผนยุทธศาสตร์ของคณะฯ ส่งผลถึงความยั่งยืนขององค์กรในระยะยาวต่อไป เกี่ยวกับการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ของคณะฯ สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 แนวทาง คือ (1) การวางแผนยุทธศาสตร์ควรให้ความสำคัญกับเครือข่ายวิชาการที่มีอยู่เดิม คณาจารย์ และนักวิจัยในสังกัดส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 42.55 เห็นว่าคณะฯ ควรให้ความสำคัญกับเครือข่ายวิชาการที่มีอยู่เดิม ก่อนจะกำหนดแผนยุทธศาสตร์ ควรศึกษาเครือข่ายของคณาจารย์ และนักวิจัยที่มีอยู่เดิมเพื่อให้เห็นภาพในเชิงลึกได้ดีกว่า มีฐานความรู้เดิม ทราบความเข้มแข็งของคณะฯ และศักยภาพของบุคลากรที่มีอยู่ การดำเนินงานทำได้ง่าย และรวดเร็วกว่า เกิดความต่อเนื่องในการทำงาน มีประเด็นที่มีความหลากหลาย และมีพัฒนาการ มีความมั่นคงเข้มแข็ง เป็นประโยชน์ในการผลักดันให้เกิดดอกผล และผลิตภาพในเชิงนโยบาย เป็นรูปธรรม และอยู่บนพื้นฐานของความ เป็นจริงมากกว่า มีความเป็นไปได้ที่จะประสบความสำเร็จมากกว่า หากไม่มีกลุ่มวิจัยที่มีเครือข่ายเดิมเป็นพื้นฐานก็ไม่สามารถจะวางแผนยุทธศาสตร์ได้ เนื่องจากจะไม่มีบุคลากร ที่ดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์นั้น (2) การวางแผนยุทธศาสตร์ควรมุ่งเป้า และกำหนดแผนยุทธศาสตร์เป็นหลัก คณาจารย์ และนักวิจัยในสังกัด ร้อยละ 19.15 เห็นว่าควรให้ความสำคัญกับการ มุ่งเป้า และกำหนดแผนยุทธศาสตร์เป็นลำดับแรก โดยไม่ต้องคำนึงถึงเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการที่มีอยู่เดิม หากเครือข่ายวิชาการที่มีอยู่ไม่ตรงกับแผนยุทธศาสตร์ของคณะฯ อาจารย์เริ่มพัฒนาเครือข่ายใหม่ได้ ยุทธศาสตร์ของคณะฯ เป็นสิ่งสำคัญในการกำหนดปัจจัยสร้างความสำเร็จเพื่อให้ได้รับผลตามเป้าประสงค์ ควรมีเป้าหมายที่ชัดเจน และควรดำเนินการก่อนคำนึงถึงการสร้างเครือข่าย การให้ความสำคัญกับแผนยุทธศาสตร์เป็นหลักจะทำให้คณะฯ ไม่ย่ออยู่กับที่ อย่างไรก็ตาม การวางแผนยุทธศาสตร์ก่อนโดยไม่คำนึง ถึงเครือข่ายวิชาการอาจต้องอาศัยเวลา ต้องมีทิศทาง และงบประมาณที่ชัดเจน มีความเสี่ยงจากเครือข่ายใหม่ที่อาจไม่ยั่งยืน และอาจเป็นฝืนกลางอากาศที่ไม่รู้ว่าจะเป็นอย่างจริงหรือไม่ ซึ่งจากผลการสำรวจความคิดเห็นในประเด็นนี้ สามารถสรุปเป็นกรอบแนวทาง ในการส่งเสริม และพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของบุคลากรสายวิชาการ ซึ่งส่วนงานสามารถเลือกดำเนินการเพื่อสนับสนุนแผนยุทธศาสตร์ของคณะฯ ได้ 3 แนวทาง ดังนี้ (1) การจัดทำแผนยุทธศาสตร์แบบบนลงล่าง หรือ Top-Down Approach โดยมุ่งเป้า และกำหนดแผน

ยุทธศาสตร์เป็นหลัก (2) การจัดทำแผนยุทธศาสตร์แบบล่างขึ้นบน หรือ Bottom-Up Approach โดยให้อิสระทางความคิด และวิชาการแก่บุคลากร ให้ความสำคัญกับเครือข่ายวิชาการ ที่มีอยู่เดิม และมีความเข้มแข็ง เป็นการกำหนดแผนยุทธศาสตร์แบบมีส่วนร่วมของบุคลากรในสังกัด (3) การจัดทำแผนยุทธศาสตร์แบบผสมผสาน หรือ Mixed Methods Approach ให้ความสำคัญควบคู่กันทั้ง การจัดทำแผนยุทธศาสตร์แบบบนลงล่างและแบบล่างขึ้นบน โดยกำหนดสัดส่วนให้เหมาะสมกับ รูปแบบ และวัฒนธรรมองค์กรของส่วนงาน

ธีรภัทร โคตรบรรเทา และคณะ (2563) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพ กลุ่มที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 นี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหาร สถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาในกลุ่มที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 และ 2) เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม ของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายฯ พบว่า แนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายฯ มี 6 ด้าน ประกอบด้วย 1. การมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจ แนวทางที่ได้ คือ 1.1 การมีส่วนร่วมในการเสนอแนะนโยบายในการบริหารงานในโรงเรียน 1.2 การมีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางการสร้างขวัญและกำลังใจใน การทำงานของครู 1.3 การมีส่วนร่วมตัดสินใจเลือกกิจกรรม/โครงการที่เหมาะสมกับการบริหารงาน 1.4 การมีส่วนร่วมในการกำหนดอัตรากำลัง/ตำแหน่งงานที่จำเป็น/ต้องการด้วยหลักธรรมาภิบาลหรือธรรมาธิปไตย 1.5 การได้มีส่วนร่วมในการได้รับโอกาสในการแก้ไขปัญหา ร่วมกับ ผู้บังคับบัญชา/เพื่อนร่วมงาน 2. การมีส่วนร่วมในด้านการแสดงความคิดเห็น แนวทางที่ได้ คือ 2.1 การมีส่วนร่วมเสนอแนวทางการดำเนินงานในคณะตามมาตรฐานด้านการบริหารจัดการศึกษาของ สพฐ. 2.2 การมีส่วนร่วม ในการเสนอความคิดเห็นในการกำหนดหลักสูตร และพัฒนาหลักสูตรร่วมกัน 2.3 การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น ให้คำปรึกษา และข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารบุคลากรแก่ ผู้บริหาร 2.4 การที่ผู้บริหารรับฟัง และนำข้อเสนอแนะของครูไปปรับปรุงการบริหารงานของโรงเรียน 2.5 การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการสร้าง สัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน 2.6 มีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นต่องานที่รับผิดชอบ 3. การมีส่วนร่วมในด้านการประเมินผล แนวทางที่ได้ คือ 3.1 การได้รับโอกาส ประเมินผลการปฏิบัติงานร่วมกับผู้บริหารเพื่อพิจารณาความดีความชอบด้วย หลักธรรมาภิบาลและ ธรรมาธิปไตย 3.2 การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปีของ ผู้บริหาร และครูในโรงเรียน 3.3 การมีส่วนร่วมในการควบคุม/ติดตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ทางการบริหารในโรงเรียน 3.4 การมีส่วนร่วมในการกำหนดขอบเขตของงาน และการประเมินผลการ ปฏิบัติงาน 3.5การมีส่วนร่วมในการรับทราบผลการดำเนินงาน และรายงานประจำปี 4. การมีส่วนร่วมในด้านการดำเนินงาน แนวทางที่ได้ คือ 4.1 การมีส่วนร่วม วางแผนปฏิบัติการประจำปี และ

รับทราบผลการปฏิบัติงานพร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะ 4.2 การมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทาง/ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม/โครงการของโรงเรียน 4.3 การมีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม ตรวจสอบ การใช้งบประมาณ และให้ความเห็นชอบรายงานการเงิน 4.4 การที่ผู้บริหารและครูในโรงเรียน ส่วนมากได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการ/คณะทำงานในการดำเนินงาน 4.5 การมีส่วนร่วมในการ ส่งเสริม และสนับสนุนการพัฒนาอาคารสถานที่ภูมิทัศน์ และสภาพแวดล้อมของโรงเรียน 5. การมี ส่วนร่วมในด้านการจัดสรรผลประโยชน์ แนวทางที่ได้ คือ 5.1 การมีส่วนร่วมวางแผนงบประมาณ ประจำปีของโรงเรียน 5.2 การมีส่วนร่วมจัดสรรงบประมาณ และทรัพยากรทางการ ศึกษาของ โรงเรียน 5.3 การมีส่วนร่วมในการมีการจัดสรรผลประโยชน์ให้แก่ผู้บริหาร และครูอย่างทั่วถึง และ เหมาะสม 4) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการดำเนินกิจกรรม/โครงการบริหารงาน 5) การมีส่วนร่วมในการนำผลงานของครูนำเสนอต่อผู้บริหารเพื่อพิจารณาความดีความชอบ 6) มีการยก ย่องชมเชย และสร้างแรงจูงใจแก่ครูในโรงเรียนที่ได้ดำเนินงานจนประสบความสำเร็จ 6. การมีส่วน ร่วมในด้านการรับผิดชอบ แนวทางที่ได้ คือ 6.1 การมีส่วนร่วมใน การพัฒนาคุณภาพ และเสริมสร้าง ประสิทธิภาพ ตลอดจนส่งเสริมความมีวินัยของบุคลากรในการทำงาน 6.2 การเปิดโอกาสให้ได้ทำงาน ที่ท้าทายความรู้ และความสามารถ 6.3 การมีส่วนร่วมกำหนดแผนการกำกับ ติดตามกับโรงเรียน เช่น วิธีการ ระยะเวลา 6.4 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการกำกับติดตามการดำเนินงานของ โรงเรียนตาม แผนที่กำหนดไว้ ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น สังเกต สัมภาษณ์ 5) การมีส่วนร่วมที่ทำให้สามารถทำงาน ที่ ได้รับมอบหมายให้เสร็จทันตามเวลาที่กำหนดเสมอ 6) ผู้บริหาร และครูมีการเข้าร่วมประชุมสัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ 7) การมีส่วนร่วมในความรับผิดชอบต่อความผิดพลาดที่เกิดขึ้นในโรงเรียน โดย ภาพรวม ผู้บริหาร และครูของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา กลุ่มที่ 2 (ตำบลบ้านทุ่ม ตำบลแดงใหญ่ ตำบลสาวะถี) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ควรได้ มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา 6 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในความรับผิดชอบต่อ 2) ด้าน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น 4) ด้านการมีส่วนร่วมใน การประเมินผล 5) ด้านการมีส่วนร่วมในด้านการดำเนินงาน 6) ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดสรร ผลประโยชน์

นฤมล ฤทธิแสง และธนารัตน์ ศรีเมืองงาม (2563) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแนว ทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาองค์ประกอบของเครือข่าย (2) ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกลุ่มเครือข่าย ผลการวิจัยพบว่า 1. องค์ประกอบ ของเครือข่าย ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ประกอบด้วย 1) การกำกับดูแล และการ ประสานงานเครือข่าย 2) การเสริมสร้างความร่วมมือ และการมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย 3) การ กำหนดเป้าหมาย และดำเนินงานเครือข่าย 4) การพัฒนาบุคลากร และการแลกเปลี่ยน 5)

สัมพันธภาพ และการติดต่อสื่อสาร 2. สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์การบริหารกลุ่ม
 เครือข่ายของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 พบว่า
 สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า อยู่ในระดับ
 ปานกลางทุกองค์ประกอบ โดยองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับ นำเสนอตามลำดับจากมาก
 ไปหาน้อย ได้แก่ การกำกับดูแล และการประสานการติดต่อสื่อสารสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ใน
 ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ย
 สูงสุดสามอันดับ นำเสนอตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การพัฒนาบุคลากร และการ
 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การเสริมสร้างความร่วมมือ และการมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย และ
 สัมพันธภาพ และการติดต่อสื่อสาร 3. แนวทางการพัฒนาการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพ
 การศึกษาสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 1 สรุปได้ดังนี้ 1.
 การกำกับดูแล และการประสานงานเครือข่าย ประกอบด้วย 1) มีวิสัยทัศน์ และภารกิจของกลุ่ม
 เครือข่าย โดยประชุมเครือข่ายเพื่อร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจของกลุ่มลงมติจาก
 โรงเรียนในเครือข่าย และถ่ายทอดมติอย่างทั่วถึง 2) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารเครือข่าย ตาม
 ระเบียบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยแบ่งฝ่ายการบริหาร
 ออกเป็น 4 กลุ่มงาน ให้สอดคล้องกับการบริหารสถานศึกษา ลงมติเลือกศูนย์ประสานงานเครือข่าย
 และแต่งตั้งกรรมการ 3) มีคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการโดยจัดทำ
 คำสั่งแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ โดยระบุหน้าที่อย่างชัดเจน 4) มีระเบียบปฏิบัติของเครือข่าย โดยจัดทำ
 และเผยแพร่ให้ทราบทั่วกัน 5) มีการกำหนดหน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริหาร
 เครือข่ายสำหรับการให้บริการเครือข่ายอย่างชัดเจน 6) มีการจัดสถานที่สำหรับศูนย์ประสานงาน
 เครือข่ายที่ สะอาด และเหมาะสมสำหรับการให้บริการต่อเครือข่าย และลงมติเลือกศูนย์ฯ และ 7) มี
 การจัดทำเว็บไซต์ของกลุ่มเครือข่าย และอัปเดตข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ และ
 แต่งตั้งผู้ดูแลเว็บไซต์อย่างเป็นลายลักษณ์อักษร 2. การเสริมสร้างความร่วมมือ และการมีส่วนร่วมของ
 สมาชิกเครือข่าย ประกอบด้วย 1) มีแผนเสริมสร้างความร่วมมือ และการมีส่วนร่วมของสมาชิก
 เครือข่ายเป็นรายภาคเรียน และรายปีการศึกษา 2) มีการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสามัคคี ความ
 เสียสละ การมีส่วนร่วม สำหรับสมาชิกเครือข่าย 3) มีการจัดกิจกรรมทำระเบียบหรือข้อตกลงในการ
 ร่วมแบ่งปันทรัพยากรทางการศึกษา และการดูแลรักษาทรัพยากรทางการศึกษา 4) มีการจัดกิจกรรม
 ระดมทุนเพื่อสรรหาวัสดุ อุปกรณ์ หรือครุภัณฑ์สำหรับการบริหารเครือข่ายจากชุมชน ท้องถิ่น และ
 5) เปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริม และสนับสนุนภารกิจของเครือข่าย 3.
 การกำหนดเป้าหมาย และดำเนินงานเครือข่าย ประกอบด้วย 1) มีการประชุมเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติ
 งานของเครือข่ายเป็นรายภาคเรียน และรายปีการศึกษา 2) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิบัติงานแต่
 ละกิจกรรม โดยประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารเครือข่าย ครู บุคลากรทางการศึกษาจากโรงเรียน

สมาชิกเครือข่าย สำหรับการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละกิจกรรม 3) มีการประชุมเพื่อวางแผนการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละครั้งเป็นการทำความเข้าใจเป้าหมาย และมอบหมายหน้าที่ 4) มีการประชุมเพื่อสรุปผลการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละครั้ง เพื่อประเมินผลสำเร็จ วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค หนทางแก้ไข และปรับปรุงพัฒนาการทำงานครั้งต่อไป 5) มีการยกย่อง เชิดชูให้กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานเครือข่าย และผู้ที่มีความเสียสละทุ่มเทเพื่อความสำเร็จของส่วนรวม และมีการประกาศเชิดชูเกียรติทางเว็บไซต์ของเครือข่ายอย่างเป็นทางการเป็นลายลักษณ์อักษรตามความเหมาะสม 4. การพัฒนาบุคลากร และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) มีการจัดทำแผนการพัฒนาบุคลากร และความเข้มแข็งทางวิชาการของเครือข่าย โดยเป็นส่วนหนึ่งของภารกิจตามวิสัยทัศน์ และพันธกิจของเครือข่าย 2) มีการจัดสรรงบประมาณร่วมกัน และกำหนดประเด็นเพื่อการเรียนรู้ และการพัฒนาร่วมกันระหว่างสมาชิกเครือข่ายเป็นประจำทุกเดือน 4) มีการจัดกิจกรรม และเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่มเครือข่ายโดยมุ่งเน้น การศึกษา การบริหาร และความสำเร็จของกลุ่มเครือข่าย 5) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ทรงคุณวุฒิ ในการร่วมพัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการ เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่มเครือข่าย และสมาชิกเครือข่าย และ 6) มีการสร้างภาคีเครือข่ายกับสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อการพัฒนาบุคลากร และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 5. สัมพันธภาพ และการติดต่อสื่อสาร ประกอบด้วย 1) มีแผนการจัดกิจกรรมนันทนาการ การเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีภายในกลุ่มเครือข่าย ทุกภาคเรียน 2) มีแผนการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของกลุ่มเครือข่ายอย่างสม่ำเสมอ 3) มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมมนุษยสัมพันธ์เพื่อการติดต่อสื่อสารที่ดีระหว่างปัจเจกบุคคล กล้ามกับกลุ่ม และระหว่างเครือข่ายกับเครือข่าย 4) มีการติดตาม อและรายงานข่าวสารของกลุ่มเครือข่ายอื่นๆ และแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างกลุ่มเครือข่าย 5) มีการจัดกิจกรรมเพื่อเน้นย้ำ เพื่อทบทวน รักษาเป้าหมาย และทิศทางการดำเนินงานกลุ่มเครือข่ายให้บรรลุผลสำเร็จตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจที่กำหนดไว้ และ 6) มีการเปิดโอกาสให้คณะกรรมการบริหารเครือข่าย ครู และบุคลากรทางการศึกษาที่ไม่ใช่คณะกรรมการให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการบริหารและการดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Wieczorek (2021) ได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดเครือข่ายวิชาการแบบไดนามิกและเชื่อมโยงกับทักษะภาษาอังกฤษ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการลดความเสี่ยงในการทำงานวิชาการร่วมกันกับด้านการสื่อสารและศึกษารูปแบบพฤติกรรมของนักวิชาการที่เน้นการเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับรูปแบบของเครือข่ายวิชาการที่อาจช่วยนักวิชาการในการจัดการความเสี่ยงและพลวัตที่มีอยู่ในการเชื่อมต่อทางวิชาการ การศึกษานี้ใช้ทฤษฎีข้ามสาขาวิชา ข้อมูลเชิงลึกเพื่อสร้างแนวคิดเครือข่ายวิชาการแบบไดนามิก เป็นการทำงานร่วมกันอย่างชัดเจน ปรากฏการณ์ที่มีเชื่อมโยงทางทฤษฎีกับผลวิจัยในด้านหนึ่ง และกับทักษะภาษาอังกฤษในด้านอื่นๆ ทั้งที่รู้ว่าภาษาอังกฤษยังพัฒนาไม่มากพอ หลายประเทศยังมีอุปสรรคในการใช้ภาษาอังกฤษเมื่อเทียบกับนักวิชาการที่มีทักษะ

ภาษาอังกฤษ ในเรื่องของการศึกษาเอกสาร และวารสารภาษาอังกฤษ การมีส่วนร่วมของนักวิชาการหลายภาษาในชุมชนวิชาการแสดงให้เห็นว่าภาษาที่มีความยาก ซึ่งมีความสำคัญมากในการเข้าถึงและการมีส่วนร่วมในงานวิชาการ ทักษะภาษาอังกฤษจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญของสิ่งที่เรียกว่า การปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญของการเผยแพร่ผลงาน และกิจกรรมต่างๆ เช่นการเข้าร่วมในโครงการเชิงวิชาการ และการประชุมสัมมนา การเลือกวารสารที่เหมาะสมกับกับศึกษาค้นคว้า ฯลฯ แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเป็นสิ่งสำคัญในการเชื่อมต่อองค์ความรู้กับนักวิชาการทั้งในระดับบุคคลและระเบียบวิธีการ จึงถือเป็นเรื่องยากและท้าทายสำหรับวิชาการที่ไม่ได้เรียนภาษาอังกฤษในระดับพื้นฐานของการศึกษา เนื่องจากแนวคิดของเครือข่ายไดนามิกถือว่าสนับสนุนการโต้ตอบเชิงปฏิสัมพันธ์ทางสังคม เช่นปฏิสัมพันธ์เชิงเป้าหมายระหว่างนักวิชาการเฉพาะทาง และนักวิชาการอื่นๆ นี่อาจเป็นเรื่องยากที่จะบรรลุได้ หากวิชาการมุ่งเน้นไม่แสดงการสื่อสารที่ใช้ภาษาที่ดีทักษะต่างๆ เพราะการโต้ตอบแบบไดนามิกนั้นต้องการความเข้าใจที่ดีในสิ่งที่เกิดขึ้นในปฏิสัมพันธ์เหล่านั้น และตอบสนองอย่างเหมาะสม กล่าวคือ อาจถูกเอาเปรียบอย่างชัดเจน ต่อสายสัมพันธ์ที่ไม่เป็นมืออาชีพ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดการความสัมพันธ์ทางวิชาการในขั้นตอนต่างๆ ของการพัฒนาของนักวิชาการ 1) การดำเนินการอย่างเป็นระบบเพื่อเริ่มต้นความสัมพันธ์ 2) สลายความสัมพันธ์ที่มีอยู่ในแง่ของความน่าดึงดูดใจในปัจจุบันเกี่ยวกับการเผยแพร่ศักยภาพในตัว การเริ่มต้นการติดต่อใหม่กับนักวิชาการที่ได้รับการคัดเลือกอย่างเหมาะสมจะช่วยยกระดับการวิจัยของนักวิชาการ ส่วนใหญ่เป็นเพราะความพยายามที่จะขยายเครือข่ายวิชาการ การพยายามเข้าถึงนักวิชาการที่มีประสบการณ์หลากหลาย และเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความร่วมมือใหม่ ที่จะประสบความสำเร็จในระยะยาว ความพยายามของนักวิชาการเฉพาะทางเพื่อขยายเครือข่ายวิชาการผ่านเครือข่ายแบบไดนามิก เพิ่มโอกาสที่เครือข่ายของนักวิชาการเฉพาะทางจะอุดมไปด้วยการติดต่อที่หลากหลาย เช่น กับผู้คนจากสาขาวิชาอื่น หนือประเทศอื่นๆ ในขณะที่ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างหลากหลายนั้น ถือเป็นกลไกหลักของเครือข่ายที่จะเกิดประสิทธิผลอย่างพิเศษ การเริ่มต้นผู้ติดต่อใหม่อย่างมีจิตอาสาอาจสร้างทางเลือกในการทำงานร่วมกันมากขึ้น สำหรับนักวิชาการเฉพาะทาง ที่ไม่ใช่แค่การเลือกใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่แล้วเพียงเท่านั้น

จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยสามารถสรุปองค์ประกอบของเครือข่ายวิชาการเพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ได้แก่ (1) การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของเครือข่าย (2) กระบวนการปฏิบัติงานของเครือข่าย (3) การมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย (4) การพัฒนาสมาชิกเครือข่าย (5) การติดตามผลการดำเนินงานของเครือข่าย และ (6) การส่งเสริมกิจกรรมสำคัญของเครือข่าย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาแนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการพัฒนาเครื่องมือ
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

การวิจัยครั้งนี้มีการดำเนินการวิจัย จำแนกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาความต้องการจำเป็นในแนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ซึ่งประกอบด้วย การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น โดยมีขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ปีการศึกษา 2564 จาก 109 สถานศึกษา จำนวน 1,295 คน (สารสนเทศสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2, 2563)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการเทียบตารางสำเร็จรูปของเครชี และมอร์แกน ได้จำนวน 297 คน โดยสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดของสถานศึกษา แล้วสุ่มแบบอย่างง่าย ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขนาดสถานศึกษา	จำนวนสถานศึกษา	จำนวนประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
โรงเรียนขนาดเล็ก	73	624	143
โรงเรียนขนาดกลาง	34	594	136
โรงเรียนขนาดใหญ่	2	77	18
รวม	109	1,295	297

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการพัฒนาเครื่องมือ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีลักษณะของเครื่องมือการสร้างเครื่องมือ และการหาคุณภาพของเครื่องมือดังนี้

2.1 ลักษณะของเครื่องมือ ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้มีดังนี้

แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเองแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์การทำงาน และบทบาทในเครือข่าย มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบสำรวจรายการ (check list)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานของเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบตอบสนองคู่ (Duel-response format) เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ โดยค่าแต่ละระดับมีความหมาย ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.2 การพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

2.2.1 ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเครือข่ายวิชาการ

2.2.2 กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย และนิยามศัพท์ ที่ใช้ในการวิจัย

2.2.3 สร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดในการวิจัย

2.2.4 นำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ เพื่อขอคำแนะนำในการปรับปรุง และแก้ไข

2.2.5 นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษามาปรับปรุงแล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน (ภาคผนวก ก.) พิจารณาตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content validity) ได้ค่า IOC (Index of item objective congruence) ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 (ภาคผนวก จ)

2.2.6 นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ มาแนะนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบแบบสอบถามอีกครั้งหนึ่ง

2.2.7 จัดพิมพ์ร่างแบบสอบถามหลังปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปใช้ทดลองใช้กับครู
จำนวน 30 คน เพื่อวิเคราะห์หาความเที่ยงของแบบสอบถาม

2.2.8 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากการทดลองใช้ (Try out) ทุกฉบับมาวิเคราะห์
หาค่าความเที่ยงโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient alpha) ของครอนบาค (Cronbach)
โดยแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการมี
ค่าความเที่ยง เท่ากับ .97 และ .98 ตามลำดับ (ภาคผนวก ฉ)

2.2.9 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ (ภาคผนวก ค) แล้วนำไปเก็บรวบรวม
ข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับดังนี้

3.1 ขออนุญาตจากสาขาวิชาศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ถึง
ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บ
รวบรวมข้อมูล

3.2 นำส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขออนุญาตให้เก็บรวบรวมข้อมูลของสำนักงานพื้นที่
การศึกษาการศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ไปยังสถานศึกษาที่เป็นหน่วยการวิเคราะห์ของการ
วิจัย โดยผู้ศึกษานำส่งด้วยตนเอง พร้อมนัดหมายวัน เวลา ในการขอรับแบบสอบถามคืน

3.3 ติดตามรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง โดยได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 297 ฉบับ
คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้ข้อมูลจากแบบสอบถาม แล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยได้แบ่งการวิเคราะห์
ออกเป็น 2 ตอน ตามข้อมูลจากแบบสอบถาม ดังนี้

4.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามได้จำนวน 297 ชุด คิดเป็นร้อย
ละ 100 มาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 นำแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ ไปประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม
สำเร็จรูปดังนี้

1) แบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจก
แจงความถี่ (Frequency) ซึ่งจะใช้ร้อยละ (Percentage) เป็นสถิติบรรยาย

2) แบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา หาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทั้งในภาพรวมและรายด้าน โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น. 165)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายความว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายความว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายความว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายความว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายความว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.3 การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา โดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น จากสูตร Modified Priority Need Index ($PNI_{Modified}$) และจัดลำดับความต้องการจำเป็น โดยนำเสนอผลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง ซึ่งมีสูตรคำนวณ $PNI_{Modified}$ (สุวิมล ว่องวานิช, 2558) ดังนี้

$$PNI_{Modified} = \frac{I-D}{D}$$

เมื่อ I หมายถึง ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์

D หมายถึง ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน

ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ซึ่งเป็นการศึกษาโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์กิ่งโครงสร้าง โดยมีขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่

ผู้วิจัยดำเนินการประสานผู้ให้สัมภาษณ์เพื่อกำหนดวัน เวลา ในการสัมภาษณ์ จากนั้นดำเนินการขอหนังสือขออนุญาตสัมภาษณ์จากสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ และดำเนินการสัมภาษณ์เป็นเวลาคนละ 1 ชั่วโมงตามวันเวลาที่กำหนด จนได้ข้อสรุปของข้อเสนอแนะเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

- นายมานัด ไชยแก้ว กรรมการกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเถิน 4 วันที่ 18 เมษายน 2565

- นายสมบัติ สิริวงศ์เครือ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 วันที่ 19 เมษายน 2565

- นายชยพล ศรีประดิษฐ์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 วันที่ 19 เมษายน 2565
- นายชวินทร์วิชัย เชื้อนใจ ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนตำบลแม่กัวะ วันที่ 19 เมษายน 2565
- นายอภิชาติ ไชยเมืองขึ้น กรรมการกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาเสริมงาม 2 วันที่ 19 เมษายน 2565
- นายสมคิด นาคกุล ประธานศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาอำเภอเถิน วันที่ 20 เมษายน 2565
- นายวัชระ สุริยะลังกา ประธานศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาอำเภอแม่พริก วันที่ 21 เมษายน 2565
- นายบุญนพดล แก้วดวงตา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดอนธรรม วันที่ 21 เมษายน 2565
- นางหทัยทิพย์ แก้วแสนตอ ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลแม่ทะ (ชุมชนน้ำทิ้ง-บ้านฮ่อมอปลัดมรก) วันที่ 21 เมษายน 2565

2. เครื่องมือการวิจัยและการพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย ได้แก่

2.1 ลักษณะเครื่องมือ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยเครื่องมือดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์จากผลการวิจัยในระยะที่ 1 มากำหนดเป็นประเด็นในการสัมภาษณ์

2.2 วิธีการสร้างเครื่องมือ ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.2.1 สรุประดับความต้องการจำเป็นในระยะที่ 1

2.2.2 ร่างแนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

2.2.3 แนวคำถามการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ที่มุ่งถามความเป็นไปได้ความเหมาะสม และความถูกต้องครอบคลุมของคำถามเกี่ยวกับการกำหนดแนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

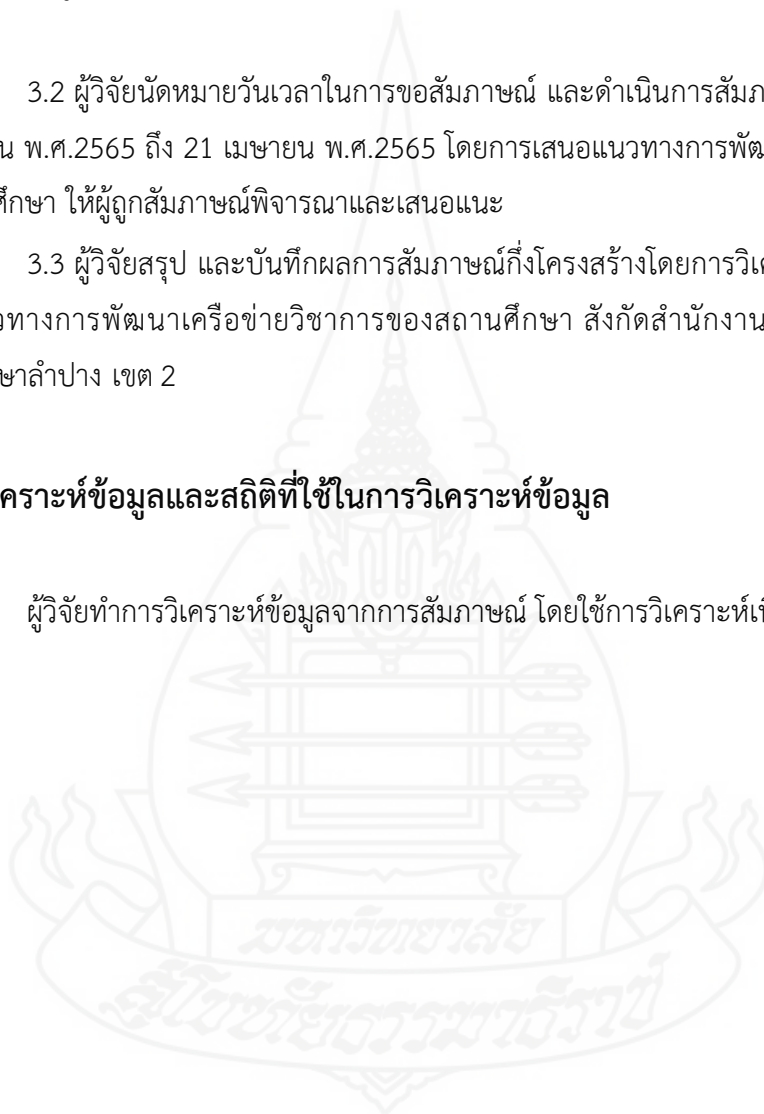
3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากสาขาวิชาศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ถึงผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา ผู้อำนวยการสถานศึกษา ผู้อำนวยการศูนย์เครือข่ายสถานศึกษา และครูที่เป็นกรรมการศูนย์เครือข่ายสถานศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์

3.2 ผู้วิจัยนัดหมายวันเวลาในการขอสัมภาษณ์ และดำเนินการสัมภาษณ์ในระหว่างวันที่ 18 เมษายน พ.ศ.2565 ถึง 21 เมษายน พ.ศ.2565 โดยการเสนอแนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา ให้ผู้ถูกสัมภาษณ์พิจารณาและเสนอแนะ

3.3 ผู้วิจัยสรุป และบันทึกผลการสัมภาษณ์ถึงโครงสร้างโดยการวิเคราะห์ และนำเสนอข้อมูลแนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 2

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่กำหนดไว้ดังนี้

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

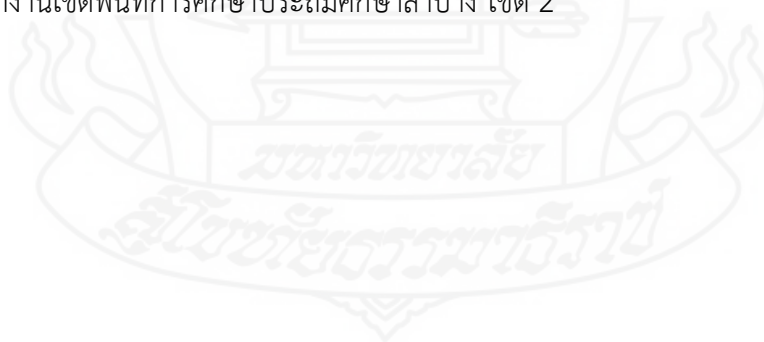
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันของการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

ตอนที่ 4 ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

ตอนที่ 5 ผลการศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังปรากฏผลในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ความถี่และค่าร้อยละของข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

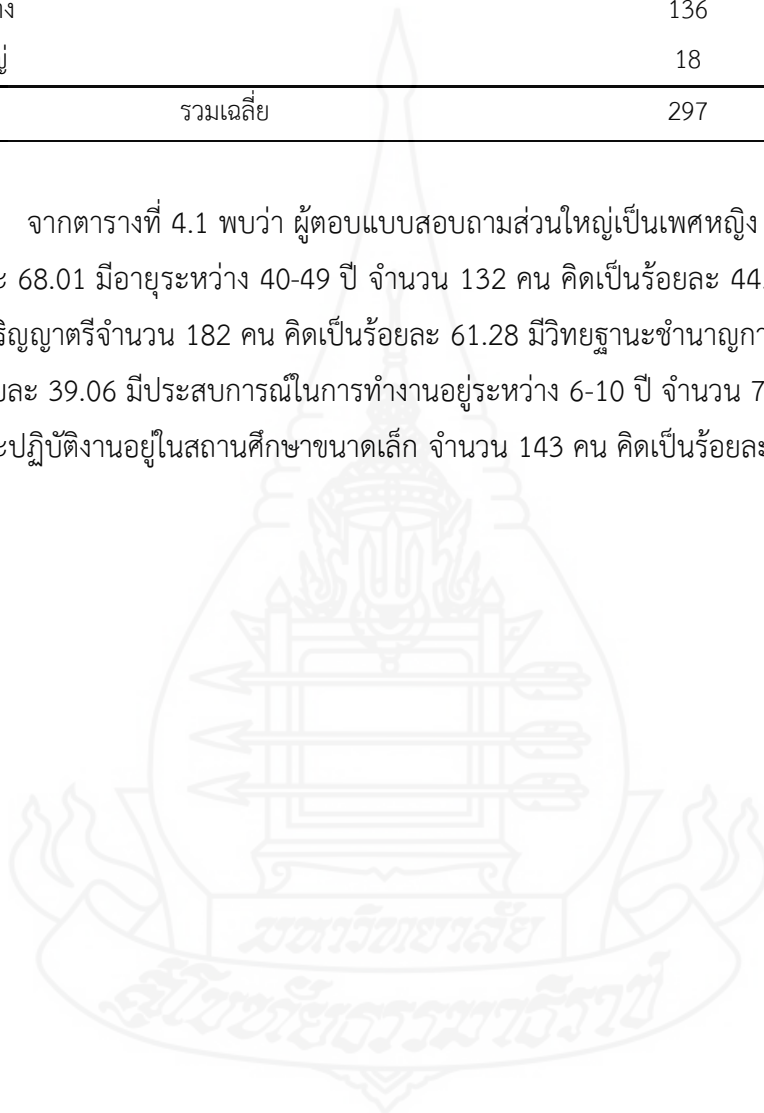
(n = 297)

สถานภาพทั่วไป	ความถี่	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	95	31.99
หญิง	202	68.01
รวมเฉลี่ย	297	100.00
2. อายุ		
20-29 ปี	32	10.77
30-39 ปี	101	34.01
40-49 ปี	132	44.45
50 ปีขึ้นไป	32	10.77
รวมเฉลี่ย	297	100.00
3. ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	182	61.28
ปริญญาโท	115	38.72
รวมเฉลี่ย	297	100.00
4. วิทยฐานะ		
ไม่มีวิทยฐานะ	75	25.25
ชำนาญการ	106	35.69
ชำนาญการพิเศษ	116	39.06
5. ประสบการณ์ทำงาน		
0-5 ปี	59	19.87
6-10 ปี	73	24.58
11-15 ปี	63	21.21
16-20 ปี	45	15.15
21-25 ปี	28	9.43
26 ปีขึ้นไป	29	9.76
รวมเฉลี่ย	297	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

สถานภาพทั่วไป	ความถี่	ร้อยละ
6. ขนาดสถานศึกษา		
เล็ก	143	48.15
กลาง	136	45.79
ใหญ่	18	6.06
รวมเฉลี่ย	297	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 68.01 มีอายุระหว่าง 40-49 ปี จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 44.45 สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีจำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 61.28 มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 39.06 มีประสบการณ์ในการทำงานอยู่ระหว่าง 6-10 ปี จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 24.58 และปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 48.15

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันของการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 จำแนกออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1) การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของเครือข่าย 2) กระบวนการปฏิบัติงานของเครือข่าย 3) การมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย 4) การพัฒนาสมาชิกเครือข่าย 5) การติดตามผลการดำเนินงานของเครือข่าย และ 6) การส่งเสริมกิจกรรมสำคัญของเครือข่าย ผลการวิเคราะห์ในภาพรวมปรากฏดัง ตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพปัจจุบันของการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยภาพรวม

(n = 297)

ด้านที่	การดำเนินงานเครือข่ายวิชาการ ของสถานศึกษา	การดำเนินงาน			
		(\bar{x})	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1	การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ของเครือข่าย	4.15	0.63	มาก	1
2	กระบวนการปฏิบัติงานของเครือข่าย	3.95	0.58	มาก	2
3	การมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย	3.71	0.59	มาก	3
4	การพัฒนาสมาชิกเครือข่าย	3.52	0.66	มาก	5
5	การติดตามผลการดำเนินงานของ เครือข่าย	3.49	0.66	ปานกลาง	6
6	การส่งเสริมกิจกรรมสำคัญของเครือข่าย	3.55	0.65	มาก	4
รวมเฉลี่ย		3.73	0.51	มาก	

จากตารางที่ 4.2 พบว่า สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.73$, S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของเครือข่าย ($\bar{x} = 4.15$, S.D. = 0.63) ด้านกระบวนการปฏิบัติงานของเครือข่าย ($\bar{x} = 3.95$, S.D. = 0.58) ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย ($\bar{x} = 3.71$, S.D. = 0.59) ด้านการส่งเสริมกิจกรรมสำคัญของเครือข่าย ($\bar{x} = 3.55$, S.D. = 0.65) ด้านการพัฒนาสมาชิกเครือข่าย ($\bar{x} = 3.52$, S.D. = 0.66) และด้านการติดตามผลการดำเนินงานของเครือข่าย ($\bar{x} = 3.49$, S.D. = 0.66) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาสภาพปัจจุบันของการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษาเป็นรายด้าน ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 4.3 - 4.8

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพปัจจุบันของการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของเครือข่าย

(n=297)

ข้อที่	การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของเครือข่าย	การดำเนินงาน			
		(\bar{x})	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1	เครือข่ายเกิดจากการรวมตัวกันของสถานศึกษาที่มีความต้องการ ในพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างชัดเจน	4.18	0.72	มาก	3
2	เครือข่ายร่วมกันกำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาไปในทิศทางเดียวกัน	4.20	0.71	มาก	1
3	เครือข่ายระบุความต้องการในการดำเนินงานอย่างชัดเจน	4.15	0.670	มาก	5
4	เครือข่ายกำหนดแนวทางในการดำเนินงานอย่างเหมาะสม และ สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาสมาชิก	4.18	0.65	มาก	2
5	เครือข่ายกำหนดกิจกรรมและภารกิจของกลุ่มเครือข่ายอย่าง เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาสมาชิก	4.13	0.68	มาก	7
6	เครือข่ายใช้ข้อมูลทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาในการ วิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรคเพื่อกำหนด แนวทางพัฒนาร่วมกันอย่างเหมาะสม	4.04	0.73	มาก	8
7	เครือข่ายจัดให้มีการประชุมเพื่อสร้างการรับรู้ และความเข้าใจไป ในทิศทางเดียวกันโดยผ่านการลงมติเห็นชอบจากสถานศึกษา สมาชิกเครือข่ายอย่างชัดเจนและเป็นระบบ	4.14	0.69	มาก	6
8	เครือข่ายมีความเป็นเอกภาพในการขับเคลื่อนงานของเครือข่าย อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาสมาชิก	4.17	0.69	มาก	4
รวมเฉลี่ย		4.15	0.63	มาก	

จากตารางที่ 4.3 พบว่า สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของเครือข่ายในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.15$, S.D. = 0.63) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดย 3 ลำดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในกลุ่ม ได้แก่ เครือข่ายร่วมกันกำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปในทิศทางเดียวกัน ($\bar{x} = 4.20$, S.D. = 0.71) เครือข่ายกำหนดแนวทางในการดำเนินงานอย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับบริบทของ

สถานศึกษาสมาชิก ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = 0.65) และเครือข่ายเกิดจากการรวมตัวกันของสถานศึกษาที่มีความต้องการในพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างชัดเจน ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = 0.72) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในกลุ่ม ได้แก่ เครือข่ายใช้ข้อมูลทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาในการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรคเพื่อกำหนดแนวทางพัฒนาร่วมกันอย่างเหมาะสม ($\bar{x} = 4.04$, S.D. = 0.73)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน เครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา ด้านกระบวนการปฏิบัติงานของเครือข่าย

(n=297)

ข้อที่	กระบวนการปฏิบัติงานของเครือข่าย	การดำเนินงาน			
		(\bar{x})	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1	เครือข่ายกำหนดโครงสร้างการปฏิบัติงานของเครือข่ายอย่างชัดเจน	4.00	0.69	มาก	3
2	เครือข่ายกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิกภายในเครือข่ายอย่างชัดเจน	4.03	0.67	มาก	1
3	เครือข่ายกำหนดกฎระเบียบที่ใช้ร่วมกันภายในเครือข่ายอย่างชัดเจน	4.00	0.67	มาก	2
4	เครือข่ายติดต่อประสานงานกันอย่างทั่วถึงในการปฏิบัติงาน	3.91	0.68	มาก	7
5	เครือข่ายมีแผนและโครงการอย่างชัดเจน และสามารถปฏิบัติได้จริง	3.91	0.63	มาก	8
6	เครือข่ายจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานของสถานศึกษาสมาชิกอย่างเพียงพอและสอดคล้องกับความต้องการของสมาชิก	3.99	0.72	มาก	4
7	เครือข่ายส่งเสริมให้สถานศึกษาสมาชิกช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามศักยภาพของแต่ละสถานศึกษาสมาชิก	3.95	0.63	มาก	6
8	เครือข่ายส่งเสริมให้สถานศึกษาสมาชิกร่วมแรงร่วมใจกันในการปฏิบัติงานตามที่กำหนดให้ประสบผลสำเร็จ	3.95	0.64	มาก	5
9	เครือข่ายวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคเพื่อเป็นแนวทางแก้ไขและปรับปรุงพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป	3.79	0.67	มาก	9
รวมเฉลี่ย		3.95	0.58	มาก	

จากตารางที่ 4.4 พบว่า สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านกระบวนการปฏิบัติงานของเครือข่าย ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.95$, S.D. = 0.58) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดย 3 ลำดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในกลุ่ม ได้แก่ เครือข่ายกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิกภายในเครือข่ายอย่างชัดเจน ($\bar{x} = 4.03$, S.D. = 0.67) เครือข่ายกำหนดกฎระเบียบที่ใช้ร่วมกันภายในเครือข่ายอย่างชัดเจน ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.67) และเครือข่ายกำหนด

โครงสร้างการปฏิบัติงานของเครือข่ายอย่างชัดเจน ($\bar{x} = 4.00$, S.D. = 0.69) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในกลุ่ม ได้แก่ เครือข่ายวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคเพื่อแนวทางแก้ไขและปรับปรุงพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป ($\bar{x} = 3.79$, S.D. = 0.67)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน

เครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย

(n=297)

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย	การดำเนินงาน			
		(\bar{x})	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1	เครือข่ายส่งเสริมให้สถานศึกษาสมาชิกร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมมือกันปฏิบัติงานอย่างจริงจัง และเต็มความสามารถ	3.74	0.65	มาก	2
2	เครือข่ายมีกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเพื่อสร้างแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างจริงจัง	3.68	0.66	มาก	6
3	เครือข่ายมีแผนและโครงการสนับสนุนการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาสมาชิกอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ	3.69	0.66	มาก	5
4	เครือข่ายจัดทำระเบียบหรือข้อตกลงในการทำงานร่วมกันอย่างชัดเจน	3.76	0.64	มาก	1
5	เครือข่ายส่งเสริมให้มีการแบ่งปันทรัพยากรทางการศึกษาระหว่างสถานศึกษาสมาชิกอย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับบริบทของแต่ละสถานศึกษาสมาชิก	3.70	0.63	มาก	4
6	เครือข่ายจัดให้มีการดูแลรักษาทรัพยากรทางการศึกษาร่วมกัน เพื่อให้สามารถใช้งานได้อย่างคุ้มค่าและทันต่อความต้องการ	3.73	0.63	มาก	3
7	เครือข่ายเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้การปฏิบัติงานตามภารกิจของเครือข่ายบรรลุเป้าหมายอย่างเหมาะสม	3.62	0.76	มาก	7
รวมเฉลี่ย		3.71	0.59	มาก	

จากตารางที่ 4.5 พบว่า สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.71$, S.D. = 0.59) เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดย 3 ลำดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในกลุ่ม ได้แก่ เครือข่ายจัดทำระเบียบหรือข้อตกลงในการทำงานร่วมกันอย่างชัดเจน ($\bar{x} = 3.76$, S.D. = 0.64) เครือข่ายส่งเสริมให้สถานศึกษาสมาชิกร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมมือกันปฏิบัติงานอย่างจริงจัง และเต็มความสามารถ ($\bar{x} = 3.74$, S.D. = 0.65) และเครือข่ายจัดให้มีการดูแลรักษาทรัพยากรทางการศึกษาร่วมกันเพื่อให้

สามารถใช้งานได้อย่างคุ้มค่าและทันความต้องการ ($\bar{x} = 3.73$, S.D. = 0.63) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในกลุ่ม ได้แก่ เครื่องข่ายเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้การปฏิบัติงานตามภารกิจของเครือข่ายบรรลุเป้าหมายอย่าง ($\bar{x} = 3.62$, S.D. = 0.76)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน เครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา ด้านการพัฒนาสมาชิกเครือข่าย

(n=297)

ข้อที่	การพัฒนาสมาชิกเครือข่าย	การปฏิบัติการ			
		(\bar{x})	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1	เครือข่ายมีเทคนิคและวิธีการในการดำเนินงานตามภารกิจของเครือข่ายให้บรรลุเป้าหมายอย่างเหมาะสมและชัดเจน	3.50	0.73	มาก	6
2	เครือข่ายมีเทคนิค และวิธีการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษาสมาชิกมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างทั่วถึงและชัดเจน	3.51	0.71	มาก	5
3	เครือข่ายมีเทคนิคและวิธีการในการส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถของครูตลอดจนบุคลากรภายในสถานศึกษาสมาชิกอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง	3.50	0.72	มาก	7
4	เครือข่ายมีกระบวนการพัฒนาเครือข่ายตามภารกิจที่กำหนดอย่างเป็นระบบและชัดเจน	3.54	0.69	มาก	3
5	เครือข่ายส่งเสริมให้สถานศึกษาสมาชิกตระหนักในความสำคัญของการรวมกันพัฒนาเป็นเครือข่าย	3.51	0.68	มาก	4
6	เครือข่ายส่งเสริมให้สถานศึกษาสมาชิกมีบทบาทในการพัฒนาเครือข่ายร่วมกันโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างสถานศึกษาสมาชิก	3.59	0.69	มาก	1
7	เครือข่ายส่งเสริมให้สถานศึกษาสมาชิกมีจิตสำนึกและรู้สึกในความเป็นเจ้าของเครือข่ายร่วมกัน	3.54	0.71	มาก	2
รวมเฉลี่ย		3.52	0.66	มาก	

จากตารางที่ 4.6 พบว่า สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการพัฒนาสมาชิกเครือข่าย ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.52$, S.D. = 0.66) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า 3 ลำดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและสูงสุดในกลุ่ม ได้แก่ เครือข่ายส่งเสริมให้สถานศึกษาสมาชิกมีบทบาทในการพัฒนาเครือข่ายร่วมกันโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างสถานศึกษาสมาชิก ($\bar{x} = 3.59$, S.D. = 0.67) เครือข่ายส่งเสริมให้สถานศึกษาสมาชิกมีจิตสำนึกและรู้สึกในความเป็นเจ้าของ

เครือข่ายร่วมกัน ($\bar{x} = 3.54$, S.D. = 0.71) และเครือข่ายมีกระบวนการพัฒนาเครือข่ายตามภารกิจที่กำหนดอย่างเป็นระบบและชัดเจน ($\bar{x} = 3.54$, S.D. = 0.69) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำสุดในกลุ่ม ได้แก่ เครือข่ายมีเทคนิค และวิธีการในการส่งเสริม และพัฒนาความรู้ความสามารถของครูตลอดจนบุคลากรภายในสถานศึกษาสมาชิกอย่างชัดเจน และต่อเนื่อง ($\bar{x} = 3.50$, S.D. = 0.72)

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพปัจจุบันของการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา ด้านการติดตามผลการดำเนินการของเครือข่าย (n=297)

ข้อที่	การติดตามผลการดำเนินการของเครือข่าย	การดำเนินงาน			
		(\bar{x})	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1	เครือข่ายกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของการปฏิบัติงานอย่างเป็นรูปธรรมและสามารถนำไปใช้ได้อย่างชัดเจน	3.51	0.69	มาก	1
2	เครือข่ายมีการวัดและประเมินผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายอย่างชัดเจนและเป็นระบบ	3.49	0.67	ปานกลาง	4
3	เครือข่ายมีการสะท้อนผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายตามแผนที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน	3.49	0.66	ปานกลาง	3
4	เครือข่ายทบทวน และนำผลการปฏิบัติมาปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง	3.47	0.69	ปานกลาง	6
5	เครือข่ายรายงานผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายให้สถานศึกษาสมาชิกรับทราบอย่างทั่วถึงและเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด	3.51	0.68	มาก	2
6	เครือข่ายเผยแพร่ผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบโดยผ่านช่องทางที่หลากหลาย	3.48	0.78	ปานกลาง	5
รวมเฉลี่ย		3.49	0.69	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.7 พบว่า สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการติดตามผลการดำเนินการของเครือข่าย ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.49$, S.D. = 0.69) เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดย 3 ลำดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในกลุ่ม ได้แก่ เครือข่ายกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของการปฏิบัติงานอย่างเป็นรูปธรรม และสามารถนำไปใช้ได้อย่างชัดเจน ($\bar{x} = 3.51$, S.D. = 0.69) เครือข่ายรายงานผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายให้สถานศึกษาสมาชิกรับทราบอย่างทั่วถึงและเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด ($\bar{x} = 3.51$, S.D. = 0.68) และเครือข่ายมีการสะท้อนผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายตามแผนที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน ($\bar{x} = 3.49$, S.D. = 0.66) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในกลุ่ม ได้แก่ เครือข่ายทบทวน และนำผลการปฏิบัติมาปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x} = 3.47$, S.D. = 0.69)

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพปัจจุบันของการดำเนินงาน
 เครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมกิจกรรมสำคัญของเครือข่าย

(n=297)

ข้อที่	การส่งเสริมกิจกรรมสำคัญของเครือข่าย	การดำเนินงาน			
		(\bar{X})	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1	เครือข่ายวางแผนให้มีกิจกรรมตามภารกิจที่กำหนดอย่างครอบคลุมและครบถ้วน	3.59	0.67	มาก	1
2	เครือข่ายส่งเสริมให้มีการปฏิสัมพันธ์ในเชิงแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษาสมาชิกหรือระหว่างเครือข่ายอย่างสม่ำเสมอ	3.56	0.70	มาก	2
3	เครือข่ายส่งเสริมให้สถานศึกษาสมาชิกติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันผ่านช่องทางที่หลากหลาย	3.55	0.70	มาก	4
4	เครือข่ายจัดให้มีกิจกรรมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างสถานศึกษาสมาชิกอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ	3.52	0.67	มาก	6
5	เครือข่ายส่งเสริมให้สถานศึกษาสมาชิกจัดกิจกรรมนอกเหนือจากแผนหรือภารกิจที่กำหนดเป็นกรณีพิเศษอย่างเหมาะสม	3.54	0.66	มาก	5
6	เครือข่ายจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษาสมาชิกอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ	3.55	0.68	มาก	3
รวมเฉลี่ย		3.55	0.65	มาก	

จากตารางที่ 4.8 พบว่า สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการส่งเสริมกิจกรรมสำคัญของเครือข่าย ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.65) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดย 3 ลำดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในกลุ่ม ได้แก่ เครือข่ายวางแผนให้มีกิจกรรมตามภารกิจที่กำหนดอย่างครอบคลุมและครบถ้วน ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.67) เครือข่ายส่งเสริมให้มีการปฏิสัมพันธ์ในเชิงแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษาสมาชิกหรือระหว่างเครือข่ายอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.70) และเครือข่ายจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษาสมาชิกอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.68) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในกลุ่ม ได้แก่ เครือข่ายจัดให้มีกิจกรรมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างสถานศึกษาสมาชิกอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.52$, S.D. = 0.67)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 จำแนกออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1) การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของเครือข่าย 2) กระบวนการปฏิบัติงานของเครือข่าย 3) การมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย 4) การพัฒนาสมาชิกเครือข่าย 5) การติดตามผลการดำเนินงานของเครือข่าย และ 6) การส่งเสริมกิจกรรมสำคัญของเครือข่าย ผลการวิเคราะห์ในภาพรวมปรากฏดัง ตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยภาพรวม

(n = 297)

ด้านที่	การดำเนินงานเครือข่ายวิชาการ ของสถานศึกษา	การดำเนินงาน			
		(\bar{x})	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1	การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ของเครือข่าย	4.81	0.38	มากที่สุด	1
2	กระบวนการปฏิบัติงานของเครือข่าย	4.79	0.40	มากที่สุด	2
3	การมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย	4.76	0.41	มากที่สุด	3
4	การพัฒนาสมาชิกเครือข่าย	4.72	0.44	มากที่สุด	5
5	การติดตามผลการดำเนินงานของ เครือข่าย	4.71	0.44	มากที่สุด	6
6	การส่งเสริมกิจกรรมสำคัญของเครือข่าย	4.74	0.44	มากที่สุด	4
รวมเฉลี่ย		4.76	0.38	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.9 สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.76$, S.D. = 0.38) เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของเครือข่าย ($\bar{x} = 4.81$, S.D. = 0.38) ด้านกระบวนการปฏิบัติงานของเครือข่าย ($\bar{x} = 4.79$, S.D. = 0.40) ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย ($\bar{x} = 4.76$, S.D. = 0.41) ด้านการส่งเสริมกิจกรรมสำคัญของเครือข่าย ($\bar{x} = 4.74$, S.D. = 0.44) ด้านการพัฒนาสมาชิกเครือข่าย ($\bar{x} = 4.72$, S.D. = 0.44) และด้านการติดตามผลการดำเนินงานของเครือข่าย ($\bar{x} = 4.71$, S.D. = 0.44) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา เป็นรายด้าน ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 4.10 - 4.15

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา ด้านกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของเครือข่าย

ข้อที่	การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของเครือข่าย	การดำเนินงาน			
		(\bar{x})	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1	เครือข่ายเกิดจากการรวมตัวกันของสถานศึกษาที่มีความต้องการในพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างชัดเจน	4.80	0.42	มากที่สุด	7
2	เครือข่ายร่วมกันกำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปในทิศทางเดียวกัน	4.84	0.41	มากที่สุด	2
3	เครือข่ายระบุความต้องการในการดำเนินงานอย่างชัดเจน	4.80	0.44	มากที่สุด	5
4	เครือข่ายกำหนดแนวทางในการดำเนินงานอย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาสมาชิก	4.85	0.39	มากที่สุด	1
5	เครือข่ายกำหนดกิจกรรมและภารกิจของกลุ่มเครือข่ายอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาสมาชิก	4.81	0.42	มากที่สุด	3
6	เครือข่ายใช้ข้อมูลทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาในการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรคเพื่อกำหนดแนวทางพัฒนาร่วมกันอย่างเหมาะสม	4.79	0.45	มากที่สุด	8
7	เครือข่ายจัดให้มีการประชุมเพื่อสร้างการรับรู้ และความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกันโดยผ่านการลงมติเห็นชอบจากสถานศึกษาสมาชิกเครือข่ายอย่างชัดเจนและเป็นระบบ	4.80	0.43	มากที่สุด	6
8	เครือข่ายมีความเป็นเอกภาพในการขับเคลื่อนงานของเครือข่ายอย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาสมาชิก	4.81	0.41	มากที่สุด	4
รวมเฉลี่ย		4.81	0.38	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.10 พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของเครือข่าย ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.81$, S.D. = 0.38) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด โดย 3 ลำดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในกลุ่ม ได้แก่ เครือข่ายกำหนดแนวทางในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาสมาชิก ($\bar{x} = 4.85$, S.D. = 0.39) เครือข่ายร่วมกันกำหนด

จุดมุ่งหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปในทิศทางเดียวกัน ($\bar{x} = 4.84$, S.D. = 0.41) และเครือข่ายกำหนดกิจกรรมและภารกิจของกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาสมาชิก ($\bar{x} = 4.81$, S.D. = 0.42) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในกลุ่ม ได้แก่ เครือข่ายใช้ข้อมูลทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษาในการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรคเพื่อกำหนดแนวทางพัฒนาร่วมกันอย่างเหมาะสม ($\bar{x} = 4.79$, S.D. = 0.45)

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา ด้านกระบวนการปฏิบัติงานของเครือข่าย

(n=297)

ข้อที่	กระบวนการปฏิบัติงานของเครือข่าย	การดำเนินงาน			
		(\bar{x})	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1	เครือข่ายกำหนดโครงสร้างการปฏิบัติงานของเครือข่ายอย่างชัดเจน	4.79	0.43	มากที่สุด	3
2	เครือข่ายกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิกภายในเครือข่ายอย่างชัดเจน	4.81	0.42	มากที่สุด	1
3	เครือข่ายกำหนดกฎระเบียบที่ใช้ร่วมกันภายในเครือข่ายอย่างชัดเจน	4.79	0.44	มากที่สุด	5
4	เครือข่ายติดต่อประสานงานกันอย่างทั่วถึงในการปฏิบัติงาน	4.80	0.44	มากที่สุด	2
5	เครือข่ายมีแผนและโครงการอย่างชัดเจน และสามารถปฏิบัติได้จริง	4.79	0.44	มากที่สุด	6
6	เครือข่ายจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานของสถานศึกษาสมาชิกอย่างเพียงพอและสอดคล้องกับความต้องการของสมาชิก	4.77	0.44	มากที่สุด	9
7	เครือข่ายส่งเสริมให้สถานศึกษาสมาชิกช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามศักยภาพของแต่ละสถานศึกษาสมาชิก	4.79	0.45	มากที่สุด	4
8	เครือข่ายส่งเสริมให้สถานศึกษาสมาชิกร่วมแรงร่วมใจกันในการปฏิบัติงานตามที่กำหนดให้ประสบผลสำเร็จ	4.78	0.45	มากที่สุด	8
9	เครือข่ายวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคเพื่อเป็นแนวทางแก้ไขและปรับปรุงพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป	4.78	0.45	มากที่สุด	7
รวมเฉลี่ย		4.79	0.40	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.11 พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านกระบวนการ

ปฏิบัติงานของเครือข่าย ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.79$, S.D. = 0.40) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด โดย 3 ลำดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในกลุ่ม ได้แก่ เครือข่ายกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิกภายในเครือข่ายอย่างชัดเจน ($\bar{x} = 4.81$, S.D. = 0.42) เครือข่ายติดต่อประสานงานกันอย่างทั่วถึงในการปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 4.80$, S.D. = 0.44) และเครือข่ายกำหนดโครงสร้างการปฏิบัติงานของเครือข่ายอย่างชัดเจน ($\bar{x} = 4.79$, S.D. = 0.43) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในกลุ่ม ได้แก่ เครือข่ายจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานของสถานศึกษาสมาชิกอย่างเพียงพอและสอดคล้องกับความต้องการของสมาชิก ($\bar{x} = 4.77$, S.D. = 0.44)

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย (n=297)

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย	การดำเนินงาน			
		(\bar{x})	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1	เครือข่ายส่งเสริมให้สถานศึกษาสมาชิกร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมมือกันปฏิบัติงานอย่างจริงจังและเต็มความสามารถ	4.80	0.43	มากที่สุด	1
2	เครือข่ายมีกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเพื่อสร้างแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างจริงจัง	4.76	0.47	มากที่สุด	4
3	เครือข่ายมีแผนและโครงการสนับสนุนการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาสมาชิกอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ	4.75	0.47	มากที่สุด	6
4	เครือข่ายจัดทำระเบียบหรือข้อตกลงในการทำงานร่วมกันอย่างชัดเจน	4.78	0.44	มากที่สุด	2
5	เครือข่ายส่งเสริมให้มีการแบ่งปันทรัพยากรทางการศึกษาระหว่างสถานศึกษาสมาชิกอย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับบริบทของแต่ละสถานศึกษาสมาชิก	4.78	0.44	มากที่สุด	3
6	เครือข่ายจัดให้มีการดูแลรักษาทรัพยากรทางการศึกษาร่วมกัน เพื่อให้สามารถใช้งานได้อย่างคุ้มค่าและทันต่อความต้องการ	4.76	0.45	มากที่สุด	5
7	เครือข่ายเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้การปฏิบัติงานตามภารกิจของเครือข่ายบรรลุเป้าหมายอย่างเหมาะสม	4.69	0.51	มากที่สุด	7
รวมเฉลี่ย		4.76	0.41	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.12 พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการมีส่วนร่วมของเครือข่าย ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.76$, S.D. = 0.41) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด โดย 3 ลำดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในกลุ่ม ได้แก่ เครือข่ายส่งเสริมให้

สถานศึกษาสมาชิกร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมมือกันปฏิบัติงานอย่างจริงจังและเต็มความสามารถ ($\bar{x} = 4.80$, S.D. = 0.43) เครือข่ายจัดทำระเบียบหรือข้อตกลงในการทำงานร่วมกันอย่างชัดเจน ($\bar{x} = 4.78$, S.D. = 0.44) และเครือข่ายส่งเสริมให้มีการแบ่งปันทรัพยากรทางการศึกษาระหว่างสถานศึกษาสมาชิกอย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับบริบทของแต่ละสถานศึกษาสมาชิก ($\bar{x} = 4.78$, S.D. = 0.44) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในกลุ่ม ได้แก่ เครือข่ายเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้การปฏิบัติงานตามภารกิจของเครือข่ายบรรลุเป้าหมายอย่างเหมาะสม ($\bar{x} = 4.69$, S.D. = 0.51)

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา ด้านการพัฒนาสมาชิกเครือข่าย

(n=297)

ข้อที่	การพัฒนาสมาชิกเครือข่าย	การดำเนินงาน			
		(\bar{x})	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1	เครือข่ายมีเทคนิคและวิธีการในการดำเนินงานตามภารกิจของเครือข่ายให้บรรลุเป้าหมายอย่างเหมาะสมและชัดเจน	4.70	0.48	มากที่สุด	7
2	เครือข่ายมีเทคนิค และวิธีการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษาสมาชิกมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างทั่วถึงและชัดเจน	4.72	0.49	มากที่สุด	3
3	เครือข่ายมีเทคนิคและวิธีการในการส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถของครูตลอดจนบุคลากรภายในสถานศึกษาสมาชิกอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง	4.71	0.48	มากที่สุด	5
4	เครือข่ายมีกระบวนการพัฒนาเครือข่ายตามภารกิจที่กำหนดอย่างเป็นระบบและชัดเจน	4.72	0.49	มากที่สุด	4
5	เครือข่ายส่งเสริมให้สถานศึกษาสมาชิกตระหนักในความสำคัญของการรวมกันพัฒนาเป็นเครือข่าย	4.71	0.48	มากที่สุด	6
6	เครือข่ายส่งเสริมให้สถานศึกษาสมาชิกมีบทบาทในการพัฒนาเครือข่ายร่วมกันโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างสถานศึกษาสมาชิก	4.73	0.47	มากที่สุด	2
7	เครือข่ายส่งเสริมให้สถานศึกษาสมาชิกมีจิตสำนึกและรู้สึกในความเป็นเจ้าของเครือข่ายร่วมกัน	4.74	0.48	มากที่สุด	1
รวมเฉลี่ย		4.72	0.44	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.13 พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการพัฒนาสมาชิกเครือข่าย ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.72$, S.D. = 0.44) เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ทุก

ข้ออยู่ในระดับมากที่สุด โดย 3 ลำดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในกลุ่ม ได้แก่ เครือข่ายส่งเสริมให้สถานศึกษาสมาชิกมีจิตสำนึกและรู้สึกในความเป็นเจ้าของเครือข่ายร่วมกัน ($\bar{x} = 4.74$, S.D. = 0.48) เครือข่ายส่งเสริมให้สถานศึกษาสมาชิกมีบทบาทในการพัฒนาเครือข่ายร่วมกันโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างสถานศึกษาสมาชิก ($\bar{x} = 4.73$, S.D. = 0.47) และเครือข่ายมีเทคนิคและวิธีการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษาสมาชิกมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างทั่วถึงและชัดเจน ($\bar{x} = 4.72$, S.D. = 0.986) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในกลุ่ม ได้แก่ เครือข่ายมีเทคนิคและวิธีการในการดำเนินงานตามภารกิจของเครือข่ายให้บรรลุเป้าหมายอย่างเหมาะสมและชัดเจน ($\bar{x} = 4.72$, S.D. = 0.48)

ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา ด้านการติดตามผลการดำเนินการของเครือข่าย

(n=297)

ข้อที่	การติดตามผลการดำเนินการของเครือข่าย	การดำเนินงาน			
		(\bar{x})	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1	เครือข่ายกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของการปฏิบัติงานอย่างเป็นรูปธรรมและสามารถนำไปใช้ได้อย่างชัดเจน	4.74	0.46	มากที่สุด	1
2	เครือข่ายมีการวัดและประเมินผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายอย่างชัดเจนและเป็นระบบ	4.70	0.50	มากที่สุด	4
3	เครือข่ายมีการสะท้อนผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายตามแผนที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน	4.70	0.48	มากที่สุด	5
4	เครือข่ายทบทวน และนำผลการปฏิบัติมาปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง	4.69	0.48	มากที่สุด	6
5	เครือข่ายรายงานผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายให้สถานศึกษาสมาชิกรับทราบอย่างทั่วถึงและเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด	4.72	0.49	มากที่สุด	2
6	เครือข่ายเผยแพร่ผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบโดยผ่านช่องทางที่หลากหลาย	4.71	0.50	มากที่สุด	3
รวมเฉลี่ย		4.71	0.44	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.14 พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการติดตามผลการดำเนินการของเครือข่าย ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.71$, S.D. = 0.44) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด โดย 3 ลำดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในกลุ่ม ได้แก่ เครือข่าย

กำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของการปฏิบัติงานอย่างเป็นรูปธรรมและสามารถนำไปใช้ได้อย่างชัดเจน ($\bar{x} = 4.74$, S.D. = 0.46) เครือข่ายรายงานผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายให้สถานศึกษาสมาชิก รับทราบอย่างทั่วถึงและเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด ($\bar{x} = 4.72$, S.D. = 0.49) และเครือข่าย เผยแพร่ผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบโดยผ่านช่องทางที่หลากหลาย ($\bar{x} = 4.71$, S.D. = 0.50) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในกลุ่ม ได้แก่ เครือข่ายทบทวน และนำผลการปฏิบัติมา ปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x} = 4.69$, S.D. = 0.48)

ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของสภาพที่พึงประสงค์ของการ ดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมกิจกรรมสำคัญของ เครือข่าย

(n=297)

ข้อที่	การส่งเสริมกิจกรรมสำคัญของเครือข่าย	การดำเนินงาน			
		(\bar{x})	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1	เครือข่ายวางแผนให้มีกิจกรรมตามภารกิจที่กำหนดอย่าง ครอบคลุมและครบถ้วน	4.76	0.47	มากที่สุด	1
2	เครือข่ายส่งเสริมให้มีการปฏิสัมพันธ์ในเชิงแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างสถานศึกษาสมาชิกหรือระหว่างเครือข่ายอย่างสม่ำเสมอ	4.74	0.47	มากที่สุด	3
3	เครือข่ายส่งเสริมให้สถานศึกษาสมาชิกติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยน เรียนรู้ระหว่างกันผ่านช่องทางที่หลากหลาย	4.74	0.50	มากที่สุด	4
4	เครือข่ายจัดให้มีกิจกรรมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่าง สถานศึกษาสมาชิกอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ	4.74	0.48	มากที่สุด	5
5	เครือข่ายส่งเสริมให้สถานศึกษาสมาชิกจัดกิจกรรมนอกเหนือจาก แผนหรือภารกิจที่กำหนดเป็นกรณีพิเศษอย่างเหมาะสม	4.73	0.49	มากที่สุด	6
6	เครือข่ายจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง สถานศึกษาสมาชิกอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ	4.75	0.47	มากที่สุด	2
รวมเฉลี่ย		4.74	0.44	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.15 พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ด้านการส่งเสริมกิจกรรม สำคัญของเครือข่าย ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.74$, S.D. = 0.44) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด โดย 3 ลำดับแรกที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในกลุ่ม ได้แก่ เครือข่ายวางแผน ให้มีกิจกรรมตามภารกิจที่กำหนดอย่างครอบคลุมและครบถ้วน ($\bar{x} = 4.76$, S.D. = 0.47) เครือข่าย จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษาสมาชิกอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ($\bar{x} = 4.75$, S.D. = 0.47) และเครือข่ายส่งเสริมให้มีการปฏิสัมพันธ์ในเชิงแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่าง

สถานศึกษาสมาชิกหรือระหว่างเครือข่ายอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{x} = 4.74$, S.D. = 0.47) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในกลุ่ม ได้แก่ เครือข่ายส่งเสริมให้สถานศึกษาสมาชิกจัดกิจกรรมนอกเหนือจากแผนหรือภารกิจที่กำหนดเป็นกรณีพิเศษอย่างเหมาะสม ($\bar{x} = 4.73$, S.D. = 0.49)

ตอนที่ 4 ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน (\bar{x}_1) และค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์ (\bar{x}_2) มาจัดลำดับด้วยการหาค่าดัชนีของความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index: PNI_{modified}) ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ปรากฏดังตารางที่ 4.16 – 4.22

ตารางที่ 4.16 ลำดับของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ในภาพรวม

(n = 297)

ด้านที่	การดำเนินการเครือข่ายวิชาการ ของสถานศึกษา	ค่าเฉลี่ยสภาพ ปัจจุบัน (\bar{x}_1)	ค่าเฉลี่ย สภาพที่พึง ประสงค์ (\bar{x}_2)	ดัชนีความ ต้องการจำเป็น PNI _{modified}	ลำดับ
1	การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ของเครือข่าย	4.15	4.81	0.159	6
2	กระบวนการปฏิบัติงานของเครือข่าย	3.95	4.79	0.213	5
3	การมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย	3.71	4.76	0.283	4
4	การพัฒนาสมาชิกเครือข่าย	3.52	4.72	0.341	2
5	การติดตามผลการดำเนินงานของ เครือข่าย	3.49	4.71	0.382	1
6	การส่งเสริมกิจกรรมสำคัญของเครือข่าย	3.55	4.74	0.335	3

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ในภาพรวม ทั้ง 6 ด้านพบว่า การดำเนินการเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษามีลำดับความต้องการสูงสุด ได้แก่ ด้านการติดตามผลการดำเนินงานของเครือข่าย (PNI_{modified} = 0.382) รองลงมาได้แก่ ด้านการพัฒนาสมาชิกเครือข่าย (PNI_{modified} = 0.341) ด้านการส่งเสริมกิจกรรมสำคัญของเครือข่าย (PNI_{modified} = 0.335) ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย (PNI_{modified} = 0.283) ด้านกระบวนการปฏิบัติงานของ

เครือข่าย (PNI_{modified} = 0.213) และด้านการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของเครือข่าย (PNI_{modified} = 0.159) ตามลำดับ

ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้าน ผลการวิเคราะห์การจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ปรากฏผลดังรายละเอียด ในตารางที่ 4.17 – 4.22

ตารางที่ 4.17 ลำดับของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา
ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของเครือข่าย

(n = 297)

ข้อที่	การพัฒนาเครือข่ายวิชาการ ของสถานศึกษา	ค่าเฉลี่ยสภาพ ปัจจุบัน (\bar{X}_1)	ค่าเฉลี่ยสภาพ ที่พึงประสงค์ (\bar{X}_2)	ดัชนีความ ต้องการจำเป็น (PNI _{modified})	ลำดับ
1	เครือข่ายเกิดจากการรวมตัวกันของ สถานศึกษาที่มีความต้องการในพัฒนา คุณภาพการศึกษาอย่างชัดเจน	4.18	4.80	0.148	7
2	เครือข่ายร่วมกันกำหนดจุดมุ่งหมายในการ พัฒนาคุณภาพการศึกษาไปในทิศทาง เดียวกัน	4.20	4.84	0.145	8
3	เครือข่ายระบุความต้องการในการดำเนินงาน อย่างชัดเจน	4.15	4.80	0.157	5
4	เครือข่ายกำหนดแนวทางในการดำเนินงาน อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับบริบทของ สถานศึกษาสมาชิก	4.18	4.85	0.160	3
5	เครือข่ายกำหนดกิจกรรมและภารกิจของ กลุ่มเครือข่ายอย่างเหมาะสมและสอดคล้อง กับบริบทของสถานศึกษาสมาชิก	4.13	4.81	0.164	2
6	เครือข่ายใช้ข้อมูลทั้งภายในและภายนอก สถานศึกษาในการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรคเพื่อกำหนดแนวทาง พัฒนาร่วมกันอย่างเหมาะสม	4.04	4.79	0.186	1
7	เครือข่ายจัดให้มีการประชุมเพื่อสร้างการ รับรู้ และความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน โดยผ่านการลงมติเห็นชอบจากสถานศึกษา สมาชิกเครือข่ายอย่างชัดเจนและเป็นระบบ	4.14	4.80	0.159	4

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

(n = 297)

ข้อที่	การพัฒนาเครือข่ายวิชาการ ของสถานศึกษา	ค่าเฉลี่ยสภาพ ปัจจุบัน (\bar{X}_1)	ค่าเฉลี่ยสภาพ ที่พึงประสงค์ (\bar{X}_2)	ดัชนีความ ต้องการจำเป็น (PNI _{modified})	ลำดับ
8	เครือข่ายมีความเป็นเอกภาพในการ ขับเคลื่อนงานของเครือข่ายอย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา สมาชิก	4.17	4.81	0.153	6

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของเครือข่าย พบว่า มีความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลของเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาในการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรคเพื่อกำหนดแนวทางพัฒนาร่วมกันอย่างเหมาะสม (PNI_{modified} = 0.186) รองลงมาได้แก่ การกำหนดกิจกรรมและภารกิจของกลุ่มเครือข่ายอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาสมาชิก (PNI_{modified} = 0.164) และลำดับสุดท้ายได้แก่ เครือข่ายร่วมกันกำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปในทิศทางเดียวกัน (PNI_{modified} = 0.145)

ตารางที่ 4.18 ลำดับของความต้อการจำเป็นในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา

ด้านกระบวนการปฏิบัติงานของเครือข่าย

(n = 297)

ข้อที่	การพัฒนาเครือข่ายวิชาการ ของสถานศึกษา	ค่าเฉลี่ยสภาพ ปัจจุบัน (\bar{X}_1)	ค่าเฉลี่ยสภาพ ที่พึงประสงค์ (\bar{X}_2)	ดัชนีความ ต้องการจำเป็น (PNI _{modified})	ลำดับ
1	เครือข่ายกำหนดโครงสร้างการปฏิบัติงานของ เครือข่ายอย่างชัดเจน	4.00	4.79	0.198	6
2	เครือข่ายกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิกภายใน เครือข่ายอย่างชัดเจน	4.03	4.81	0.194	9
3	เครือข่ายกำหนดกฎระเบียบที่ใช้ร่วมกันภายใน เครือข่ายอย่างชัดเจน	4.00	4.79	0.196	7
4	เครือข่ายติดต่อประสานงานกันอย่างทั่วถึงในการ ปฏิบัติงาน	3.91	4.80	0.228	2
5	เครือข่ายมีแผนและโครงการอย่างชัดเจน และ สามารถปฏิบัติได้จริง	3.91	4.79	0.225	3

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

(n = 297)

ข้อที่	การพัฒนาเครือข่ายวิชาการ ของสถานศึกษา	ค่าเฉลี่ยสภาพ ปัจจุบัน (\bar{X}_1)	ค่าเฉลี่ยสภาพ ที่พึงประสงค์ (\bar{X}_2)	ดัชนีความ ต้องการจำเป็น (PNI _{modified})	ลำดับ
6	เครือข่ายจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานของ สถานศึกษาสมาชิกอย่างเพียงพอและสอดคล้อง กับความต้องการของสมาชิก	3.99	4.77	0.195	8
7	เครือข่ายส่งเสริมให้สถานศึกษาสมาชิกช่วยเหลือ ซึ่งกันและกันตามศักยภาพของแต่ละสถานศึกษา สมาชิก	3.95	4.79	0.213	4
8	เครือข่ายส่งเสริมให้สถานศึกษาสมาชิกร่วมแรง ร่วมใจกันในการปฏิบัติงานตามที่กำหนดให้ ประสบผลสำเร็จ	3.95	4.78	0.210	5
9	เครือข่ายวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคเพื่อเป็น แนวทางแก้ไขและปรับปรุงพัฒนากระบวนการ ปฏิบัติงานให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ที่ เปลี่ยนไป	3.79	4.78	0.261	1

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของ
สถานศึกษา ด้านกระบวนการปฏิบัติงานของเครือข่าย พบว่า มีความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการ
วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคเพื่อแนวทางแก้ไขและปรับปรุงพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานให้มีความ
เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป (PNI_{modified} = 0.261) รองลงมาได้แก่ การติดต่อประสานงาน
กันอย่างทั่วถึงในการปฏิบัติงาน (PNI_{modified} = 0.228) และลำดับสุดท้ายได้แก่ เครือข่ายกำหนด
บทบาทหน้าที่ของสมาชิกภายในเครือข่ายอย่างชัดเจน (PNI_{modified} = 0.194)

ตารางที่ 4.19 ลำดับของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา
ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย

(n = 297)

ข้อที่	การพัฒนาเครือข่ายวิชาการ ของสถานศึกษา	ค่าเฉลี่ย สภาพ ปัจจุบัน (\bar{X}_1)	ค่าเฉลี่ยสภาพ ที่พึงประสงค์ (\bar{X}_2)	ดัชนีความ ต้องการจำเป็น (PNI _{modified})	ลำดับ
1	เครือข่ายส่งเสริมให้สถานศึกษาสมาชิกร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมมือกันปฏิบัติงานอย่าง จริงจังอย่างเต็มความสามารถ	3.74	4.80	0.283	5
2	เครือข่ายมีกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกันเพื่อสร้างแนวทางพัฒนาคุณภาพ การศึกษาอย่างจริงจัง	3.68	4.76	0.293	2
3	เครือข่ายมีแผนและโครงการสนับสนุนการ เสริมสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา สมาชิกอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ	3.69	4.75	0.287	4
4	เครือข่ายจัดทำระเบียบหรือข้อตกลงในการ ทำงานร่วมกันอย่างชัดเจน	3.76	4.78	0.271	7
5	เครือข่ายส่งเสริมให้มีการแบ่งปันทรัพยากร ทางการศึกษาระหว่างสถานศึกษาสมาชิกอย่าง เหมาะสม และสอดคล้องกับบริบทของแต่ละ สถานศึกษาสมาชิก	3.70	4.78	0.292	3
6	เครือข่ายจัดให้มีการดูแลรักษาทรัพยากร ทางการศึกษาร่วมกันเพื่อให้สามารถใช้งานได้ อย่างคุ้มค่าและทันความต้องการ	3.73	4.76	0.276	6
7	เครือข่ายเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกเข้ามามี ส่วนร่วมในการสนับสนุนให้การปฏิบัติงานตาม ภารกิจของเครือข่ายบรรลุเป้าหมายอย่าง เหมาะสม	3.62	4.69	0.295	1

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของ
สถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย พบว่า มีความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการเปิด
โอกาสให้บุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้การปฏิบัติงานตามภารกิจของเครือข่าย
บรรลุเป้าหมายอย่างเหมาะสม (PNI_{modified} = 0.295) รองลงมาได้แก่ เครือข่ายมีกระบวนการ

แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเพื่อสร้างแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างจริงจัง ($PNI_{\text{modified}} = 0.293$) และลำดับสุดท้ายได้แก่ เครือข่ายจัดทำระเบียบหรือข้อตกลงในการทำงานร่วมกันอย่างชัดเจน ($PNI_{\text{modified}} = 0.271$)

ตารางที่ 4.20 ลำดับของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา
ด้านการพัฒนาสมาชิกเครือข่าย

(n = 297)

ข้อที่	การพัฒนาเครือข่ายวิชาการ ของสถานศึกษา	ค่าเฉลี่ย สภาพ ปัจจุบัน (\bar{X}_1)	ค่าเฉลี่ย สภาพที่พึง ประสงค์ (\bar{X}_2)	ดัชนีความ ต้องการจำเป็น (PNI_{modified})	ลำดับ
1	เครือข่ายมีเทคนิคและวิธีการในการดำเนินงานตาม ภารกิจของเครือข่ายให้บรรลุเป้าหมายอย่าง เหมาะสมและชัดเจน	3.50	4.70	0.343	3
2	เครือข่ายมีเทคนิค และวิธีการส่งเสริมให้ครูและ บุคลากรในสถานศึกษาสมาชิกมีส่วนร่วมในการ พัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างทั่วถึงและชัดเจน	3.51	4.72	0.345	2
3	เครือข่ายมีเทคนิค และวิธีการในการส่งเสริมและ พัฒนาความรู้ความสามารถของครูตลอดจน บุคลากรภายในสถานศึกษาสมาชิกอย่างชัดเจนและ ต่อเนื่อง	3.50	4.71	0.346	1
4	เครือข่ายมีกระบวนการพัฒนาเครือข่ายตามภารกิจที่ กำหนดอย่างเป็นระบบและชัดเจน	3.54	4.72	0.333	6
5	เครือข่ายส่งเสริมให้สถานศึกษาสมาชิกตระหนักใน ความสำคัญของการรวมกันพัฒนาเป็นเครือข่าย	3.51	4.71	0.342	4
6	เครือข่ายส่งเสริมให้สถานศึกษาสมาชิกมีบทบาทใน การพัฒนาเครือข่ายร่วมกันโดยคำนึงถึงความ แตกต่างระหว่างสถานศึกษาสมาชิก	3.59	4.73	0.318	7
7	เครือข่ายส่งเสริมให้สถานศึกษาสมาชิกมีจิตสำนึก และรู้สึกในความเป็นเจ้าของเครือข่ายร่วมกัน	3.54	4.74	0.339	5

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของ
สถานศึกษา ด้านการพัฒนาสมาชิกเครือข่าย พบว่า มีความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการสร้างเทคนิค
และวิธีการส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถของครูตลอดจนบุคลากรภายในสถานศึกษาสมาชิก
อย่างชัดเจนและต่อเนื่อง ($PNI_{\text{modified}} = 0.346$) รองลงมาได้แก่ การมีเทคนิค และวิธีการส่งเสริมให้ครู
และบุคลากรในสถานศึกษาสมาชิกมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างทั่วถึงและชัดเจน

($PNI_{\text{modified}} = 0.345$) และลำดับสุดท้ายได้แก่ เครือข่ายส่งเสริมให้สถานศึกษาสมาชิกมีบทบาทในการพัฒนาเครือข่ายร่วมกันโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างสถานศึกษาสมาชิก ($PNI_{\text{modified}} = 0.318$)

ตารางที่ 4.21 ลำดับของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา
ด้านการติดตามผลการดำเนินการของเครือข่าย

(n = 297)

ข้อที่	การพัฒนาเครือข่ายวิชาการ ของสถานศึกษา	ค่าเฉลี่ยสภาพ ปัจจุบัน (\bar{X}_1)	ค่าเฉลี่ยสภาพ ที่พึงประสงค์ (\bar{X}_2)	ดัชนีความ ต้องการจำเป็น (PNI_{modified})	ลำดับ
1	เครือข่ายกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของการปฏิบัติงานอย่างเป็นรูปธรรมและสามารถนำไปใช้ได้อย่างชัดเจน	3.51	4.74	0.350	3
2	เครือข่ายมีการวัดและประเมินผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายอย่างชัดเจนและเป็นระบบ	3.49	4.70	0.347	4
3	เครือข่ายมีการสะท้อนผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายตามแผนที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน	3.49	4.70	0.347	5
4	เครือข่ายทบทวน และนำผลการปฏิบัติมาปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง	3.47	4.69	0.352	2
5	เครือข่ายรายงานผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายให้สถานศึกษาสมาชิกรับทราบอย่างทั่วถึงและเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด	3.51	4.72	0.345	6
6	เครือข่ายเผยแพร่ผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบโดยผ่านช่องทางที่หลากหลาย	3.48	4.71	0.353	1

จากตารางที่ 4.21 พบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา ด้านการติดตามผลการดำเนินการของเครือข่าย พบว่า มีความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการเผยแพร่ผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบโดยผ่านช่องทางที่หลากหลาย ($PNI_{\text{modified}} = 0.353$) รองลงมาได้แก่ การทบทวน และนำผลการปฏิบัติมาปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง ($PNI_{\text{modified}} = 0.352$) และลำดับสุดท้ายได้แก่ เครือข่ายรายงานผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายให้สถานศึกษาสมาชิกรับทราบอย่างทั่วถึงและเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด ($PNI_{\text{modified}} = 0.345$)

ตารางที่ 4.22 ลำดับของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา
ด้านการส่งเสริมกิจกรรมสำคัญของเครือข่าย

(n = 297)

ข้อที่	การพัฒนาเครือข่ายวิชาการ ของสถานศึกษา	ค่าเฉลี่ยสภาพ ปัจจุบัน (\bar{X}_1)	ค่าเฉลี่ยสภาพ ที่พึงประสงค์ (\bar{X}_2)	ดัชนีความ ต้องการจำเป็น (PNI _{modified})	ลำดับ
1	เครือข่ายวางแผนให้มีกิจกรรมตามภารกิจที่ กำหนดอย่างครอบคลุมและครบถ้วน	3.59	4.76	0.326	6
2	เครือข่ายส่งเสริมให้มีการปฏิสัมพันธ์ในเชิง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษาสมาชิก หรือระหว่างเครือข่ายอย่างสม่ำเสมอ	3.56	4.74	0.331	5
3	เครือข่ายส่งเสริมให้สถานศึกษาสมาชิก ติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน ผ่านช่องทางที่หลากหลาย	3.55	4.74	0.345	2
4	เครือข่ายจัดให้มีกิจกรรมเพื่อแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นระหว่างสถานศึกษาสมาชิก อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ	3.52	4.74	0.347	1
5	เครือข่ายส่งเสริมให้สถานศึกษาสมาชิกจัด กิจกรรมนอกเหนือจากแผนหรือภารกิจที่ กำหนดเป็นกรณีพิเศษอย่างเหมาะสม	3.54	4.73	0.336	4
6	เครือข่ายจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษาสมาชิก อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ	3.55	4.75	0.338	3

จากตารางที่ 4.22 พบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของ
สถานศึกษา ด้านการส่งเสริมกิจกรรมสำคัญของเครือข่าย พบว่า มีความต้องการพัฒนาเกี่ยวกับการ
จัดให้มีกิจกรรมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างสถานศึกษาสมาชิกอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ
(PNI_{modified} = 0.347) รองลงมาได้แก่ เครือข่ายส่งเสริมให้สถานศึกษาสมาชิกติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยน
เรียนรู้ระหว่างกันผ่านช่องทางที่หลากหลาย (PNI_{modified} = 0.345) และลำดับสุดท้ายได้แก่ เครือข่าย
วางแผนให้มีกิจกรรมตามภารกิจที่กำหนดอย่างครอบคลุมและครบถ้วน (PNI_{modified} = 0.326)

ตอนที่ 5 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ผู้อำนวยการศูนย์เครือข่าย จำนวน 2 คน ผู้บริหารระดับเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 2 คน และครูที่เป็นกรรมการศูนย์เครือข่าย จำนวน 2 คน (ภาคผนวก ข) ระหว่างวันที่ 18 – 21 เมษายน พ.ศ. 2565 รวมสัมภาษณ์ทั้งสิ้น 9 คน ระยะเวลาในการสัมภาษณ์ คนละ 1 ชั่วโมง เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา ใน 6 ด้าน โดยเรียงตามลำดับความต้องการจำเป็นจากผลการวิจัยในตอนที 3 จากมากไปน้อยประกอบด้วย 1) ด้านการติดตามผลการดำเนินงานของเครือข่าย 2) ด้านการพัฒนาสมาชิกเครือข่าย 3) ด้านการส่งเสริมกิจกรรมสำคัญของเครือข่าย 4) ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย 5) ด้านการกระบวนกรปฏิบัติงานของเครือข่าย และ 6) ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของเครือข่าย ได้สรุปแนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิชาการที่สำคัญ ดังนี้

5.1 การวิเคราะห์แนวทางการติดตามผลการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ควรดำเนินการดังนี้

5.1.1 กำหนดมาตรฐานกรอบตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงานของเครือข่ายวิชาการอย่างเป็นรูปธรรมโดยยึดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นที่ตั้ง

5.1.2 กำหนดให้มีคณะกรรมการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของเครือข่ายวิชาการในระดับศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาอย่างชัดเจน

5.1.3 นิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของเครือข่ายวิชาการในระดับศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ

5.1.4 นำผลการนิเทศการดำเนินงานของเครือข่ายวิชาการไปใช้ในบริหารจัดการเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาอย่างจริงจัง

5.1.5 ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการนิเทศการดำเนินงานของเครือข่ายวิชาการทั้งในระดับสถานศึกษาและศูนย์เครือข่ายอย่างต่อเนื่อง

5.2 การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาสมาชิกเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ควรดำเนินการดังนี้

5.2.1 สำรวจความต้องการและจัดการอบรมเพิ่มพูนความรู้ให้กับสมาชิกภายในศูนย์เครือข่าย

5.2.2 ส่งเสริมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยใช้กระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) ในระดับสถานศึกษาอย่างจริงจังเพื่อให้ข้อมูลสำหรับการพัฒนาเครือข่ายวิชาการในระดับศูนย์เครือข่าย

5.2.3. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษานำเทคโนโลยีมาใช้ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสมาชิกเครือข่ายเพื่อให้เกิดการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการอย่างต่อเนื่อง

5.2.4 สร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานให้แก่สมาชิกเครือข่ายที่มีการพัฒนาเครือข่ายวิชาการโดยการมอบรางวัลผลงานทางวิชาการหรือประกาศเกียรติคุณอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

5.3 การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการส่งเสริมกิจกรรมสำคัญในเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ควรดำเนินการดังนี้

5.3.1 สร้างช่องทางการติดต่อสื่อสารผ่านแพลตฟอร์มต่างๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบันเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในศูนย์เครือข่ายอย่างเหมาะสม

5.3.2 จัดกิจกรรมทางวิชาการที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกกลุ่มสามารถเข้าร่วมได้อย่างเท่าเทียมและเสมอภาคในระดับสถานศึกษาสมาชิกและระดับศูนย์เครือข่ายอย่างเหมาะสม

5.3.3 สร้างสรรค์กิจกรรมใหม่ๆ เกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษานอกเหนือจากงานด้านวิชาการให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงเพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างกัน

5.4 การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ควรดำเนินการดังนี้

5.4.1 เปิดโอกาสให้เครือข่ายวิชาการภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของศูนย์เครือข่ายอย่างเหมาะสม

5.4.2 จัดทำฐานข้อมูลของเครือข่ายวิชาการภายนอกศูนย์เครือข่ายอย่างเป็นระบบเพื่อให้สถานศึกษาสมาชิกสามารถใช้ประโยชน์ในการติดต่อ ประสานงานและขอความร่วมมือทางวิชาการเพื่อจัดกิจกรรมทางวิชาการได้อย่างคล่องตัว

5.4.3 วางระบบการทำงานที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภายนอกเพื่อให้การดำเนินงานของเครือข่ายวิชาการเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

5.4.4 เสริมสร้างคนรุ่นใหม่ในการเสาะแสวงหาความร่วมมือจากเครือข่ายภายนอกอย่างต่อเนื่อง

5.5 การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานของเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ควรดำเนินการดังนี้

5.5.1 จัดกระบวนการปฏิบัติงานของเครือข่ายวิชาการให้มีความชัดเจนสามารถปฏิบัติได้จริงและสามารถพัฒนางานได้อย่างเป็นระบบ

5.5.2 จัดทำคู่มือการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการเพื่อใช้ในการสื่อสารระหว่างผู้นำเครือข่ายและสถานศึกษาสมาชิกที่มีอยู่หลากหลายรูปแบบ

5.5.3 กำหนดระเบียบการใช้อำนาจในการสั่งการของผู้นำศูนย์เครือข่ายให้ชัดเจน

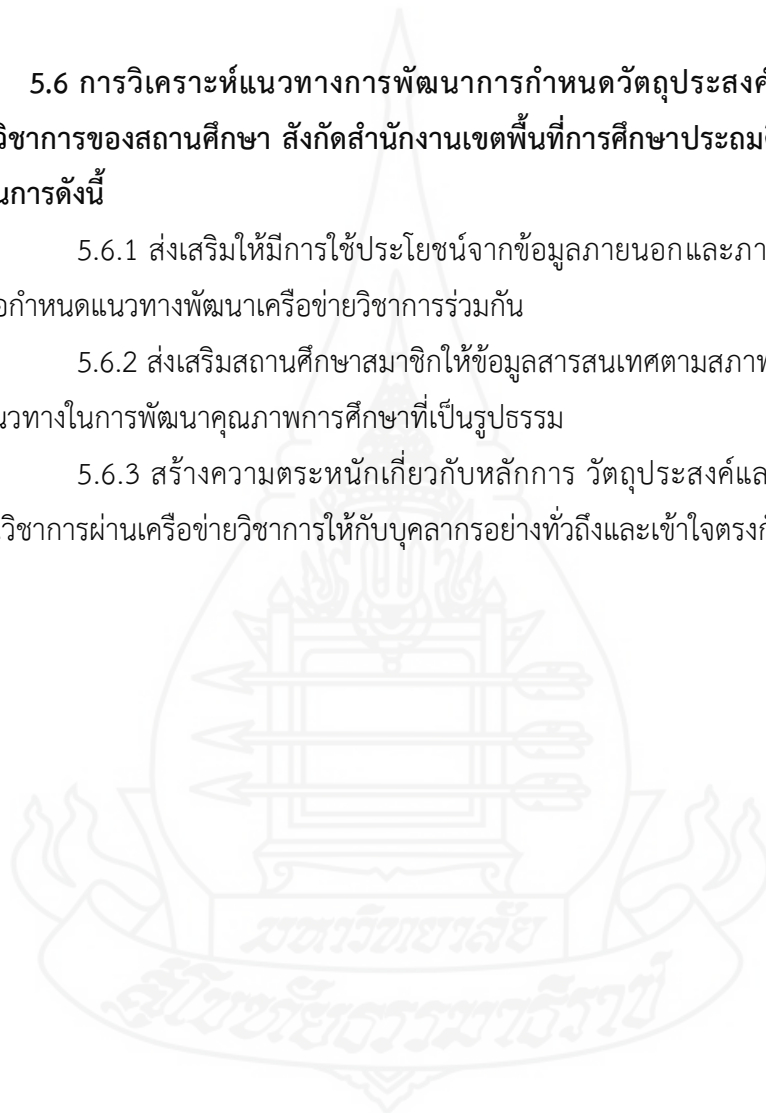
5.5.4 สนับสนุนให้มีการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาของสมาชิกเครือข่ายด้านงานวิชาการเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาเครือข่ายให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

5.6 การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ควรดำเนินการดังนี้

5.6.1 ส่งเสริมให้มีการใช้ประโยชน์จากข้อมูลภายนอกและภายในของสถานศึกษาสมาชิกเพื่อกำหนดแนวทางพัฒนาเครือข่ายวิชาการร่วมกัน

5.6.2 ส่งเสริมสถานศึกษาสมาชิกให้ข้อมูลสารสนเทศตามสภาพจริงของสถานศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่เป็นรูปธรรม

5.6.3 สร้างความตระหนักเกี่ยวกับหลักการ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการพัฒนางานวิชาการผ่านเครือข่ายวิชาการให้กับบุคลากรอย่างทั่วถึงและเข้าใจตรงกัน

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

1.1.2 เพื่อศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

1.1.3 เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

1.1.4 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่

1.2.1 ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ซึ่งมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1) ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 จำนวน 1,295 คน และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 70 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการครูจำนวน 297 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการเทียบตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดของสถานศึกษาแล้วสุ่มแบบอย่างง่าย

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 - 1.00 และมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .97 และ .98 ตามลำดับ

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยติดต่อประสานงานกับผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และส่งแบบสอบถามไปทางออนไลน์ แล้วเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองตามเวลาที่กำหนด โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 297 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4) การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยวิธีการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ ส่วนการวิเคราะห์ระดับของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา โดยการหาค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น หรือ PNI_{modified}

1.2.2 ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ซึ่งเป็นการศึกษาโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์

1) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ประธานศูนย์เครือข่ายสถานศึกษา จำนวน 2 คน ผู้บริหารระดับเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 2 คน ครูที่เป็นกรรมการศูนย์เครือข่ายสถานศึกษา จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 9 คน

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ ซึ่งมีประเด็นเนื้อหาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา จำนวน 7 ประเด็น

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ผู้อำนวยการศูนย์เครือข่ายสถานศึกษา จำนวน 2 คน ผู้บริหารระดับเขตพื้นที่จำนวน 2 คน ครูที่เป็นกรรมการศูนย์เครือข่ายสถานศึกษา จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 9 คน

4) การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

1.3 สรุปผลการวิจัย

1.3.1 สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 พบว่า มีสภาพปัจจุบันในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของเครือข่าย กระบวนการปฏิบัติงานของเครือข่าย การมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย การส่งเสริมกิจกรรมสำคัญของเครือข่าย และการพัฒนาสมาชิกเครือข่าย มีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง คือ การติดตามผลการดำเนินงานของเครือข่ายตามลำดับ

1.3.2 สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 พบว่า มีสภาพที่พึงประสงค์ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของเครือข่าย กระบวนการปฏิบัติงานของเครือข่าย การมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย การส่งเสริมกิจกรรมสำคัญของเครือข่าย การพัฒนาสมาชิกเครือข่าย และการติดตามผลการดำเนินงานของเครือข่าย ตามลำดับ

1.3.3 ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 การดำเนินการเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษามีลำดับความต้องการสูงสุด ได้แก่ การติดตามผลการดำเนินงานของเครือข่าย รองลงมาได้แก่ การพัฒนาสมาชิกเครือข่าย การส่งเสริมกิจกรรมสำคัญของเครือข่าย การมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย กระบวนการปฏิบัติงานของเครือข่าย และการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของเครือข่าย ตามลำดับ

1.3.4 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ดังนี้

1) การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของเครือข่าย มีแนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ดังนี้

(1) กำหนดให้มีการใช้ประโยชน์จากข้อมูลภายนอกและภายในของสถานศึกษาสมาชิกในการกำหนดแนวทางพัฒนาเครือข่ายวิชาการร่วมกัน

(2) สถานศึกษาสมาชิกให้ข้อมูลสารสนเทศตามสภาพจริงของสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่เป็นรูปธรรม

(3) สร้างความตระหนักและการรับรู้เกี่ยวกับหลักการ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการพัฒนางานวิชาการผ่านเครือข่ายวิชาการให้กับบุคลากรอย่างทั่วถึงและเข้าใจตรงกัน

2) กระบวนการปฏิบัติงานของเครือข่าย มีแนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ดังนี้

(1) จัดกระบวนการปฏิบัติงานของเครือข่ายวิชาการให้มีความชัดเจนสามารถปฏิบัติได้จริงและพัฒนางานอย่างเป็นระบบ

(2) จัดทำคู่มือการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการเพื่อใช้ในการสื่อสารระหว่างผู้นำเครือข่ายและสถานศึกษาสมาชิกที่มีอยู่หลากหลายรูปแบบ

(3) กำหนดระเบียบการใช้อำนาจในการสั่งการของผู้นำศูนย์เครือข่ายให้ชัดเจน

(4) สนับสนุนให้มีการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาของสมาชิกเครือข่าย วิชาการเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาเครือข่ายให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

3) การมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย มีแนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ดังนี้

(1) เปิดโอกาสให้เครือข่ายวิชาการภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของศูนย์เครือข่ายอย่างเหมาะสม

(2) จัดทำฐานข้อมูลของเครือข่ายวิชาการภายนอกศูนย์เครือข่ายอย่างเป็นระบบเพื่อให้สถานศึกษาสมาชิกสามารถใช้ประโยชน์ในการติดต่อ ประสานงานและขอความร่วมมือทางวิชาการเพื่อจัดกิจกรรมทางวิชาการได้อย่างคล่องตัว

(3) วางระบบการทำงานที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภายนอก เพื่อให้การดำเนินงานของเครือข่ายวิชาการเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

(4) เสริมสร้างคนรุ่นใหม่ในการแสวงหาความร่วมมือจากเครือข่ายภายนอกอย่างต่อเนื่อง

4) การพัฒนาสมาชิกเครือข่าย มีแนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ดังนี้

(1) สำรวจความต้องการและจัดการอบรมเพิ่มพูนความรู้ให้กับสมาชิกภายในศูนย์เครือข่าย

(2) ส่งเสริมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยใช้กระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) ในระดับสถานศึกษาอย่างจริงจังเพื่อให้ข้อมูลสำหรับการพัฒนาเครือข่ายวิชาการในระดับศูนย์เครือข่าย

(3) ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษานำเทคโนโลยีมาใช้ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสมาชิกเครือข่ายเพื่อให้เกิดการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการอย่างต่อเนื่อง

(4) สร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานให้แก่สมาชิกเครือข่ายที่มีการพัฒนาเครือข่ายวิชาการโดยการมอบรางวัลผลงานทางวิชาการหรือประกาศเกียรติคุณอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

5) การติดตามผลการดำเนินการของเครือข่าย มีแนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ดังนี้

(1) กำหนดมาตรฐานกรอบตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงานของเครือข่ายวิชาการอย่างเป็นรูปธรรมโดยยึดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นที่ตั้ง

(2) กำหนดให้มีคณะกรรมการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของเครือข่ายวิชาการในระดับศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาอย่างชัดเจน

(3) นิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของเครือข่ายวิชาการในระดับศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ

(4) นำผลการนิเทศการดำเนินงานของเครือข่ายวิชาการไปใช้ในบริหารจัดการเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาอย่างจริงจัง

(5) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการนิเทศการดำเนินงานของเครือข่ายวิชาการทั้งในระดับสถานศึกษาและศูนย์เครือข่ายอย่างต่อเนื่อง

6) การส่งเสริมกิจกรรมสำคัญของเครือข่าย มีแนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ดังนี้

(1) สร้างช่องทางการติดต่อสื่อสารผ่านแพลตฟอร์มต่าง ๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบันเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในศูนย์เครือข่ายอย่างเหมาะสม

(2) จัดกิจกรรมทางวิชาการที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกกลุ่มสามารถเข้าร่วมได้อย่างเท่าเทียมและเสมอภาคในระดับสถานศึกษาสมาชิกและระดับศูนย์เครือข่ายอย่างเหมาะสม

(3) สร้างสรรค์กิจกรรมใหม่ๆ เกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษานอกเหนือจากงานด้านวิชาการให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงเพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างกัน

2. อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

2.1 สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ในภาพรวมผลการวิจัยพบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจาก เครือข่ายวิชาการต่างๆ ที่มีอยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 นั้นถูกกำหนดขึ้นและสั่งการให้มีการปฏิบัติตามประกาศอย่างเคร่งครัด หากวิเคราะห์ในเชิงระบบเครือข่ายทางการศึกษา อาจเชื่อมโยงกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม ให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งการบริหารระบบเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา เป็นแนวคิดของบุคคลที่เกี่ยวข้องในด้านการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจ การกำกับติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบส่งผลต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ร่วมกัน โดยใช้ทรัพยากรในการบริหารจัดการร่วมกันอย่างคุ้มค่า และมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการปฏิรูประบบราชการของประเทศไทยด้านการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ซึ่งได้นำมาเป็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสถานศึกษาแบบองค์รวม โดยเฉพาะการมุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้วยการมีส่วนร่วมของเครือข่ายวิชาการที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องผลการวิจัยของ น้ำฝน กันมา (2560) ที่พบว่า รูปแบบความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. หลักการของรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือ 2. วัตถุประสงค์ของเครือข่ายความร่วมมือ 3. คณะกรรมการบริหารเครือข่ายความร่วมมือและบทบาทหน้าที่ และ 4. กระบวนการปฏิบัติงานของเครือข่ายความร่วมมือ

เมื่อพิจารณาด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การติดตามผลการดำเนินงานเครือข่ายของสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การดำเนินกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ในระดับเครือข่ายสถานศึกษาจัดขึ้นตามภารกิจที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำหนดขึ้น ตามปฏิทินการปฏิบัติงาน เช่น ช่วงก่อนสอบ NT หรือสอบ O – Net ก็จะมีการรวมตัวกันของสมาชิกเครือข่ายวิชาการสถานศึกษาเพื่อติวเข้มให้กับนักเรียน โดยอาศัยรูปแบบการบริหารแบบรวมศูนย์ เป็นทางออกในการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา แก้ปัญหาครูไม่ครบชั้น ผลสัมฤทธิ์ต่ำ และงบประมาณของสถานศึกษาขนาดเล็ก สอดคล้องกับ ศุภโชค สาระบุตร (2563) กล่าวว่า กลุ่มเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษาเป็นการรวมตัวของสถานศึกษาหลายๆ แห่ง มารวมตัวกัน เพื่อจุดมุ่งหมายในพัฒนาสถานศึกษาในรูปแบบของความร่วมมือ โดยมีเป้าหมายวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีคณะทำงานเพื่อขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมาย โดยอาศัยความร่วมมือภายในกลุ่มเครือข่าย จากสถานศึกษาขนาดเล็ก กลายเป็นหน่วยงานขนาดใหญ่ ซึ่งจะทำให้การทำงานในภาพรวมมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น การดำเนินงานของเครือข่ายสถานศึกษามีความ

ไม่ชัดเจนในเรื่องของมาตรฐานกรอบตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินการของเครือข่ายวิชาการ ไม่มี การกำหนดคณะกรรมการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการในระดับเครือข่าย วิชาการอย่างเป็นระบบ จึงทำให้ไม่สามารถกำหนดทิศทางการบริหารจัดการเพื่อยกระดับคุณภาพการ จัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาสมาชิกได้เต็มประสิทธิภาพ ขาดการทบทวน เพื่อนำผลการปฏิบัติงาน มาปรับปรุง ส่งผลให้เครือข่ายวิชาการของสถานศึกษาไม่มีผลงานที่ชัดเจนที่สามารถชี้ชัดได้ถึง ผลสำเร็จที่เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนสอดคล้องกับจรรยา มทวทศ (2559) ที่กล่าวว่าเครือข่ายจำเป็นต้องมี เครื่องชี้วัดเพื่อวัดความสำเร็จของเครือข่าย ซึ่งสอดคล้องกับนฤมล ฤทธิแสง (2563) ที่กล่าวว่า การ กำกับดูแลและประสานงานเครือข่ายเป็นองค์ประกอบและตัวชี้วัดสำคัญของการประเมินความสำเร็จ ของเครือข่าย

2.2 สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ในภาพรวมผลการวิจัยพบว่า อยู่ในระดับ มากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 2 ได้ออกระเบียบ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 2 ว่าด้วยการบริหารงานเครือข่ายสถานศึกษา พ.ศ.2561 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ครั้งที่ 1) พ.ศ.2564 ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับการบริหารงาน เครือข่ายสถานศึกษา เพื่อให้ศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาและกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษา ช่วยเหลือ ประสานงาน ส่งเสริม และสนับสนุนสถานศึกษา การบริหารและการจัดการศึกษา พัฒนางานด้าน วิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารทั่วไป และด้านการบริหารงานบุคคล รวมถึงการระดม ทรัพยากรทางการศึกษาจากชุมชนและองค์กรต่างๆ ให้มีระบบเครือข่ายอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2, 2564) สอดคล้องกับแนวคิดของ ศักดิ์นิพนธ์ สว่างวงศ์ (2557) ที่กล่าวว่า การสร้างเครือข่ายความร่วมมือที่อยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจใน วัตถุประสงค์การทำงาน ร่วมกัน การแบ่งงานกันทำ การแบ่งปันความรู้ และประสบการณ์ร่วมกัน บทบาทของความ ร่วมมือจะแผ่ขยายออกไป จากการให้ความร่วมมือทางด้านการศึกษาไปสู่ความ ร่วมมือในการสร้างความเข้มแข็งในด้านอื่นๆ อีกด้วย โดยเฉพาะสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสมควรจัดกลุ่ม บุคคล หรือ องค์กรหน่วยงานที่สมัครใจที่จะทำกิจกรรมร่วมกันในลักษณะของเครือข่ายความร่วมมือ ภายใต้หลักการกระจายอำนาจและความเป็นนิติบุคคล โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำทาง การศึกษาเพื่อให้สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างเหมาะสม คล่องตัว มีคุณภาพ และมี ประสิทธิภาพ ตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการศึกษา โดยคำนึงถึงองค์ประกอบหลักของ เครือข่าย ความร่วมมือ ได้แก่ กิจกรรมสำคัญที่เสริมประสิทธิภาพการดำเนินการกิจของเครือข่าย เทคนิควิธีการ พัฒนาสมาชิก กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ คุณลักษณะที่ดีของสมาชิก และผู้นำเครือข่าย และการปฏิบัติงานของเครือข่าย และการสะท้อนผล ในการจัดการศึกษาของประเทศไทย สอดคล้องกับ งานวิจัยของ เสมอ สุวรรณโคและคณะ (2558) ที่กล่าวว่า การสร้างเครือข่ายด้านวิชาการเป็นการ

รวมตัวของบุคคล กลุ่มบุคคล หน่วยงาน ร่วมทำกิจกรรม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายเดียวกัน มีการดำเนินการที่เป็นระบบ หลากหลายรูปแบบแนวทาง การปฏิบัติตามความต้องการจำเป็นของบุคคล หรือหน่วยงาน การเสริมสร้างความร่วมมือของหน่วยงานทางการศึกษาในแต่ละระดับจนถึงโรงเรียนที่เป็นหน่วยปฏิบัติจำเป็นอย่างยิ่งต้องมีการทำงานร่วมกันในลักษณะเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อให้ความช่วยเหลือกันในด้านความรู้ ทรัพยากร และบุคคลในการดำเนินการเพื่อให้ภารกิจในการจัดการศึกษาประสบผลสำเร็จ โดยการอาศัยความร่วมมือกันเมื่อพิจารณาด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและต่ำสุด ปรากฏผลดังนี้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดที่สุด คือ การติดตามผลการดำเนินงานเครือข่ายทางวิชาการของสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ตัวชี้วัดความสำเร็จในการปฏิบัติงานของเครือข่ายสถานศึกษายังไม่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ไม่สามารถนำผลการดำเนินการไปการใช้ประโยชน์ได้อย่างจริงจัง และคุ้มค่า ในมิติของข้อมูลสารสนเทศ สถานศึกษาสมาชิกไม่ได้รับรู้ถึงผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายซึ่งเป็นไปอย่างล่าช้า และไม่ทั่วถึง เครือข่ายสถานศึกษาขาดการเผยแพร่ผลงานการปฏิบัติงานของเครือข่ายให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ ส่งผลให้การจัดการศึกษาไม่เป็นไปในทิศทางที่กำหนด ไม่มีข้อมูลย้อนกลับ เพื่อนำไปกำกับ ทบทวน แก้ไข และป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นจากการดำเนินงานของเครือข่าย ไม่มีข้อมูลในการกำหนดแผนยุทธศาสตร์ที่สร้างความเป็นเลิศให้แก่องค์กรสอดคล้องกับ นฤมล น่วมอนงค์ (2562) ที่สรุปว่าเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา ที่ขาดการติดตามผลการดำเนินงานจะทำให้ข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไม่เพียงพอส่งผลให้สถานศึกษาไม่มีข้อมูลในการวิเคราะห์และวางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งสอดคล้องกับ นฤมล ฤทธิแสง (2563) ที่กล่าวว่า การกำกับดูแลและประสานงานเครือข่ายเป็นองค์ประกอบและตัวชี้วัดสำคัญของการประเมินความสำเร็จของเครือข่าย

2.3 การจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 พบว่า ความต้องการจำเป็นสูงสุดที่ต้องการพัฒนา คือ การติดตามผลการดำเนินงานของเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารและครูขาดความตระหนักถึงความสำคัญ ของการมีเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา ซึ่งเป็นเครื่องมือที่สำคัญสำหรับการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา ทั้งนี้ต้องมีการสะท้อนผลการดำเนินงาน ร่วมกันติดตามงานที่ทำ และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการทำงาน ร่วมมือกันคิดพัฒนาปรับปรุงให้งานดีขึ้น รับรู้รับทราบถึงผลการดำเนินงานของเครือข่ายสถานศึกษา ทั้งนี้ การติดตามประเมินผลการดำเนินงานของเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา ถือได้ว่าเป็นเครื่องมือในการสร้างเครือข่ายในการทำงานเชิงพัฒนา ในรูปแบบของการสร้างเครือข่ายระหว่างองค์กรที่ทำงานทั้งพียงซึ่งกันและกัน มากกว่าที่จะแข่งขันกัน เพื่อช่วยเหลือและแบ่งปันข้อมูล รวมถึงทรัพยากรต่างๆ โดยเฉพาะเมื่องานมีเป้าหมายในการขับเคลื่อนสู่การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา การ

ติดตามผลการดำเนินงาน จึงเป็นการสร้างเครือข่ายที่ทรงพลัง ให้มีมิติที่หลากหลาย และเชื่อมโยงอย่างทั่วถึงและกว้างขวาง สอดคล้องกับงานวิจัยของจิรภัทร มหาวงศ์ (2559) และนฤมล ฤทธิแสง (2563) ที่พบว่า เครื่องชี้วัดและการกำกับติดตามเป็นองค์ประกอบสำคัญในการดำเนินงานของเครือข่ายให้ประสบความสำเร็จตามที่กำหนดไว้ซึ่งสอดคล้องกับเพิ่มศักดิ์ บัวรักษ์ (2559) ที่กล่าวว่า ด้านคุณลักษณะของเครือข่ายความร่วมมือด้านวิชาการประกอบด้วย 1) การสร้างวิสัยทัศน์ความร่วมมือด้านวิชาการ 2) การมีส่วนร่วมของสมาชิก 3) การพัฒนาสมาชิกเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง และ 4) การติดตามและประเมินผล

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

3.1.1 การนำผลการวิจัยไปใช้ในระดบนโยบาย

- 1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรกำหนดมาตรฐานกรอบตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงานของเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษาที่ชัดเจน
- 2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรกำหนดให้มีคณะกรรมการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล การดำเนินงานของเครือข่ายสถานศึกษาอย่างชัดเจน
- 3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีการนิเทศติดตามเครือข่ายวิชาการอย่างต่อเนื่อง

3.1.2 การนำผลการวิจัยไปใช้ในระดบปฏิบัติการ

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดอบรมหรือชี้แจงเกี่ยวกับความสำคัญของเครือข่ายวิชาการที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้กับครูและบุคลากรของสถานศึกษาสมาชิกอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง
- 2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษาสมาชิกได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างทั่วถึงและสร้างสรรค์
- 3) ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดรูปแบบการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และการนำผลการนิเทศไปใช้ในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง
- 4) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการรายงานผลการปฏิบัติงานของเครือข่ายให้แก่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาสมาชิก และสาธารณชนให้รับทราบอย่างทั่วถึงตรงไปตรงมา และเป็นไปตามที่ระยะเวลาที่กำหนด

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

3.2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

3.2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งเสริมการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.2.3 ควรศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบของเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บรรณานุกรม

- กุลทัต หงส์ขยางกูร และปรัชญานันท์ เทียงจรรยา. (2560). *การสร้างและการบริหารเครือข่าย*.
http://hsmi2.psu.ac.th/upload/forum/paper_1598_5f69ce9304e915f69ce.pdf.
- จิรนนท์ นุ่นชูคัน . (2557). *การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูผู้สอนด้านการจัดการเรียนรู้โรงเรียนสังกัดกรุงเทพฯ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช, นนทบุรี.
- จิรภัทร มหาวงค์ วิทยา จันทร์ศิลา ทำรงลัดขันธ์ เอื้อนครินทร์. (2559). การพัฒนารูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารบนเขตพื้นที่สูง. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 18 (4), 114-127.
- ชัชวาลย์ สิงหาทอง เปรมจิตต์ ขจรภัย ลาร์เซ็น ซ่อเพชร เป้าเงิน มารุต พัฒนาผล. (2563). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือของสถานศึกษาด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *Journal of Modern Learning Development*, 5 (1), 231-245.
- ชูศักดิ์ เอกเพชร. (2562). *การบริหารจัดการกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษา*.
<http://graduate.sru.ac.th/wp-content/uploads/2018/06/Educational-Network-Management.pdf>.
- ชุติมา ทวีสุวรรณศักดิ์. (2557). *ความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนารูปแบบความเป็นเลิศด้านวิชาการของโรงเรียนสระราษฎร์พิทยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช, นนทบุรี.
- ฐิติกานต์ เอี่ยมสะอาด. (2559). *ความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาครูและช่วยผู้ดูแลเด็กในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอบานแหลม จังหวัดเพชรบุรี* (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช, นนทบุรี.
- ทนันเดช ยงค์กมล. (2562). การบริหารจัดการเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนในรูปแบบคลัสเตอร์. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ Veridian มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 12 (1), 778-792.
- เทอดศักดิ์ จันทิมา. (2560). แนวทางการบริหารงานวิชาการโดยการใช้เครือข่ายของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3. *พิชเนศวร์สาร*, 13 (1), 117-131.

- ธีรภัทร โคตรบรรเทา รังสรรค์ ลุนบง สัญญารัก จันทอรุตร รุ่งรัตน์ ธรรมทอง. (2563). การพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา กลุ่มที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1. *วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*, 10 (3), 151-161.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย และ สุวิมล ว่องวานิช. (2550). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพฯ: ธรรมดาเพรส.
- นฤมล น่วมอนงค์. (2562). เครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของบุคลากรสายวิชาการ เพื่อการสนับสนุนแผนยุทธศาสตร์ของคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. *วารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์*, 10 (1), 33-50.
- นฤมล ฤทธิแสง. (2563). การพัฒนาแนวทางการบริหารกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1. *วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด*, 9 (1), 271-282.
- น้ำฝน กันมา. (2560). การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน: กรณีศึกษา พะเยาโมเดล. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์*, 3 (2), 103-115.
- นุชนาถ สอนสง และสงวน อินทร์รักษ์. (2561). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการมัธยมศึกษาจังหวัด. *บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต*, 14 (1), 115-132.
- บุญเรียง สิทธิทองศรี. (2557). รูปแบบการบริหารงานกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์*, 16 (4), 105-114.
- เพิ่มศักดิ์ บัวรัักษ์. (2558). การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือด้านวิชาการของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารการศึกษา มศว*, 13 (24), 43-51.
- ไพโรสณฑ์ มะโนยานะ. (2556). *คู่มือการใช้รูปแบบเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2. แพร่: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2.*
- ภัทรวรรณ นิลแก้วบรรวิษย์. (2559). รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 7 (3), 18-32.

- วิเชียร ทรงศรี. (2558). การพัฒนารูปแบบการบริหารเครือข่ายโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. *การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ พ.ศ. 2558*. <http://dspace.bru.ac.th/xmlui/handle/123456789/1236>.
- ศักดิ์นิพนธ์ สว่างวงศ์. (2557). เครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา. *วารสารบริหารการศึกษาบัวบัณฑิต*, 14 (2), 12-24.
- ศุภโชค สาระบุตร. (2563). การบริหารจัดการกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษา. *วารสารบริหารการศึกษาบัวบัณฑิต*, 20 (4), 59-66.
- สนธยา พลศรี. (2550). *เครือข่ายการเรียนรู้ในงานพัฒนาชุมชน*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2. (2563). *แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ 2563 – 2565*. ลำปาง: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2. (2563). *ระเบียบสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ว่าด้วยการบริหารงานเครือข่ายสถานศึกษา พ.ศ. 2561 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ครั้งที่ 1) พ.ศ. 2564*. ลำปาง: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. (2557). *ระเบียบสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ว่าด้วยกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2557*. อุบลราชธานี: สพป.อุบลราชธานี เขต 5.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2555). *แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สุธรรม ธรรมทัศนานนท์. (2561). การพัฒนารูปแบบการจัดการกลุ่มเครือข่ายเพื่อพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ. *วารสารศึกษาศาสตร์*. 29 (1) 143-157.
- สุรเดช รอดจินดา. (2559). การพัฒนารูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือด้านวิชาการระหว่างสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคเหนือตอนบน. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ Veridian มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 12 (1), 1020-1042.

- สุวิมล ว่องวานิช. (2558). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: วี.พริ้นท์ (1991).
- _____. (2550). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสมอ สุวรรณโค. (2558). รูปแบบเครือข่ายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านวิชาการของโรงเรียนวารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 16 (2), 128-137.
- อัญชลี เรือนแก้ว. (2560). *การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 ของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.*
- Wieczorek .A. L. (2021). Dynamic academic networking concept and its links with English language skills and research productivity-non-anglophone. *Networking and English for academic productivity*, 16 (2): 1/28-28/28.
- Worthen, B. R. & Sanders, J.R. (1973). *Educational evaluation: Theory and practice*. Ohio: Charles A. Jones Publishing.
- Kaufman, R. & English, F. W. (1981). *Needs assessment: Concepts and application*. Eaglewood Cliffs, NJ: Educational Technology Publications.
- Witkin, B. R. & Altschuld, J. W. (1995). *Planning and conducting needs assessments: A Practical Guide*. Thousand Oaks, CA: Sage Publication.

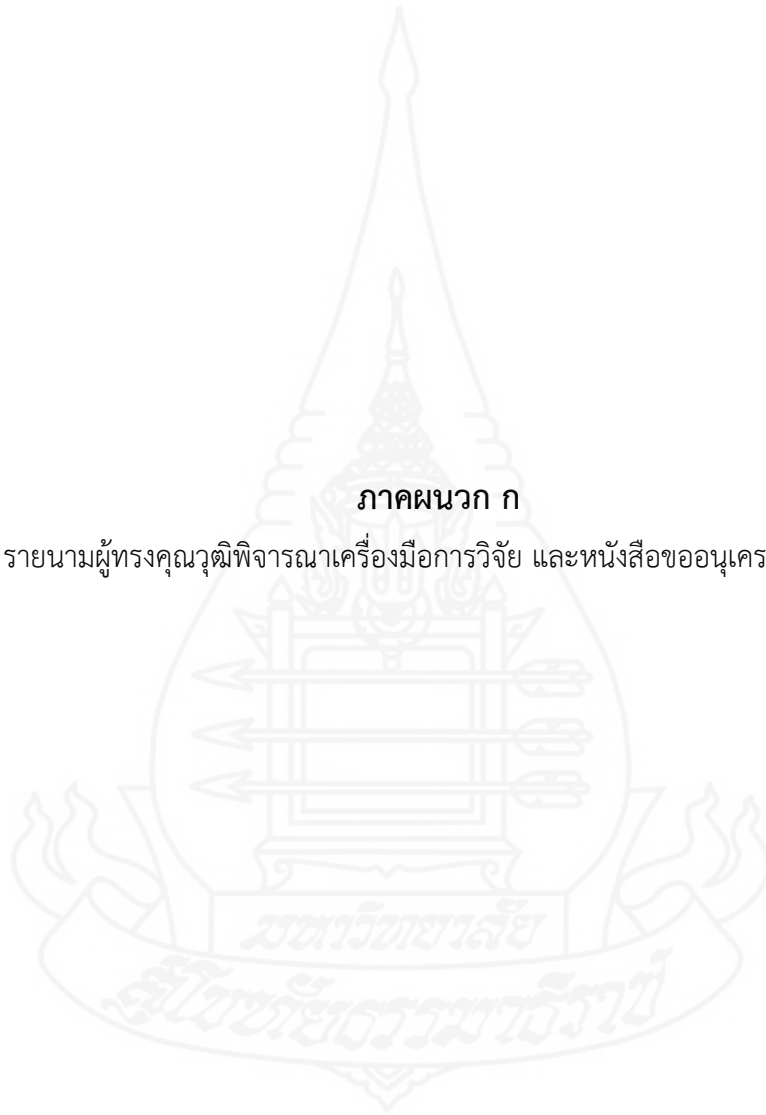
ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สืบช่วยธรรมมาภิบาล

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือการวิจัย และหนังสือขออนุญาตต่างๆ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

1. ชื่อ-สกุล	นายวิสันต์ สุขวิสิทธิ์
ตำแหน่งปัจจุบัน	อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับ
ชาวต่างประเทศ
สถานที่ทำงาน	สำนักวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง เลขที่
333 หมู่ที่ 1 ตำบลท่าสูด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย
57100
วุฒิการศึกษาสูงสุด	อักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต (อ.ด.) สาขาวิชาภาษาไทย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ประสบการณ์หรือความชำนาญ	ภาษาไทย ภาษาศาสตร์ภาษาไทย
2. ชื่อ-สกุล	นายสมคิด มาหล้า
ตำแหน่งปัจจุบัน	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาตากเขต 1
สถานที่ทำงาน	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 1
บริเวณศาลากลางจังหวัดตาก ตำบลหนองหลวง อำเภอ
เมืองตาก จตาก 63000
วุฒิการศึกษาสูงสุด	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) การบริหารการศึกษา
ประสบการณ์หรือความชำนาญ	การบริหารการศึกษา
3. ชื่อ-สกุล	นางธวชนี มาหล้า
ตำแหน่งปัจจุบัน	ครูชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านแม่พริกบน เลขที่ 202 หมู่ที่ 4
ตำบลแม่พริก อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง 52180
วุฒิการศึกษาสูงสุด	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การประเมินการศึกษา)
ประสบการณ์หรือความชำนาญ	คณะกรรมการวัดและประเมินผล สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

ที่ สพ.0602.16 (บ) / 9

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ตำบลนาตาล อำเภอนาตาล
จังหวัดอุบลราชธานี 31120

6 มกราคม 2565

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้อำนวยการศูนย์พิจารณาเรื่องสมัคร
เรียน นานวลรัตน์ อู่อวยสิทธิ์ (อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับชาวต่างประเทศ)
ซึ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาชั้นคว่ำอีสี่ระ จำนวน 1 ชุด

ด้วยนายอู่อวยสิทธิ์ อู่อวยสิทธิ์ นักศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ สาขาวิชาบริหารการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาชั้นคว่ำอีสี่ระ เรื่อง
แบบทดสอบพัฒนาความรู้ทางวิชาการของสถานศึกษา ซึ่งจัดทำขึ้นตามเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2
ตามโครงการการศึกษาชั้นคว่ำอีสี่ระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาชั้นคว่ำอีสี่ระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่ตรงกับรวบรวมข้อมูลและ
ได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาชั้นคว่ำอีสี่ระไว้เรียบร้อยแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำ
นั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลัก และกระบวนกรวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความ
อนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้อำนวยการศูนย์ด้านการบริหารการศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็น
เพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาชั้นคว่ำอีสี่ระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย ถ้าท่านถนัดและเมื่อสิ้น ๆ นักศึกษาจะนำเรียน
ตัวคุณเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับคำแนะนำจากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นันทา เมื่อน้ำ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

สำนักนิตยภัต
โทร. 0-2504-8505
โทรสาร. 0-2503-3566-7
เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 087-188-6732

ที่ สพ.0602.16 (บ) / 9

สภาวิชาชีพศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์
ตำบลบางพลี อำเภอบางพลี
จังหวัดนนทบุรี 11120

6 มกราคม 2565

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้อำนวยการศูนย์พิจารณากรณีวิจัย

เรียน นายสมคิด มาทาลั (รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 1)

ถึงที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

ด้วยนายอภิสิทธิ์ สุขวิสิทธิ์ นักศึกษาศึกษาต่อศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต และอธิการบดีการศึกษา
สภาวิชาชีพศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง
แนวทางการพัฒนาเครือข่ายทางวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 1
ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วย

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและ
ได้รับความเห็นชอบเรื่องต้นจากทางเขตพื้นที่การศึกษาค้นคว้าอิสระไว้เรียบร้อยแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำ
นั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลัก และกระบวนการวิจัย ทางสภาวิชาชีพขอความ
อนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้อำนวยการศูนย์พิจารณาการพิจารณา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็น
เพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษานี้ด้วย ถ้าทวิบายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเวียน
ด้วยตนเอง

สภาวิชาชีพศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรมล แสนดี)

ประธานกรรมการประจำสภาวิชาชีพศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2505-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 087-188-6732

ที่ สน.0602.16 (น) / 9

สภาวิชาชีพศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพลีใหญ่ อำเภอบางบาล
จังหวัดนนทบุรี 11120

6 มกราคม 2565

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้อำนวยการศูนย์พิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางอรุณี ภาทถา (ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านแม่ต๋อน)

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

ด้วยนายปิยะโชค อุทัยสิทธิ์ นักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน และนางวิภาดาบริหารการศึกษา
สภาวิชาชีพศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง
แนวทางการพัฒนาเครือข่ายการวิจัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง เขต 2
ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วย

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและ
ได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้เรียบร้อยแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำ
นั้นมีความครบถ้วนเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย หากสภาวิชาชีพจึงขอความ
อนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา ได้ไปตรวจพิจารณาตรวจสอบ และให้ความเห็น
เพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้ไปด้วย ถ้าพร้อมรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียน
ตัวคุณเอง

สภาวิชาชีพศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ปัทมา แอนิสา)

ประธานกรรมการประจำสภาวิชาชีพศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 087-188-6732

ที่ อว.0602.16 (บ) / 33

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ศาลากลางพุด อําเภอสปากเมว
จังหวัดนนทบุรี 11120

26 มกราคม 2565

เรื่อง ขอลงความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนแม่ธีรวิทยาลักษณ์

ด้วยนายสิทธิโชค สุทธิวิทย์ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางการพัฒนาเครือข่ายทางวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

ในกรณีนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย โดยเก็บข้อมูลจากครูผู้สอน จำนวน 18 คน ทั้งนี้ จะมีให้เป็นการรบกวนเวลาปฏิบัติงานตามปกติของผู้ให้ข้อมูล และผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่การบริหารจัดการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาแนบมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิพนธ์ แสนสา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 087-188-6732

ที่ อว.0602.16 (บ) / 33

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมศาสตร์
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

28 มกราคม 2565

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือ
เขียน ผู้อำนวยการโรงเรียนคันธงวิทยา

ด้วยนายสิทธิโชค สุขวิไลย์ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมศาสตร์ กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางการพัฒนาเครือข่ายทางวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง เขต 2

ในการนี้ นักศึกษาจำเ็นจะต้องทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย โดยเก็บข้อมูลจากครูผู้สอน จำนวน 15 คน ทั้งนี้ จะมีให้เป็นกรรการรบกวนเวลาปฏิบัติงานตามปกติของผู้ให้ข้อมูล และผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่การบริหารจัดการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณ ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 087-188-6732

ที่ สพ.0602.16 (น) / 60

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
สำนักงานเขต สำนักงานภาคเหนือ
จังหวัดนนทบุรี 11120

28 กุมภาพันธ์ 2565

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษากลับข้อมูลเพื่อการศึกษาชั้นคว่ำอีอีระ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

เรื่องที่เกี่ยวข้อง แผนพัฒนาเพื่อศึกษาชั้นคว่ำอีอีระ จำนวน ฉบับ

ด้วยนายอิทธิโชค สุขวินทร์ นักศึกษารัฐกิจศึกษาสาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชั้นคว่ำอีอีระ เรื่อง แผนพัฒนา
เสริมสร้างทางวิชาการของสถานศึกษา ซึ่งสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2
ในกรณี นักศึกษาจำเป็นต้องกลับข้อมูลเพื่อการศึกษาชั้นคว่ำอีอีระจากครูผู้สอนในสถานศึกษาในสังกัดของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาคำเนินการเก็บข้อมูล
เพื่อการศึกษาชั้นคว่ำอีอีระ รายละเอียดความเกี่ยวข้องที่แนบมาที่นักศึกษานำมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณา
จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรันดร์ แสนสา)

ประธานคณะกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบันทึกเรียน

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 087-188-6732

ที่ สน.0602.16 (บ) / 60

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมศาสตร์
ตำบลบางพลี อำเภอบางพลี
จังหวัดนนทบุรี 11120

28 กุมภาพันธ์ 2565

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาค้นข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

ซึ่งมีสำเนาด้วย แบบสอบถามเพื่อศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ฉบับ

ด้วยนายสิทธิโชค สุทธิวิทย์ นักศึกษาระดับสูงสุดศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และนางวิชาญบริหารการศึกษาศาखाวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมศาสตร์ ดำเนินทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางการพัฒนาเครือข่ายทางวิชาการของสถานศึกษา ซึ่งได้ส่งสำเนางานขอความเห็นต่อการศึกษาระดับศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 2 ใบการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องค้นข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าจากศูนย์ข้อมูลในสถานศึกษาในสังกัดของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาค้นคว้าดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ รายละเอียดของข้อมูลที่ส่งมาด้วยที่นักศึกษาลงนามพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณ ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรันดร์ นวน)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัทพ์นักศึกษา 087-188-6732

ภาคผนวก ข

รายนามผู้เชี่ยวชาญการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา

และหนังสือขอสัมภาษณ์

รายนามผู้เชี่ยวชาญการสัมภาษณ์

1. ชื่อ นายสมบัติ สิริวงศ์เครือ
 สถานที่ทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2
 ตำบลศาลา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง
 ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

2. ชื่อ นายชยพล ศรีประดิษฐ์
 สถานที่ทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2
 ตำบลศาลา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง
 ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

3. ชื่อ นายวัชระ สุริยะลังกา
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนตันจงวิทยา
 ตำบลแม่ปู้ อำเภอแม่พริก จังหวัดลำปาง
 ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา/ประธานศูนย์เครือข่ายสถานศึกษา
 อำเภอแม่พริก

4. ชื่อ นายสมคิด นาคกุล
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนห้วยแก้ววิทยา
 ตำบลนาโป่ง อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง
 ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา/ประธานศูนย์เครือข่ายสถานศึกษา
 อำเภอเถิน

5. ชื่อ นายบุญนพดล แก้วดวงตา
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนดอนธรรม
 ตำบลใหม่พัฒนา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง
 ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา

6. ชื่อ นางหทัยทิพย์ แก้วแสนตอ
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนอนุบาลแม่ทะ (ชุมชนบ้านน้ำโห่ง – บ้านฮ่อมอุบลัมภ์)
 ตำบลนาครี อำเภอมะทะ จังหวัดลำปาง
 ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา
7. ชื่อ นายชวินทร์วิษณุ เชื้อนใจ
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนชุมชนตำบลแม่กัวะ
 ตำบลแม่กัวะ อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง
 ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา
8. ชื่อ นายอภิชาติ ไชยเมืองชื่น
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนวัดสบแม่ธรรม
 ตำบลเสริมซ้าย อำเภอสริมงาม จังหวัดลำปาง
 ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ/กรรมการกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษา
 สริมงาม 2
9. ชื่อ นายมานัด ไชยแก้ว
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนแสลมวิทยา
 ตำบลเวียงมอก อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง
 ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ/กรรมการกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาถิ่น 4

ที่ สพ.0602.16 (บ)/ 118

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
สำนักงานชุด อำนวยการภาคเหนือ
จังหวัดนนทบุรี 11120

12 เมษายน 2565

เรื่อง ขอสวามอบอนุเคราะห์ให้นักศึกษาสัมฤทธิผลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

ด้วย นายอิทธิโชค สุขวิสิทธิ์ นักศึกษาระดับอุดมศึกษา แผนกวิชาบริหารการศึกษ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางการพัฒนาเครือข่ายทางวิชาการของสถานศึกษา จึงขอสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

ไม่ว่าการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลโดยการศึกษาสัมฤทธิผล เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจากผู้ดำเนินการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 จำนวน 2 ท่าน ได้แก่

1. นายสมนติ สีวังศ์เครือ
2. นายชัชพล ศรีประพิชญ์

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ไม่นการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการศึกษาสัมฤทธิผล ในวันที่ 19 เมษายน 2565 เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาแนบมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นันทา สันธนา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 087-1886732

ที่ สพ.0602.16 (น)/ 118

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพลี อำเภอบางบาล
จังหวัดนนทบุรี 11120

12 เมษายน 2565

เรื่อง ขอบขออนุญาตฯให้นักศึกษาได้เข้าศึกษาในภาคเรียนเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน ประธานศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาอำเภอแม่พริก

ด้วย นายเป็ญธิโยศ สุจิตต์ นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์บัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางการพัฒนาเครือข่ายทางวิชาการของสถานศึกษา ซึ่งคิดสำนักเรียนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 แนวทางการพัฒนาเครือข่ายทางวิชาการของสถานศึกษา ซึ่งคิดสำนักเรียนเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

ในกรณีนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจากประธานศูนย์เครือข่ายสถานศึกษา

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ในวันที่ 21 เมษายน 2565 เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาแนบมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท สิ้นศรี)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 087-1886732

ที่ สพ.0602.16 (น)/ 118

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ตำบลบางพูด อำเภอปทุมรัตน์
จังหวัดหนองบัว 11120

12 เมษายน 2565

เรื่อง ขอบขออนุญาตโรงเรียนให้นักศึกษาชั้นมัธยมศึกษาเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน ประธานศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาอำเภอเมือง

ด้วย นายสิทธิโชค สุทธิสิทธิ์ นักศึกษาระดับมัธยมศึกษา แผนกวิชาบริหารการศึกษ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางการพัฒนาเครือข่ายทางวิชาการของสถานศึกษา ซึ่งกีดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำเภอเมือง เขต 2 แนวทางการพัฒนาเครือข่ายทางวิชาการของสถานศึกษา ซึ่งกีดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำเภอเมือง เขต 2

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจากประธานศูนย์เครือข่ายสถานศึกษา

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ในวันที่ 20 เมษายน 2565 เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.บิณาท สานสา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายมัธยมศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์มัธยมศึกษา 087-1886732

ที่ ขว.0602.16 (บ)/ 118

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพลี อำเภอบางกร่าง
จังหวัดนนทบุรี 11120

12 เมษายน 2565

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาสัมภาษณ์เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองรวม

ด้วย นายสิทธิโชค สุขวิสิทธิ์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำเภอบาง เขต 2

ในกรณีนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจากผู้บริหารสถานศึกษา

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ในวันที่ 21 เมษายน 2565 เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นันทา สอนสา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 087-1886732

ที่ อว.0602.16 (น)/ 118

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ตำบลบางซู่ด อำเภอปากแคว
จังหวัดหนองบัว 11120

12 เมษายน 2565

เรื่อง ขอบขออนุญาตรายชื่อให้นักศึกษาสัมภาษณ์เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลแม่ทะ (ชุมชนบ้านน้ำโพ-บ้านส้มอูปลูกุ่ม)

ด้วย นายสิทธิโชค สุชาติสิทธิ์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แผนกวิชาบริหารการศึกษ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา จึงได้ส่งพนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำเภอป่าฝาง เขต 2 แนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา จึงได้ส่งพนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำเภอป่าฝาง เขต 2

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลโดยการศึกษาสัมภาษณ์ เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจากผู้บริหารสถานศึกษา

จึงเรียนมาเพื่อขอบขออนุญาตจากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาคำเป็นการเก็บข้อมูลโดยการศึกษาสัมภาษณ์ ในวันที่ 21 เมษายน 2565 เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาแนบมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรันดา แมนสา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 087-1886732

ที่ สว.0602.16 (น)/ 118

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

12 เมษายน 2565

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาสัมภาษณ์เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนตำบลแม่แก้ว

ด้วย นายสิทธิโชค สุขวิสิทธิ์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางการพัฒนาเครือข่ายทางวิชาการของสถานศึกษา อังกักสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 แนวทางการพัฒนาเครือข่ายทางวิชาการของสถานศึกษา อังกักสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจากผู้บริหารสถานศึกษา

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ในวันที่ 19 เมษายน 2565 เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาแนบมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์บัณฑิตศึกษา 087-1886732

อว.0602.16 (บ)/ 118

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

12 เมษายน 2565

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาสัมภาษณ์เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสบแม่ท่า

ด้วย นายสิทธิโชค สุขวิสิทธิ์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทางการพัฒนาเครือข่ายทางวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 แนวทางการพัฒนาเครือข่ายทางวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจากครูที่เป็นคณะกรรมการศูนย์เครือข่ายสถานศึกษา ในสถานศึกษาของท่าน ได้แก่ นายอภิชาติ ไชยเมืองจีน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ในวันที่ 19 เมษายน 2565 เพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 087-1886732

ทว.0602.16 (น)/ 118

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

12 เมษายน 2565

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาชั้นภาคเรียนที่ 1 เพื่อการศึกษาชั้นคว่ำอีอีระ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเสนาวิทยา

ด้วย นายอิทธิโชค สุขวิสิทธิ์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กำลังทำการศึกษาชั้นคว่ำอีอีระ เรื่อง แนวทางการพัฒนาเครือข่ายทางวิชาการของสถานศึกษา ซึ่งกำลังสำนักรงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำเภอป่าพะ เขต 2 แนวทางการพัฒนาเครือข่ายทางวิชาการของสถานศึกษา ซึ่งกำลังสำนักรงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำเภอป่าพะ เขต 2

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ เพื่อการศึกษาชั้นคว่ำอีอีระจากครูที่เป็นคณะกรรมการศูนย์เครือข่ายสถานศึกษา ในสถานศึกษาของท่าน ได้แก่ นายมานัด ไซแก้ว

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ในวันที่ 18 เมษายน 2565 เพื่อการศึกษาชั้นคว่ำอีอีระ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาแนบมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท เสนา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์บัณฑิตศึกษา 087-1886732

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยแนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา

แบบสอบถามงานวิจัย

เรื่อง แนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาลำปาง เขต 2

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ ต้องการศึกษานโยบายการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 ตามความคิดเห็นของท่าน ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงในเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา จึงขอให้ท่านตอบแบบสอบถามตามสภาพที่เป็นจริงให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริงและจะไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านและสถานศึกษาแต่ประการใด เนื่องจากผู้วิจัยจะนำข้อมูลไปวิเคราะห์และนำเสนอโดยภาพรวม ไม่ได้มีวัตถุประสงค์ที่จะตรวจสอบการทำงานของ บุคคลหรือสถานศึกษาแต่ประการใด
2. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 โดยกำหนดประเด็นในการศึกษาไว้ 6 ด้าน คือ
 - ด้านที่ 1 การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของเครือข่าย
 - ด้านที่ 2 กระบวนการปฏิบัติงานของเครือข่าย
 - ด้านที่ 3 การมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่าย
 - ด้านที่ 4 การพัฒนาสมาชิกเครือข่าย
 - ด้านที่ 5 การติดตามผลการดำเนินงานของเครือข่าย
 - ด้านที่ 6 การส่งเสริมกิจกรรมสำคัญของเครือข่าย

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้เป็นอย่างสูงที่ท่านกรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามนี้

(นายสิทธิโชค สุขวิสิทธิ์)

นักศึกษาระดับปริญญาโท แขนงวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

ชาย หญิง

2. อายุ

20 - 29 ปี 30 - 39 ปี
 40 - 49 ปี 50 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก

อื่น ๆ โปรดระบุ.....

4. วิทยฐานะ

ไม่มีวิทยฐานะ ชำนาญการ ชำนาญการพิเศษ
 เชี่ยวชาญ เชี่ยวชาญพิเศษ

5. ประสบการณ์ด้านการทำงานของท่านในสถานศึกษาปัจจุบัน

0 - 5 ปี 6 - 10 ปี 11 - 15 ปี
 16 - 20 ปี 21 - 25 ปี 26 ปีขึ้นไป

6. ขนาดของสถานศึกษาที่ท่านทำงานในปัจจุบัน

ขนาดเล็ก
 ขนาดกลาง
 ขนาดใหญ่หรือใหญ่พิเศษ

ข้อ	การดำเนินงานเครือข่ายวิชาการ ของสถานศึกษา	การดำเนินงาน												
		สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์							
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1			
6	เครือข่ายจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างสถานศึกษาสมาชิกอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ													

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ง

แบบสัมภาษณ์เพื่อการศึกษาแนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง แนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

.....
 สัมภาษณ์เมื่อวันที่เดือน.....พ.ศ. 2565 เริ่มสัมภาษณ์เวลา.....น
 ผู้สัมภาษณ์.....

วัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์

เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ-สกุล.....เพศ.....อายุ.....ปี
 ตำแหน่ง.....โรงเรียน.....

ตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์

1. ท่านคิดว่าเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษามีความสำคัญอย่างไร

.....

2. ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการติดตามผลการดำเนินการของเครือข่าย
วิชาการอย่างไร และท่านมีแนวทางหรือข้อเสนอแนะในการพัฒนาการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของ
การปฏิบัติงานเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษาอย่างไรบ้าง

.....

3. ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาสมาชิกเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษาในปัจจุบันอย่างไร และท่านมีแนวทางพัฒนาหรือเทคนิค และวิธีการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษาสมาชิกมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างทั่วถึงได้อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. ท่านมีแนวทางการพัฒนาหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดส่งเสริมกิจกรรมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างสถานศึกษาสมาชิกในเครือข่ายวิชาการอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. ท่านมีแนวทางการพัฒนาหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้การปฏิบัติงานตามภารกิจของเครือข่ายวิชาการให้บรรลุเป้าหมายอย่างเหมาะสมได้อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. ท่านมีแนวทางหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวิเคราะห์ปัญหา และอุปสรรคเพื่อเป็นแนวทางแก้ไขและปรับปรุงพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานของเครือข่ายวิชาการให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไปได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

7. ท่านมีแนวทางหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษาในการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรคเพื่อกำหนดแนวทางพัฒนาเครือข่ายวิชาการอย่างเหมาะสมได้อย่างไรบ้าง

.....

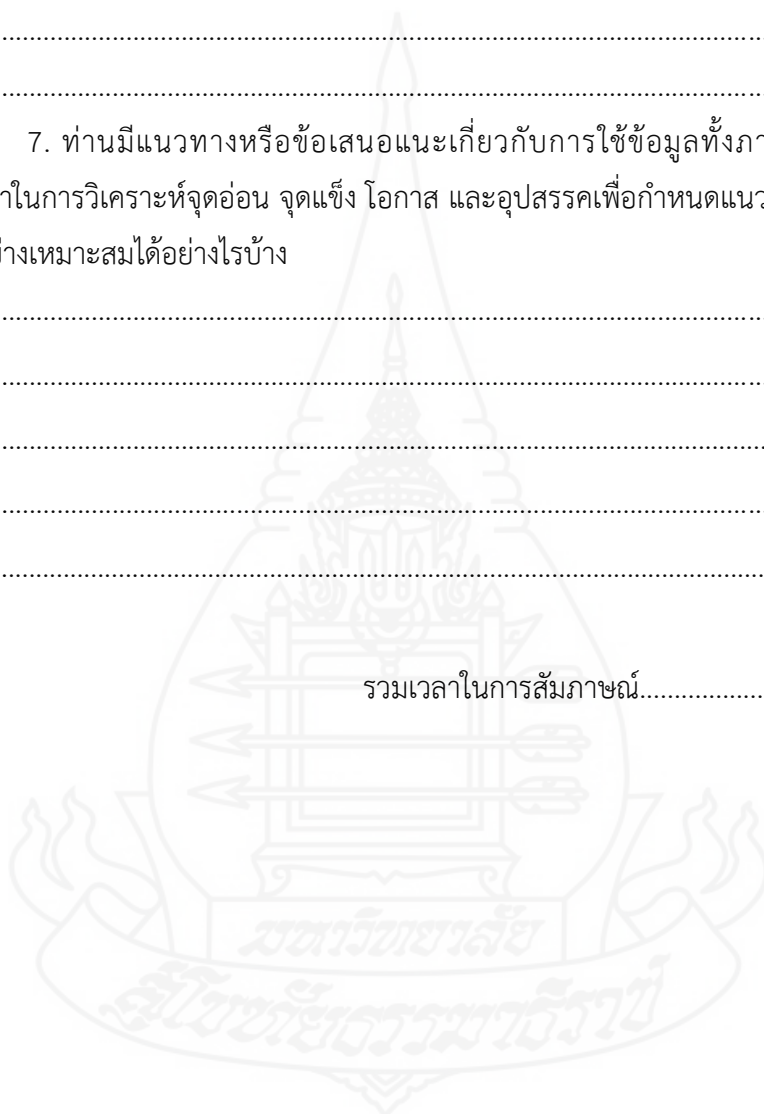
.....

.....

.....

.....

รวมเวลาในการสัมภาษณ์.....น.

ภาคผนวก จ

การหาค่าความสอดคล้องของเครื่องมือ

แบบสรุปลักษณะความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ
 แนวทางการพัฒนาเครือข่ายวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษาลำปาง เขต 2

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็น			รวม	ค่า IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	1	1	1	3	1
2	1	1	1	3	1
3	1	1	1	3	1
4	1	1	1	3	1
5	1	1	1	3	1
6	1	1	1	3	1
7	1	1	1	3	1
8	1	1	1	3	1
9	1	1	1	3	1
10	1	1	1	3	1
11	1	0	1	2	0.67
12	1	1	1	3	1
13	1	1	1	3	1
14	1	1	1	3	1
15	1	1	1	3	1
16	1	1	1	3	1
17	1	1	1	3	1
18	1	1	1	3	1
19	1	1	1	3	1
20	1	1	1	3	1
21	1	1	1	3	1
22	1	1	1	3	1
23	1	1	1	3	1
24	1	1	1	3	1
25	1	0	1	2	0.67

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็น			รวม	เฉลี่ย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
26	1	1	1	3	1
27	1	1	1	3	1
28	1	1	1	3	1
29	1	1	1	3	1
30	1	1	1	3	1
31	1	1	1	3	1
32	1	1	1	3	1
33	1	1	1	3	1
34	1	1	1	3	1
35	1	1	1	3	1
36	1	1	1	3	1
37	1	1	1	3	1
38	1	1	1	3	1
39	1	1	1	3	1
40	1	1	1	3	1
41	1	1	1	3	1
42	0	1	1	2	0.67
43	1	1	1	3	1

ภาคผนวก ฉ

ค่าความเที่ยงของเครื่องมือ

สภาพปัจจุบัน

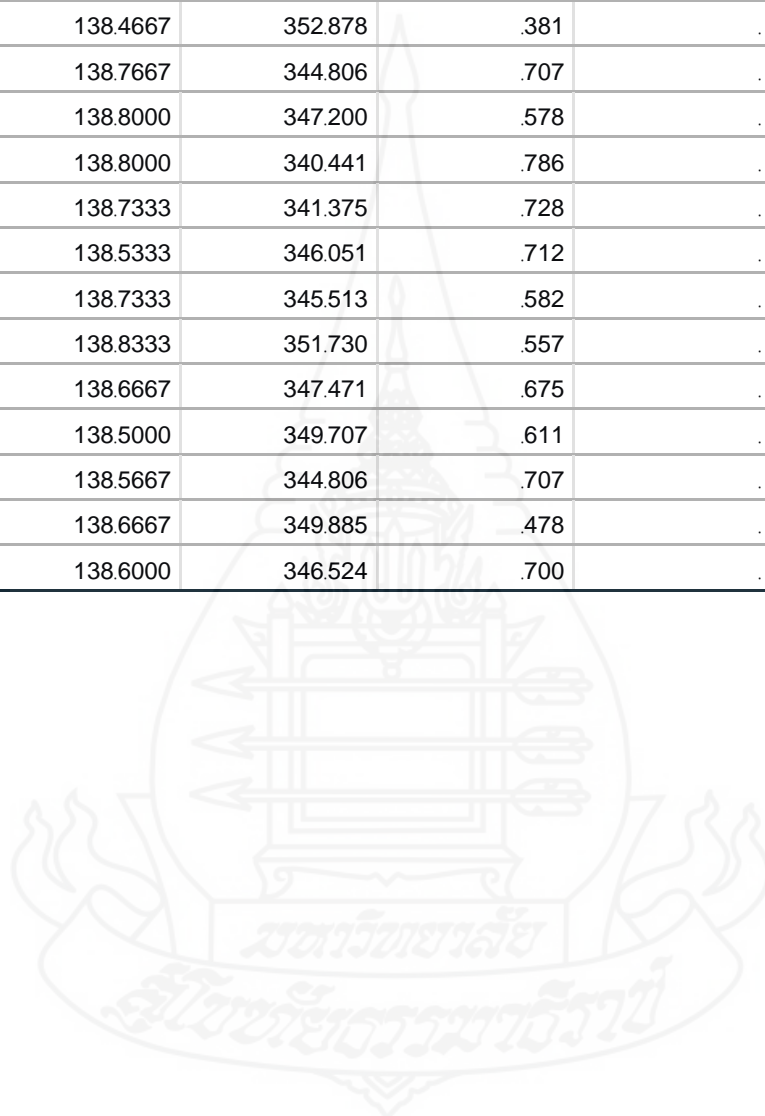
Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.968	.969	43

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a1	138.6333	351.620	.482	.	.968
a2	138.3667	352.240	.506	.	.968
a3	138.6333	347.551	.606	.	.968
a4	138.5667	350.737	.511	.	.968
a5	138.7333	347.720	.778	.	.967
a6	138.8333	348.006	.490	.	.968
a7	138.5333	347.223	.607	.	.968
a8	138.5000	348.741	.594	.	.968
b1	138.5333	354.120	.403	.	.969
b2	138.7333	345.789	.711	.	.967
b3	138.8667	343.292	.712	.	.967
b4	138.6333	344.378	.736	.	.967
b5	138.8000	341.407	.803	.	.967
b6	138.8667	349.430	.451	.	.969
b7	138.6333	346.378	.654	.	.968
b8	138.5000	347.914	.630	.	.968
b9	138.7667	352.530	.433	.	.968
c1	138.6333	347.964	.715	.	.968
c2	138.8333	347.730	.680	.	.968
c3	138.7667	344.047	.643	.	.968
c4	138.8333	345.523	.613	.	.968
c5	138.7333	347.237	.556	.	.968
c6	138.8667	342.051	.760	.	.967
c7	138.7333	343.444	.697	.	.967

d1	138.9333	343.306	.818	.	.967
d2	138.8667	343.016	.777	.	.967
d3	138.8333	341.799	.752	.	.967
d4	138.6333	344.171	.813	.	.967
d5	138.7333	345.306	.628	.	.968
d6	138.8000	343.821	.709	.	.967
d7	138.4667	352.878	.381	.	.969
e1	138.7667	344.806	.707	.	.967
e2	138.8000	347.200	.578	.	.968
e3	138.8000	340.441	.786	.	.967
e4	138.7333	341.375	.728	.	.967
e5	138.5333	346.051	.712	.	.967
e6	138.7333	345.513	.582	.	.968
f1	138.8333	351.730	.557	.	.968
f2	138.6667	347.471	.675	.	.968
f3	138.5000	349.707	.611	.	.968
f4	138.5667	344.806	.707	.	.967
f5	138.6667	349.885	.478	.	.968
f6	138.6000	346.524	.700	.	.967

สภาพพึงประสงค์

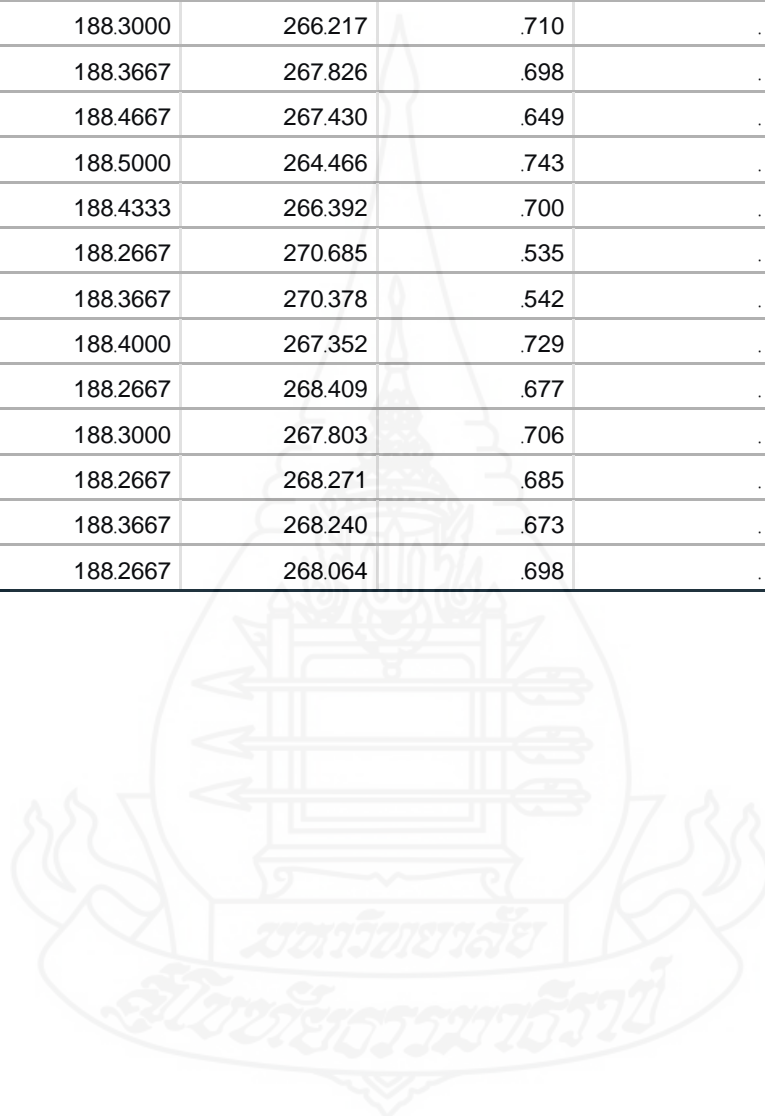
Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.976	.977	43

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a1	188.3667	267.482	.635	.	.976
a2	188.1667	271.592	.514	.	.976
a3	188.3333	267.126	.743	.	.976
a4	188.3000	267.734	.710	.	.976
a5	188.4000	267.076	.746	.	.976
a6	188.4667	262.947	.745	.	.976
a7	188.4333	264.185	.743	.	.976
a8	188.3333	267.195	.739	.	.976
b1	188.4000	268.869	.636	.	.976
b2	188.4667	264.464	.735	.	.976
b3	188.5333	264.051	.776	.	.976
b4	188.3667	267.826	.698	.	.976
b5	188.3333	265.540	.743	.	.976
b6	188.4333	266.116	.646	.	.976
b7	188.4333	264.185	.823	.	.976
b8	188.2000	268.372	.707	.	.976
b9	188.4000	266.662	.772	.	.976
c1	188.4000	266.869	.759	.	.976
c2	188.5333	265.016	.809	.	.976
c3	188.4000	269.007	.627	.	.976
c4	188.4333	269.013	.631	.	.976
c5	188.4333	269.495	.602	.	.976
c6	188.4333	265.495	.750	.	.976
c7	188.4000	263.421	.715	.	.976

d1	188.4667	265.913	.734	.	.976
d2	188.3333	268.713	.645	.	.976
d3	188.3333	269.609	.590	.	.976
d4	188.3000	268.907	.638	.	.976
d5	188.5000	263.086	.746	.	.976
d6	188.5000	263.362	.732	.	.976
d7	188.3000	266.217	.710	.	.976
e1	188.3667	267.826	.698	.	.976
e2	188.4667	267.430	.649	.	.976
e3	188.5000	264.466	.743	.	.976
e4	188.4333	266.392	.700	.	.976
e5	188.2667	270.685	.535	.	.976
e6	188.3667	270.378	.542	.	.976
f1	188.4000	267.352	.729	.	.976
f2	188.2667	268.409	.677	.	.976
f3	188.3000	267.803	.706	.	.976
f4	188.2667	268.271	.685	.	.976
f5	188.3667	268.240	.673	.	.976
f6	188.2667	268.064	.698	.	.976

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นายสิทธิโชค สุขวิสิทธิ์
วัน เดือน ปีเกิด	19 สิงหาคม 2526
สถานที่เกิด	อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ
ประวัติการศึกษา	ครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง 2548
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนแม่เชียงรายวิทยา จังหวัดลำปาง
ตำแหน่ง	ครู

